

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ

ಅಭ್ಯಾಸಸಹಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ

(ಪರಿಷ್ಕಾರ)

ಕನ್ನಡ ಮಾಡ್ಯಂ

೩

ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯ (ರ.)

100 ಅಡಿ ವರ್ತುಲ ರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ 3ನೇ ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು-85.

ಮುನ್ದುಡಿ

2005ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಕನಾರ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕನಾರ್ಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕ ಸಂಘವು 2010 ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು 12 ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 7 ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1 ರಿಂದ 4 ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು 5 ರಿಂದ 10 ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳಾದ ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿರುತ್ತವೆ.

2005ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಮೀಠಿತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವುದು
- ಕಂಠಪಾಠ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು
- ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುದು
- ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಲಿಕು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು
- ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನೀತಿಯನ್ನರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಸ್ವಂದಿಸುವುದು
- ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
- ವಿಷಯಗಳ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಅವುಗಳ ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು
- ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಸಂಯೋಜನೆ
- ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ನೂತನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನೂತನ ವಿಧಾನಗಳಾದ ಅಂತರ್ಗತ ವಿಧಾನ (Integrated Approach), ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ (Constructive Approach) ಹಾಗೂ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ವಿಧಾನ (Spiral Approach) ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೂತನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕಗಳು ಪರೀಕ್ವಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸವಾರಂಗೀಣ ವೃತ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ತನ್ನೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 5ನೇಯ ವರ್ಷದಿಂದ 10ನೇಯ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಅವರು ಮುಂದೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಸರ್ಕಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಮೂಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೋಜಿತವಾಗಿ ನಡೆದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪುಟ್ಟಮಕ್ಕಳಿಗೆ 1ನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ 5ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ, ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಚಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ, ಪರಿಸರದ ಪರಿಚಯ, ಕುಟುಂಬ, ದೇಶ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿತವಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆಗಿಂತ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆತು, ಚರ್ಚಿಸಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳು ಸಚಿತ್ವವಂಜರಂಜಕವೂ, ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಪೂರ್ಕವಾದ ಸನ್ವೀಕಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತಸ, ಯಶಸ್ವಿ ಹಾಗೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ತರುವುದೇ ಈ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಗುರಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದಾಗಿದೆ.

ಕನಾಂಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಈ ಪ್ರಸ್ತಕದ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ, ಪರಿಶೀಲಕರಿಗೆ, ಸಂಯೋಜಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮುದ್ರಕರಿಗೆ ತನ್ನ ಹೃತ್ಯಾವರ್ಣಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೋ. ಜಿ. ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡಿತ್ತಾಯ

ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು
ಪರ್ಯಾಪ್ತಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ರಚನೆ
ಕನಾಂಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು

ನಾಗೇಂದ್ರ ಶರ್ಮಾ

ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನಾಂಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ,
ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಇತ್ತೀಚಿನ ಮನುಕುಲದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ಎದುರಿಸಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಸಾಮಾಲುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಎ. (NCERT) ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು 2005ರಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿದ್ದು. ಈ ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಧಿರಿಸಿ ನಾವು ಕನಾರ್ಟಿಕ ರಾಜ್ಯದ 3 ಹಾಗೂ 4ನೇಯ ತರಗತಿಗಳ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಪಾರಿಸಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ವಯೋಮಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಈ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹೇ, ಶಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆರಂಭದಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ನೇಹಿತ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಚೌಕಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಾಗುವಾಗ, ಜಾಣೀಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅವರ ವೀಕ್ಷಣಾ ಸಾಮಧ್ಯ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವೀಕ್ಷಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಪ್ರಯೋಗ, ಓದು, ಬರಹ, ಸಂಖ್ಯಾ ಅರ್ಥವು, ಮೆಚ್ಚನೆ, ಪರಾನುಭೂತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುತ್ತಲ ಪರಿಸರದತ್ತ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸ್ವಂದಿಸಿದರೂ, ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಾಗಿ ಅಧಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಹಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯುವ ಸಾಮಧ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಪರಿಸರ ಜಾಣವನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಗು ಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಾ, ಅವರೆಡನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಈ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಲವ ಮೂಲಭೂತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು (ಸ್ನೇಹಿತ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ) ಜಿತ್ತಗಳೊಂದಿಗೆ (ಸುಲಭ ಸಂವಹನೆಗಾಗಿ) ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಫೋರ್ಯ ಪರಿಸರದ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು, ಪರಿಸರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ವಸ್ತುಗಳ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯಾದ ಪರಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ವೀಕ್ಷಣೆ, ಪರಿಶೋಧನೆ, ಅಳತೆ, ವಿಶೇಷಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂತಾದ ಜಟಿವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಜಳವಾಗಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಯುವಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ / ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿವಂತೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧನಾಧಾರಿತ ಕಲಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೇ ಆಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕ / ಶಿಕ್ಷಕಿಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಆಯಾ ಪಾಠದಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಠದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಲಿಂಗಭೇದವನ್ನು ಆದ್ವಾನ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕ್ರಮ (2005) ದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೂರ್‌ರವರ ಶಿವಲ್ಯಾಜೀಪ್ರೇಸ್‌ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ (ನಾಗರೀಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ) ನಿಂದ ಆಯ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತಿಕಾರ್ಯಕ, ಜಿಂತನ ಶೀಲ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಓದಿ, ಅಧ್ಯೇತ್ಸಿ, ನವೀನ್, ಸ್ವಜನಶೀಲ ಬೋಧನಾ-ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕಲಿಕೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ 3 ಮತ್ತು 4ನೇಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಂಶಕ್ಕೆ. ಅಂತಹೇ, ಶಿಕ್ಷಕ ವ್ಯಂದ, ಹೋಪಕ ಬಳಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯಳ್ಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸದಾ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ಆ ಮೇರೆಗೆ ಈ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಲಾಷೆ.

ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ, ಪರಿಸರದಿಂದ, ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ)ಕಾಗ್ಗಿ ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಡಾ. ಆರ್. ಶೈಲಚಾ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ.

ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ರಚನಾ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:

ಡಾ. ಆರ್. ಶೈಲಜಾ, ನಿದೇಶಕರು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ದಾಕ್ಷಿಣ ವಲಯ, 143, ಇನ್ನಂಟಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸದಸ್ಯರು:

ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್.ಎನ್. ವಸಂತ ಸುಜಯ್, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀ ಅಶ್ವಧ್ರೋ ನಾರಾಯಣ, ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ, ಬೆಗ್ನಿ ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಕ್ಲಾಸ್‌ರ್, ಕೋಲಾರ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಮಧುಸೂದನ್‌ರಾವ್, ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ, ಹಿರೇಹಳ್ಳಿ ಕ್ಲಾಸ್‌ರ್, ತುಮಕೂರು.

ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸುಣಗಾರ, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಮರಕಮದಿನ್ನಿ, ಮಾನ್ನಿ ತಾ., ರಾಯಚೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ವಿ. ಗೀತಾ, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಅಯೋಧ್ಯೆ ನಗರ, ಪ್ರತ್ಯಾರು ತಾ., ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಬಿ. ಶಿಂಗೆ, ಬಿತ್ತಿಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಧಾರವಾಡ.

ಪರಿಶೀಲಕರು:

ಪ್ರೌ. ಜಿ.ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡಿತ್ತಾಯ, ಸರಯೋಜಕರು, ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ರಚನೆ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:

ಪ್ರೌ. ಎಮ್. ಆರ್. ನಾಗರಾಜು, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಜರು, ಯೀಲಹಂಕ ಉಪನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೌ. ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು(ನಿವೃತ್ತ), ಬಸವೇಶ್ವರನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಎಮ್. ಜಿ. ಸುಂದರ್ ರಾಮ್, ಪ್ರಾಣೀಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು(ನಿವೃತ್ತ), ಗಿರಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರು:

ಪ್ರೌ. ಜಿ.ಎಸ್. ಮುಡಂಬಡಿತ್ತಾಯ, ಸಂಯೋಜಕರು, ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ರಚನೆ, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮುಖ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರರು:

ಶ್ರೀ ನಾಗೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿದೇಶಕರು, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ.ನಾಗಮಣಿ, ಉಪ ನಿದೇಶಕರು, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಶ್ರೀಮತಿ ಎನ್. ಆರ್. ಶೈಲಜಕುಮಾರಿ, ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿದೇಶಕರು, ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಕುರಿತು

ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದರಾಮಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ 2014–15 ರ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಫೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ತಜ್ಞರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ಆಶಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: “ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ನೈತಿಕಮೌಲ್ಯಗಳು, ವೃಕ್ಷತ್ವ ವಿಕಸನ, ವೃಜಾನಿಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಜಾತ್ಯತೀತೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ತಜ್ಞರು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಲಾಗುವುದು” ಇದು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ ಆಶಯ.

ಆನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಾಗಿ 27 ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ದಿನಾಂಕ: 24.11.2014 ರಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ವಿಷಯವಾರು ಮತ್ತು ತರಗತಿವಾರು ಮಾನದಂಡಕ್ಕನುಗೊಳಿಸಿ ರಚಿತವಾದವು. ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಜ್ಞರು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಈ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಹೊಣಿಯೊತ್ತೆ ಈ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ‘ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪಸ್ತಿವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ನಂತರ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು 24.11.2014ರ ಆದೇಶದಲ್ಲೇ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆನಂತರ 19.09.2015 ರಂದು ಹೊಸ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿ ‘ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುನರ್ ರಚಿಸುವ’ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೊಂಡ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು 2016–17 ರ ಬದಲು 2017–18ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಇದೇ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಸಂಘಟನೆಗಳೂ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳ ಮಾಹಿತಿ ದೋಷ, ಆಶಯ ದೋಷಗಳನ್ನು ವಟಿಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವರಿಗೆ, ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸಮಿತಿಗಳಾಚಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಘಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಷಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಡಯಟ್ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಭಿಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಹೊದಲೇ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆನಂತರ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಜಿಂತನೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಅರಿವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತುಕಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದ ಕಡೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಿಯ ಶಾಲಾ (ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ) ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆ ರಾಜ್ಯದ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೋಲನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ವಿಚಾರಣ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಿಚಾರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಜ್ಞರ ಮೂರು ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಮಿತಿಗಳು ನೀಡಿದ ತೋಲನಿಕ ವಿಶೇಷಣ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಿಯ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳಿಗಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಂಥ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಜೊತೆ ನಮ್ಮ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಷ್ಟನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾಡಿರುವುದು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯೇ ಹೊರತು ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಸಮಗ್ರ ರಚನೆಯಲ್ಲ. ಅಧ್ಯರಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗತ್ವ ಸಮಾನತೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರತೆ, ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಕುಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಕುಮ ಚೌಕಟ್ಟಗಳನ್ನು ಮೇರಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ: ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ವಿಷಯವಾದು ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ 27 ಸಮಿತಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಮಸ್ಯರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹೇ ಸಮಿತಿಗಳ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಷ್ಪೇಣಿಯಿಂದ ದುಡಿದ ಪರ್ಯಾಪ್ತಕ ಸಂಘದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ. ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು. ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸರ್ವ ಸಂಭಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ನರಸಿಂಹಯ್ಯ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರ)
ಬೆಂಗಳೂರು-85

ಪ್ರೋ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ

ಸರ್ವಾಧಿಕರು
ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ
ಕನಾರ್ಟಿಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಘ(ರ)
ಬೆಂಗಳೂರು-85

ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿಗಳ ವಿವರ

ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಪ್ರೌ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ, ರಾಜ್ಯಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ, ಕನಾಟಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಖೆ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪರಿಷ್ಕರಣ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಡಾ. ಎಸ್. ಶಿಶುಪಾಲ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸೂಕ್ತಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ದಾವಣಗೆರೆ.

ಸದಸ್ಯರು :

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಮಮತ, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೈಡಶಾಲೆ, ಕೆಂಗೇರಿ ಉಪನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಗಿರಿಶ್, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೈಡಶಾಲೆ, ಜಾಲಿಗೆ, ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಜಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ. ರೇಣುಕಾ, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೈಡಶಾಲೆ, ಹೊನ್ನೆಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ, ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಆರ್.ಎನ್. ವಸಂತ ಸುಜಯ್, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರೈಡಶಾಲೆ, ಹೆಬ್ಬಾಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಕಾವೇರಿಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಹೇಮಲತ, ಸ.ಶಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಕೇನಾರಾಯಣಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಲಾವಿದರು :

ಶ್ರೀ ಯು. ಹಜರತ್ ಅಲಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಲಲಿತಕಲಾ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಮಕೂರು.

ಉನ್ನತ ಪರಿಶೀಲನ ಸಮಿತಿ

ಡಾ. ಟಿ.ಆರ್. ಅನಂತರಾಮು, ಹಿರಿಯ ವಿಜಾನಿ (ನಿವೃತ್ತ), ಭಾರತೀಯ ಭೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸರ್ವೇ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೌ. ವಿ.ಎಸ್. ವತ್ಸಲ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು (ನಿವೃತ್ತ), ಎಮ್.ಇ.ಎಸ್. ಕಾಲೇಜು, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಜಿ.ಎಮ್. ನಿಜಗುಣ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು (ನಿವೃತ್ತ), ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು, ಬಸವನಗುಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರೌ. ಕಿ.ಎಸ್. ನಟರಾಜ್, ಭೌತಿಕಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು (ನಿವೃತ್ತ), ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಲಹ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ :

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನಾಟಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಖೆ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸಿ. ನಾಗಮಣಿ, ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನಾಟಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಖೆ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜಕರು :

ಶ್ರೀಮತಿ ಎನ್.ಆರ್. ಶೈಲಜಕಮಾರಿ, ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಕನಾಟಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ಸಂಖೆ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪಾಠ	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ	1 – 10
2.	ಹಸಿರು ಸಿರಿ	11 – 18
3.	ಗೂಬಕ್ಕನ ನ್ಯಾಯ	19 – 26
4.	ಹನಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ	27 – 42
5.	ನೀರಿನ ಸಂಸಾರ	43 – 52
6.	ಆಹಾರ ವ್ಯವಿಧ್ಯ	53 – 65
7.	ಅಡುಗೆ ಮನೆ	66 – 74
8.	ಮನೆ ಕಟ್ಟೊಣ	75 – 78
9.	ಚೆಂದದ ಮನೆ	79 – 85
10.	ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು	86 – 94
11.	ಹಲ್ಲಿನ ಮಹಿಮೆ	95 – 100
12.	ಅಪಾಯ–ಅಪಘಾತ	101 – 105
13.	ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಮಗಾಗಿ	106 – 114
14.	ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ	115 – 121
15.	ಪತ್ರ ಸಂವಾದ	122 – 130
16.	ದೀಪಾಳ ತಲೆಮಾರು	131 – 136
17.	ನನ್ನ ಹವಾಸ್	137 – 143
18.	ಇವರೂ ನಮ್ಮಂತೆ	144 – 148
19.	ಜಾತ್ರೆ ಬಂತು ಜಾತ್ರೆ	149 – 154
20.	ನನ್ನ ಒಂದು ದಿನ	155 – 161
21.	ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚೆ ಕಾಡೆ ಗೂಡೆ	162 – 169
22.	ಮಡಕೆಯ ಕಥೆ	170 – 174
23.	ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನೆ	175 – 187
24.	ನಡೆ	188 – 191
25.	ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ–ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆ	192 – 203

ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನಿಳುವ,

- ನೋಡಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಣ್ಣ, ರಾತ್ರಿ, ಆಕಾರ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಾಸಿನುವ ಸ್ಥಳಗಳ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವೆ.
- ದ್ವನಿ, ಆಹಾರ, ಆವಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆ.

ಸಂಚೇ ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಹರಣತ್ವ ಸಾಗಿತ್ತು.

ವನಜ : ಆಹಾ! ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕೆಯ ಸಾಲು!

ಲಿಖಿತ : ಆಹಾ! ಅವು ಹಾರುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ತೋಟದ ಕೊಳದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಮರದಲ್ಲಿ ಕುಲಿತವು ನೋಡಿ.

ಅರುಣ : ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡೋಣಬ್ಬ?

(ಮಕ್ಕಳ ಗುಂಪು ತೋಟದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳದ ಬಳಿ ಹೊರಟಿತು.)

ತೆರೇಸಾ : ಶಬ್ದ ಮಾಡದೇ ಬನ್ನಿ. ಮರದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅಳಿಲು, ಇರುವೆ, ಜೀಡ, ಬಾವಲಿ, ಮೈನಾ... ಅಬ್ಬಾ! ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಓಡಿ ಬಿಟ್ಟಾವು.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಲಿಖಿತ : ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ! ಹೊಳದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ಮೀನು, ಕಪ್ಪೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಮೆ ಈಚುತಿದೆ.

ಅರುಣ : ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕೇಳೋಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಇಂಪಾಗಿ ಇದೆಯಲ್ಲಾ?

ಅಲಿ : ನಾವೂ ಹಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಹೂಗೋಣಾಂಬಾ?

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನಿನ್ನ ಉಲಿನಲ್ಲಿ ನೀನು ನೋಡಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.
- ನೀನು ಯಾವ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೂದನ್ನು ಕೇಳಿರುವೆ? ಆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.
- ನೀನು, ನಿನ್ನ ದೇಶೆಯರು ಅವುಗಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ.

ಸೀಮಾ : ಸಾಕು ಸಾಕು, ನಮ್ಮ ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೆದರಿ ಹಾರಿಬಿಟಾವು.

ಲಿಖಿತ : ಓಹೋ, ತೋಟದ ರಂಗಪ್ಪ ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದರೆ ಪ್ರೀತಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೋಪ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಲಾಟೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ.

ರಂಗಪ್ಪ : ಲಿಖಿತಮ್ಮ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ?

ಲಿಖಿತ : ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಬಂದಿ ರಂಗಪ್ಪ.

ರಂಗಪ್ಪ : ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತಾ?

ಆನಂದ : ಓಹೋ. ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು.

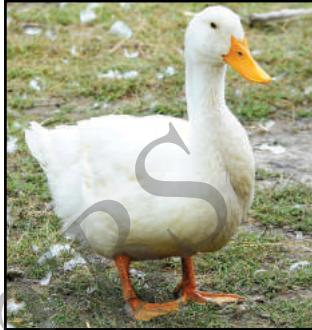
ರಂಗಪ್ಪ : ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳ್ತೇನಿ, ಉತ್ತರ ಹೇಳ್ತೇರಾ?

ಎಲ್ಲಾ : ಓಹೋ. . . . ಹೇಳ್ತೇವಿ.

ರಂಗಪ್ಪ :

- ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ಉದ್ದ ಬಾಲದ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ಉದ್ದ ಕಾಲಿನ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ಉದ್ದ ಹೊಕ್ಕಿನ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ಉದ್ದ ಕತ್ತಿನ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?

- ಕೊಕ್ಕರೆಯ ಆಹಾರವೇನು?
- ಹದ್ದಿನ ಆಹಾರವೇನು?
- ನೀನು ನೋಡಿರುವ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ನೀನು ನೋಡಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಹಕ್ಕಿ ಯಾವುದು?
- ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಹಕ್ಕಿಯ ವಿಶೇಷತೆ ಏನು?

ಬಾಪುಕೋಳಿ

ರಂಗಪ್ಪ : ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದು ಹೇಳಿ.

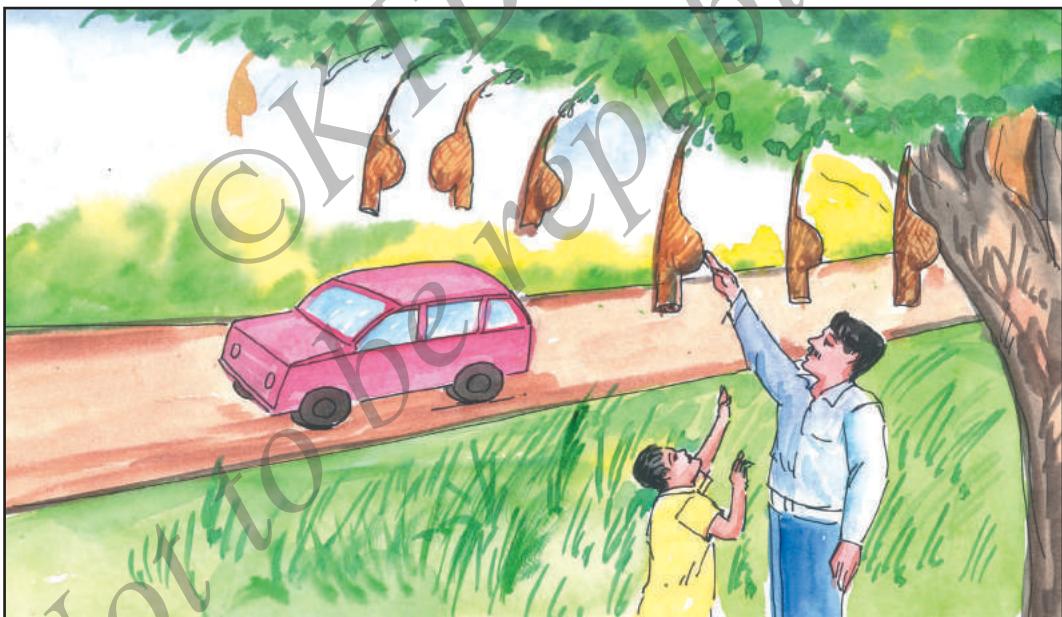

ಅಲಿ : ಅಬ್ಬಾ ! ಈ ಗೀಜಗನ ಗೂಡು ನೋಡು. ಗೀಜಗ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲಾ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟರು?

ಚೆಪುವಟಿಕೆ : ನಿಂಜನ ಹೇಳಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೋ.

ರಂಗಪ್ಪ : ನಿಜ ಅಲಿ. ಮೊನ್ನೆ ಏನಾಯಿತು ಗೊತ್ತೆ? ಗೆಳೆಯ ಕಲ್ಲೀಶಿ ಮೊನ್ನೆ ಇಲ್ಲೇ ದಾರಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಒಂದು ಕಾರು ಒಂದು ನಿಂತಿತು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾರಿನಿಂದ ಇಳಿದು ಮರದಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗೀಜಗನ ಗೂಡು ಕೇಳಲು ಹೋದ. ಕಲ್ಲೀಶಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ತಡೆದ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. “ಏಕೆ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸುತ್ತಿರುವೆ!” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಕಲ್ಲೀಶಿ ಹೇಳಿದ, “ನೀವು ಗೂಡು ತೆಗೆದುಹೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಗೀಜಗ ಮರಳಿ ಬಂದು ತನ್ನ ಗೂಡು ಕಾಣದೆ ಪರದಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಹಿಸಲಾರೆ”.

ಕಲ್ಲೀಶಿಯ ಪೆಕ್ಕಿ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೆರಗಾದ. ತನಗೆ ಒಳ್ಳಿಯ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದ ಕಲ್ಲೀಶಿಯನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಗೂಡನ್ನು ಮುಟ್ಟದೇ ಮರಳಿದ.

ಲಿಖಿತ : ರಂಗಪ್ಪ, ನಮಗೂ ಕೂಡ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡೋಕೆ ಇಷ್ಟು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ?

ರಂಗಪ್ಪ : ನಿನ್ನ ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಮರಗಳಲ್ಲಿ ನೇತುಹಾಕು. ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಕುದಿಯಲು ನೀರಿರುವ ಸಣ್ಣ ಬಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಡು. ತಿನ್ನಲು ಕಾಳಿನ ಬಟ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಇಡು. ಗಿಡ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸು. ಇದರಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

ಹಕ್ಕಿನೊಂದು ಗೂಡು ನಿರ್ಮಿಸು.

ಹಳೆಯ ಮುಡಕೆ ತೆಗೆದುಕೊ. ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ. ಆ ಬಟ್ಟೆಯ ಪ್ರದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಿ ಹೊಲಿ ಬರುವಷ್ಟು ರಂದ್ರಮಾಡು. ಗೂಡು ಸಿಧಿವಾಯಿತು. ಗೂಡಿನ ತಜಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಇದಲಿಂದ ನೀರು ಒಳಗೆ ನಿಲ್ಲಿದೆ ಸೋಲಿ ಹೊಂಗುತ್ತದೆ. ಹಿಲಿಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗೂಡನ್ನು ಮರದಲ್ಲಿ ನೇತುಹಾಕು. ಪ್ರತಿ ದಿನ ನೀರು ಮತ್ತು ಕಾಳೆ ನೀಡು.

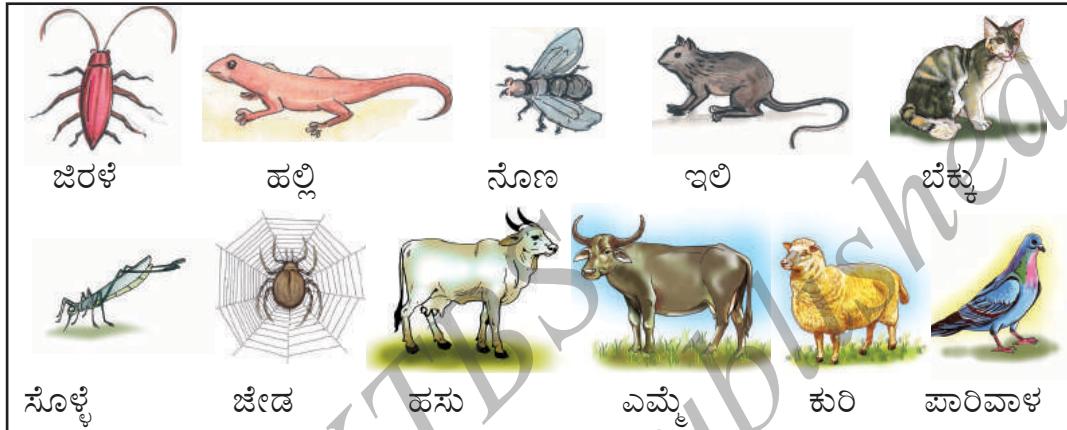
ವನಜ : ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂದ ತೋಟಕ್ಕೆ ತೋಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ರಂಗಪ್ಪ : ಇಲ್ಲ ಮಗೂ, ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಬಳ್ಳಿಯದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಹುಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಹಾನಿ ಕೆಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ವಿವಿಧ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಉದುಲಿದ ದಲಿಗಳನ್ನು ಸಂರ್ಕಿಸು. ಯಾವ ಹಕ್ಕಿಯ ದಲಿ ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಹಱ್ಟು. ಶಿಕ್ಕಿಕರ ಅಥವಾ ಹಿಲಿಯರ ಸಹಾಯ ಪಡೆ. ಸಂರ್ಕಿಸಿದ ದಲಿಗಳನ್ನು ಹಳೆಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿ ಚಿತ್ರಕೋಶ ತಯಾರಿಸು.

ಸೀಮಾ : ಅಬ್ಬಾ! ದೊಡ್ಡ ಜೇಡ! ಮರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆಯಲ್ಲಾ?

ಅರುಣ : ಹೊದು. ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿರಳೆ, ಹಲ್ಲಿ, ನೊಂ, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಹಾಗೆ ಜೀಡ ಕೂಡ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿದೆ ನಾವು ಸಾಹುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹಸು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುರಿ, ಪಾರಿವಾಳ.... ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇವೆ.

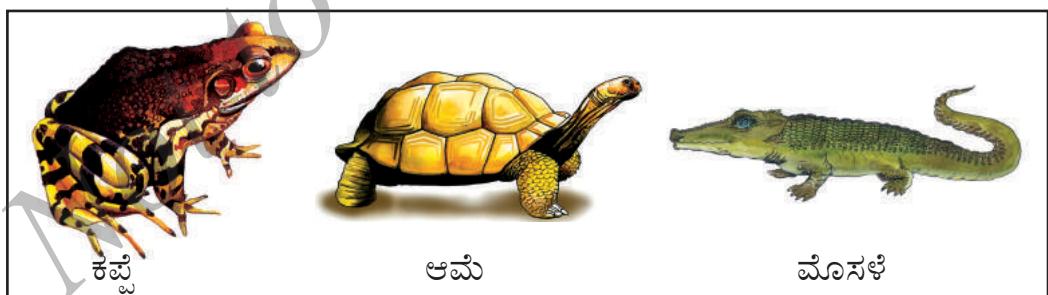

ತೆರೇಸಾ : ಅಯ್ಯೋ, ಇದೇನು ಹಾರಿತು?

ಲಿಖಿತ : ಗಾಬರಿ ಬೇಡ, ಅದು ಕಪ್ಪೆ. ಕೊಳ್ಳದ ನೀರಿನಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಜಿಗಿಯಿತು.

ತೆರೇಸಾ : ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಪ್ಪೆ ನೆಲದ ಮೇಲೇನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ?

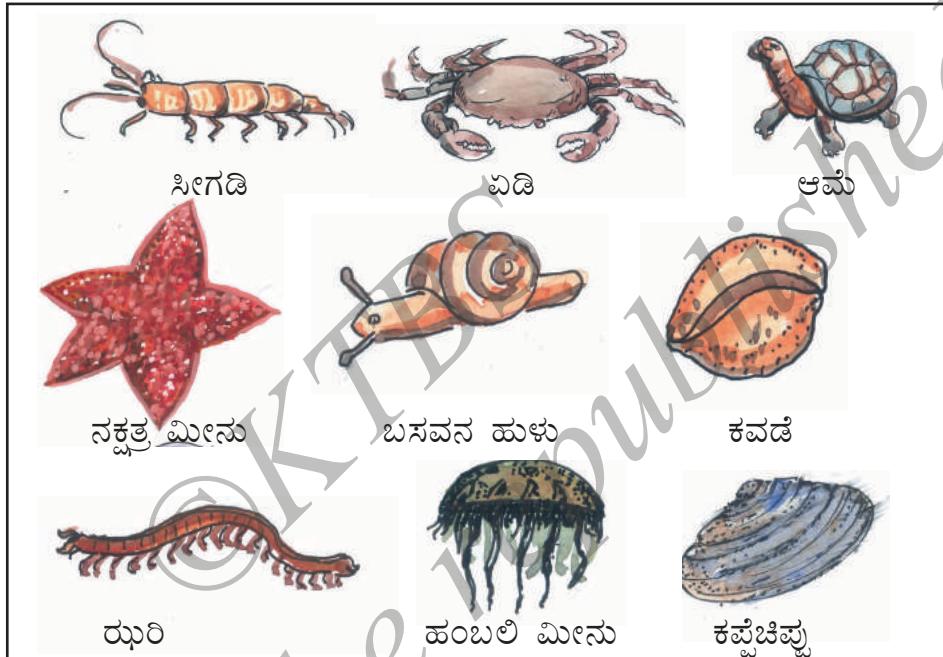
ಆನಂದ : ತೆರೇಸಾ, ನಿನಗೆ ಗೂತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಪ್ಪೆ, ಆಮೆ, ಮೊಸಳೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀರು ಮತ್ತು ನೆಲ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ವನಜ : ಹಾಗಾದೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಾಸಿಸೋ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಯಾವುವು?

ಆನಂದ : ಮೀನು, ಸೀಗಡಿ ಇತ್ತ್ಯಾದಿ.

ವನಜ : ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞೆ ಮನೆ ಇರ್ಲೋ ಕಡೆ ಸಮುದ್ರಾನೂ ಇದೆ ಗೊತ್ತಾ. ಅಲ್ಲಿ ಸೀಗಡಿ, ಏಡಿ, ಆಮೆ, ನಕ್ಕತ್ತ ಮೀನು, ಹವಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಶಂಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇವೆ ಅಂತ ಅಜ್ಞೆ ಹೇಳಿದ್ದು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಮರಳಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಏಡಿ, ನಕ್ಕತ್ತ ಮೀನು ನೋಡಿದ್ದೀನಿ ಗೊತ್ತಾ? ಮುಂದಿನ ಸಲ ಹೋದಾಗ ಶಂಕುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತರ್ತೀನಿ.

ರಂಗಪ್ಪ : ಶಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ತರಬೇಡ. ಅವು ಸತ್ತು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು.

ವನಜ : ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ.

ರಂಗಪ್ಪ : ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ. ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ, ಗಾತ್ರ ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ ತರಹ ಇದೆಯಾ?

ಲಿಖಿತ : ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಒಂದೊಂದು ತರಹ. ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಧ ವಿಧವಾಗಿವೆ.

ರಂಗಪ್ಪ : ನಿಜ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಲೂ ಆಗದಷ್ಟು ವಿಧಗಳಿವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಜಿಕ್ಕಿ ನಾತ್ರದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ನಾತ್ರದವರೆಗೆ ತ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸು.

ಹನು, ನಾಯ, ಮೇಕೆ, ಪಾಲಿವಾಳ, ಜೀನುಹುಳ, ಖರುವೆ, ಗುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಅನೆ, ಮಿಡತೆ, ಬೆಕ್ಕು.

ವನಜ : ಈ ಮರದಲ್ಲಿ, ಹೊಳದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೂಂದು ಬಗೆಯ ಕೀಟಗಳು, ಹಕ್ಕಿಗಳು ಇವೆ.

ರಂಗಪ್ಪ : ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹೊಡಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

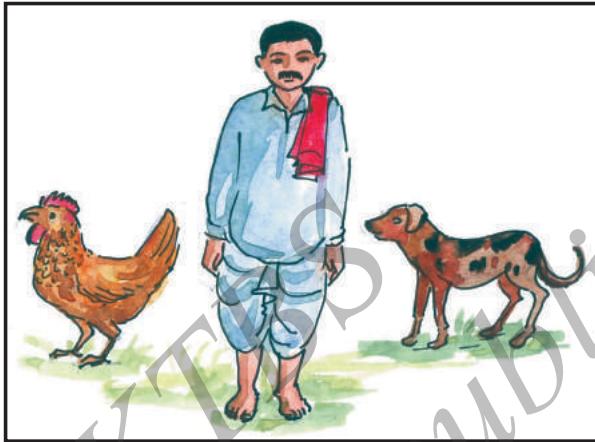
ಅಲಿ : ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ. ಕೆಲವು ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಕಾಳು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಹುಳ ಹುಪ್ಪಟೆ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ.

ರಂಗಪ್ಪ : ಹೌದು. ಹಲ್ಲು, ಕಾಳು, ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ ಹಿಂಗೆ ಬರೀ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ಸಿಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತಹವು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಗಳು. ಹುಳುಗಳು, ಮೀನು, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಿಂಗೆ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವವು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು.

ಸೀಮಾ : ನಾನು ಹಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮೀನು ಎರಡನ್ನೂ ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ.

ರಂಗಪ್ಪ : ನೀನು ಮಿಶ್ರಾಹಾರಿ. ನಾಯಿ ಬೆಕ್ಕು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಕೂಡ ಮಿಶ್ರಾಹಾರಿಗಳೇ. ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಇವೆರಡರಿಂದಲೂ ಸಿಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಂತಹವು ಮಿಶ್ರಾಹಾರಿಗಳು.

ಆಟ-ಆಡು

ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಹಾರಿ, ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಹಾದೂ ವಿಶ್ರಾಹಾರಿಗಳೆಂದು ಮೂರು ಭಾಗ ಮಾಡಿರುವ ವೃತ್ತದ ಸುತ್ತ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ನಿಲ್ಲು. ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಜಿತ್ರವನ್ನು ಅಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಯ ಆಹಾರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುದುಂಬಾಗಿ ಆಯಾ ಭಾದ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದವರು ಜೀವೋ.

ಈ ಆಟವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಆಡಬಹುದು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು. ಒಬ್ಬರು ವೃತ್ತದ ಮಧ್ಯ ನಿಂತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಡಲಿ. ಆಯಾ ಪ್ರಾಣಿಯ ಆಹಾರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕು ಭಾದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿ. ತಪ್ಪಾದರೆ ಜೀವೋ.

ತರೇಸಾ : ಓ, ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ.

ರಂಗಪ್ಪ : ಸರಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಈಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ. ನಾಳೆ ಭಾನುವಾರ. ಬೆಳಿಗೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು ತೋಟಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ. ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಪಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ? ಗೆರೆ ಎಳೆದು ಹೊಂದಿಸು.

ಅ

ಸಿಂಹ
ಹಾವು
ಮೀನು
ಮಂಗ
ಜೇನು
ನಕ್ಕಟೆ ಮೀನು
ಕೊಕ್ಕರೆ
ಇಲಿ
ಜಿರಳೆ
ಗೈಜಗ

ಆ

ಹುತ್ತು
ಗುಹೆ
ಮರ
ಕೊಳ
ಬಿಲ
ನದಿ
ಗೂಡು
ಸಮುದ್ರ
ಜೇನುಗೂಡು
ಸಂದಿಗಳು

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಅಲ್ಲಿರುವ ವಾಲ ಜಾದುದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಪಾಠ - 2

ಹಸಿರು ಸಿರಿ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನಿಇನು.

- ಸಸ್ಯಗಳ ಗಾತ್ರ, ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ, ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವೈಖಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆತಲು ಆಸ್ತಕ್ತಿ ಎಹಿಸುವೆ.
- ನಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಸ್ಯ ವೈಖಿಧ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವೆ.
- ಬೆಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವೆ.
- ವಿವಿಧ ಲೀಡಿಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ, ರಚನೆ, ವಾನನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚೆಚ್ಚಿಸುವೆ.
- ಕೆಲವು ಖುತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಉದುರುಪುವನ್ನು ಗಮನಿಸುವೆ.
- ಉದುಲಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.
- ವಿವಿಧ ಎಸ್ಟ್ರಾಗಳ ಮೇಲೆ ಜಿತ್ತಿಸಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ.

ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೀನು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪರಿಚಯವಿರುವ 10 ಸಸ್ಯಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಗುಲಾಬಿ ಹಾಗೂ ದಾಸವಾಳದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಇವುಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳು ಸಸ್ಯದ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದಲೇ ಕವಲು ಕವಲಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆಯಲ್ಲವೇ? ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸಸ್ಯಗಳು ಪೊದೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂದೆ ಅಥವಾ ಪೂದರು ಎನ್ನುವರು.

ಈಗ ನೀನು ಪಟ್ಟಮಾಡಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಿಕೆ (ಸಣ್ಣ ಗಿಡ) ಪೊದೆ/ ಮರ/ಬಳ್ಳಿ ಯಾವುದೆಂದು ಹೇಳು.

ಈ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಲಿಕೆ (ಸಣ್ಣ ಗಿಡ), ಪೊದೆ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ ಎಂದೇಕೆ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ? ಏವರಿಸು.

ಮೂಲಿಕೆಗಳು ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಸಸ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳ ಕಾಂಡಗಳು ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪೊದರುಗಳ ಕಾಂಡಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಂಬೆಗಳು ಸಸ್ಯದ ಬುಡದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಮರಗಳ ಕಾಂಡಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

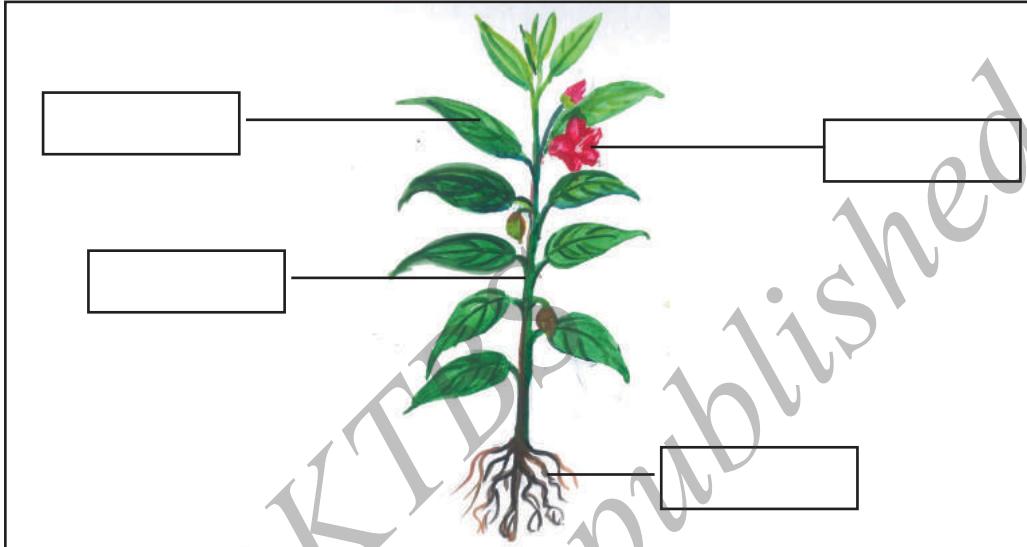

ಬಳ್ಳಿಗಳ ಕಾಂಡಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಎತ್ತರ ಹಾಗೂ ಕಾಂಡದ ಗಟ್ಟಿತನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮೂಲಿಕೆ (ಸಣ್ಣ ಗಿಡ), ಪೊದೆ, ಮರ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಸ್ಯಗಳು ಆಹಾರ, ಮೇವು, ಗೊಬ್ಬರ, ಸೌದೆ, ಹಣ್ಣು, ಜೈವಧಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಸ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸು.

ನೀನು ನೋಡಿರುವ ಒಂದು ಸಸ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಎಲೆ _____ ಬೇರು _____

ಕಾಂಡ _____ ಕಾಯಿ _____

ಹೊ _____ ಹಣ್ಣು _____

ಟಿಪ್ಪಣಿ

- ಎಲೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ಕಾಂಡವು ಹಸಿರು, ಉಂಡಾ ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿರುತ್ತದೆ.
- ಹೊವಿನ ಬಣ್ಣ ಅನೇಕ - ಕಂದು, ಹಳದಿ, ಒಳಿ, ಕೆಲಸಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ
- ಕಾಯಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಸಿರಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಣ್ಣುಗಳು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ - ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಹಸಿರು ಇತ್ಯಾದಿ.

ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯಂತೆ ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಮಾಡಿ :	ಸಸ್ಯದ ಹೆಸರು	ಗಿಡ/ಪೂರ್ವೀಕೃತಿ/ಮರ/ಬಳ್ಳಿ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಸ್ಯದ ಭಾಗ	ಒಳಗೆ
	ಹೀರೇಬಳ್ಳಿ	ಬಳ್ಳಿ	ಕಾಯಿ	ತರಕಾರಿ

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರ ಕೋಷ್ಟಕದೊಡನೆ, ನಿನ್ನ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ.
- ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಮನೆಯ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಎಣಿಸಿ.
- ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಪುದಿಧನಾ, ಕರಿಬೆವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಅಡುಗೆಗೆ ಏಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಾಸನೆ ಇರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಇದು ಸಸ್ಯಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.

- ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ. ಅವುಗಳ ನಾತ್ರ, ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಣಿಸಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನೋಟ ಪ್ರಸ್ತರಿಸಿ.

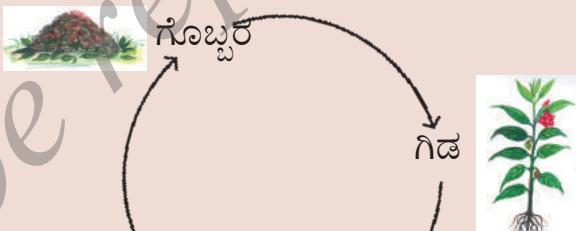
ಹಾಡಿ-ನೆಲ

ನಾನು ಹಸಿರು, ನಿಡದ ಉಸಿರು
ನಮ್ಮೆಟಿಲ್ಲ ವಿವಿಧ ನಾತ್.
ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲು ಬಣ್ಣ.
ಸುವಾಸನೆಯು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನ.

ನಿಡದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದು ನಾನು
ಅದರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವೆ
ಉದುಲಿ ಕಡಲಿ ಒದ್ದು ನಾನು
ಮರಳಿ ಅದನೆ ಸೇರುವೆ.

ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಉದುಲಿ ಒದ್ದು
ಆಗುವೆ ನಾ ದೊಬ್ಬರ
ಸಾರವಾಗಿ ಮರಳಿ ಹೋಗಿ
ಸೇರುವೆ ನಾ ನಿಡ ಮರ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿನ ಸೇಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉದುಲಿ ಒದ್ದಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು
ಒಂದೆಡೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸು. ಎಲೆಗಳಿಂದ ದೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು
ಶಿಕ್ಷಿಕರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇಲಿ ದೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸಿ. ಈ
ದೊಬ್ಬರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂದು ಗೆಳೆಯರೊಂದಿನ ಚೆಚ್ಚಿನು, ಬಳಸು.

ವಿವಿಧ ಎಲೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

- ಮಣಿನ್ನು ಒದ್ದೆಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸು.
- ಕಾಗದವನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಿ, ಎಲೆಗಳ ಆಕೃತಿ ತಯಾರಿಸು. ಖನೆಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬಣ್ಣ ಹಾಕು.

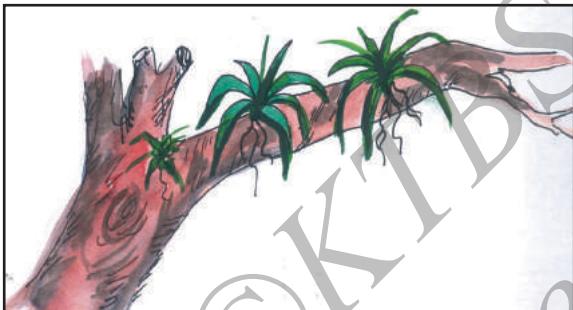
ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

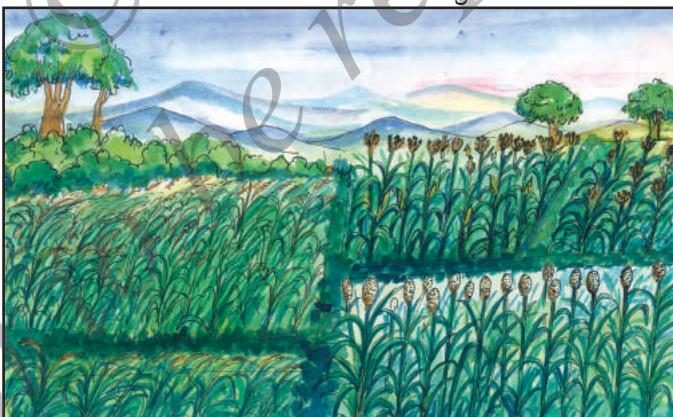
ಮಾಡಿ-ನೋಡು : ಕಾಗದದ ಎಲೆಗಳಿಂದ ತೋರಣ ಮಾಡಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸು.

ನೀನು ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಅವು ಯಾವುದೆಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ?

ತಾವರೆ, ನೈದಿಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಸ್ಯಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದೂ, ಅವುಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡು, ಅವು ತೇಲುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳ ಕಾಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೆ? ಉರಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಇವೇ ಅಪ್ಪು ಸಸ್ಯಗಳು.

ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀಯ? ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ? ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ನೇರಪ್ಪು ಪಡೆ.

ಒಂದಿ - ತೀರ್ಪು

ನಾವು ನಿನ ನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ಅಕ್ಷಿ, ರಾಗಿ, ಜೋಜ, ಬೇಳೆ ಕಾಳುಗಳು, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು ಮುಂತಾದುವ ನಮಗೆ ಸಸ್ಯಗಳಿಂದ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಲಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಜಾಗರಣ ಬೇಕು. ಈ ಜಾಗರಣ ಹೊಲಗದ್ದನಾಗಳು. ಇಲ್ಲಿ ಬೇಳೆಯು ಸಸ್ಯಗಳೇ ಬೇಳೆಗಳು.

ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಷ್ಟೊಂದು ವಿಧದ ಸಸ್ಯಗಳಿವೆ! ಅವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ತರಹದ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿನಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ತಿಳಿದಿದೆ,

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

- ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರೊಂದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈತೋಣ ಮಾಡು. ಹೂ, ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣುಗಳ ನಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು, ದೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಳೆಯು.
- ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಸೇಲ ಶೀಕ್ಕುತ್ತರ ನಹಾಯಿಂದ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಳೆಯು, ಪೋಳಿಸಿಯು.

- ಅನದರ್ಶವಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು, ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೀಳಿದಂತೆ ನೋಡಿಕೂ.

ಗೂಬಕ್ಕನ ನ್ಯಾಯ

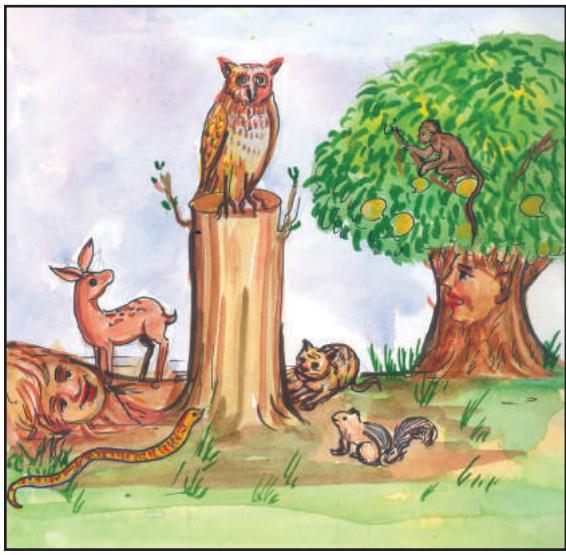
ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನಿಳು.

- ಸಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಜೀವಿಗಳಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ದುರುತ್ತಿಸುವೆ.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ದುರುತ್ತಿಸುವೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಮಣಿಗೂ, ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೂ ನಾನು ಹೆಚ್ಚೋ, ನೀನು ಹೆಚ್ಚೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಾದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ವಾದ ಬಿಸಿಯೇರಿತು.

ಗಲಾಟೆ ಕೇಳಿ ಬೆಕ್ಕಕ್ಕೆ, ಮಂಗಣ್ಣ, ಹಾವಣ್ಣ, ಗೂಬಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಗೂಬಕ್ಕನಿಗೆ ಜಗತ್ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಕೇಳಿ ಕೊಂಡವು. ಸರಿ! ಗೂಬಕ್ಕೆ ಗಂಟಲು ಸರಿಷಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇಬ್ಬಿಗೂ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಸೂಚನೆ ನೀಡಿದಳು.

ಮಣ್ಣ : ನಾನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಮಾವು ಎಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು? ನಾನಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಹಟ್ಟಲು ಆಗದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರ, ನೀರು ಎಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಕೊಡ್ಡಿನಿ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಮಾವು : ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಹಿಯಾದ ಹಣ್ಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಡ್ಡಿನಿ. ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಗೂಡು ಕಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡ್ಡಿನಿ. ಮೇಲಾಗಿ ನಾನೋಬ್ಬ ಜೀವಿ ಕೂಡ.

ಗೂಬಕ್ಕೆ : ಅರೆ ಮಾವೆ! ನೀನು ಜೀವಿ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಯಾ?

ಮಾವು : ನೋಡು, ನನ್ನ ಬೀಜಗಳು ಮೊಳಕೆಯಾಗಿ ಸಸಿಗಳು ಹಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು, ನನ್ನಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಮರವಾಗುತ್ತವೆ.

ಗೂಬಕ್ಕೆ : ಸರಿ ಸರಿ, ಮಣ್ಣಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಆಗಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀನು ಬೆಳೆಯಲು ನೀರು ಆಹಾರ ಬೇಕಲ್ಲ. ಅವು ಹೇಗೆ ಸಿಗುತ್ತೇ?

ಮಾವು : ಮಣ್ಣಿನಿಂದ.

ಗೂಬಕ್ಕೆ : ನೋಡಿದೆಯೂ, ನೀನು ಬೆಳೆಯಲು ಮಣ್ಣ ಬೇಕಲ್ಲ.

ಮಾವು : ಆದರೆ ನನ್ನ ಉದುರಿದ ಎಲೆಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಆಹಾರ ಬರುತ್ತಲ್ಲ.

ಮಣ್ಣ : ಆದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಮೂಲಕ ತಾನೇ ಬರೋದು.

ಗೂಬಕ್ಕೆ : ನೋಡಿದಿರಾ, ನಮಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ, ಯಾರೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ.

ಅಳಿಲಣ್ಣ : ಗೂಬಕ್ಕೆ, ಮಾವು ಜೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಮಣ್ಣ?

ಗೂಬಕ್ಕೆ : ಅದು ಬೆಳೆಯೋದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಆಹಾರಾನೂ ಬೇಡ, ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಜೀವಿಯಲ್ಲ. ಅದು ನಿಜೀಂದೆ.

ಮಂಗಣ್ಣ : ಅಲ್ಲ ಅಕ್ಕೆ, ನೀವು ಇಬ್ಬರೂ ಸಮು. ಇಬ್ಬರೂ ಬೇಕು ಅಂದ್ಯಲ್ಲ ಏಕೆ?

ಗೂಬಕ್ಕು : ನಮ್ಮ ಸುತ್ತು ನೋಡು ಮಂಗಣ್ಣ. ಮಣಿದೆ, ನೀರಿದೆ, ಗಾಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಇವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ನಿಜೀರ್ವಿಗಳು. ಆದರೆ ನೀನೇ ಯೋಚಿಸು ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಮಣಿ ಇಲ್ಲದ ನಾವು ಬದುಕೋಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಎಲ್ಲಾ : ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ.

ನೇರೆದವರೆಲ್ಲ ಗೂಬಕ್ಕನಿಗೆ ಜ್ಯೇಶಾರ ಹಾಕುತ್ತಾ ಚದುರಿದರು.

ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಹಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿರುವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಜೀವಿಗಳು, ನಿಜೀರ್ವಿಗಳು ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಜೀವವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು (ಜೀವಿಗಳು)	ಜೀವವಿಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳು (ನಿಜೀರ್ವಿಗಳು)

ಜೀವಿಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಜೀರ್ವಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುವೆ? ಗೂಬಕ್ಕನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊ.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡು.

ಮೊದಲು

ನಂತರ

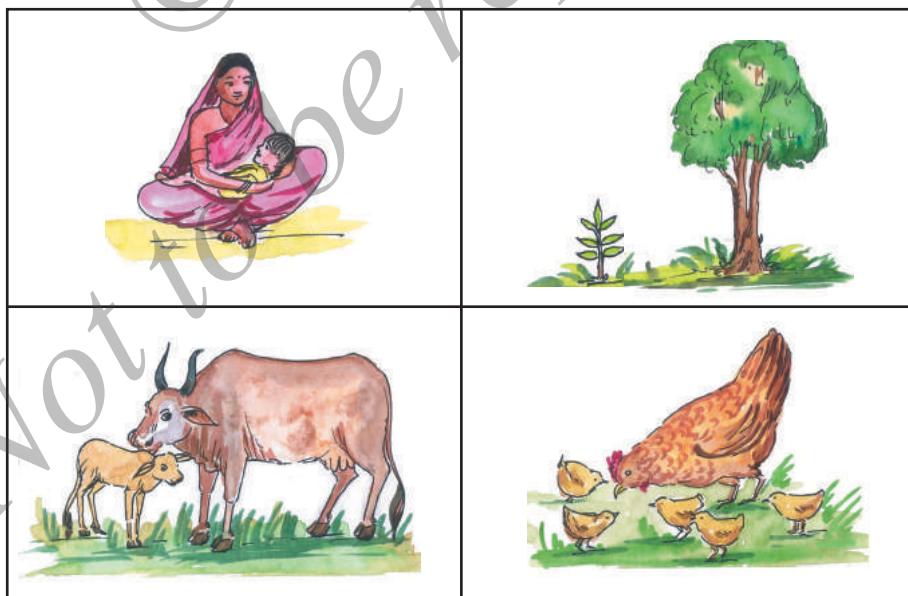
ಇಲ್ಲಿ ಜೀವಿಗಳು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದೆ?

ಜೀವಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ನೀನೇನು ತಿಳಿದೆ ಹೇಳ. ಮೇಚು, ಕುಚಿಗಳು ಆಹಾರ ತಿನ್ನುತ್ತವೆಯೆ?

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ಬೇಕು.

ಈ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ನಿನಗೇನು ತಿಳಿಯಿತು?

ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪುಸ್ತಕ, ಗೊಂಬೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಗೊಂಬೆ ಹಣ್ಣತ್ವವೇಯೇ? ಯೋಚಿಸು.

ಜೀವಿಗಳು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಹೋಲುವ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಈ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ನಿನಗೇನು ತಿಳಿಯಿತು?

ಜೀವಿಗಳು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ.

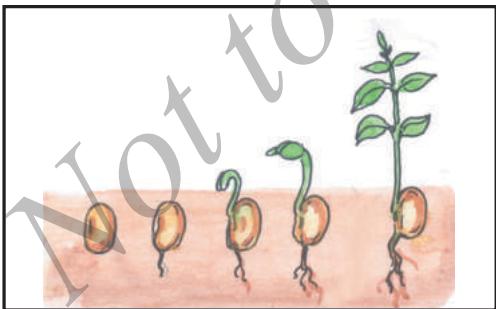
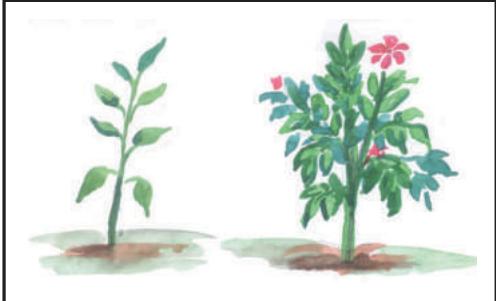
ಮಾಡಿ-ನೋಡು

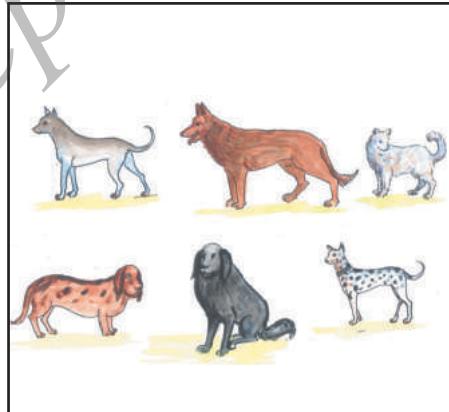
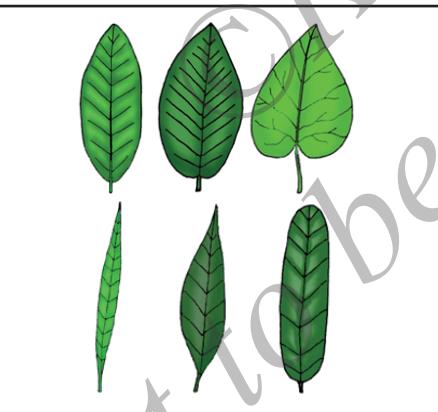
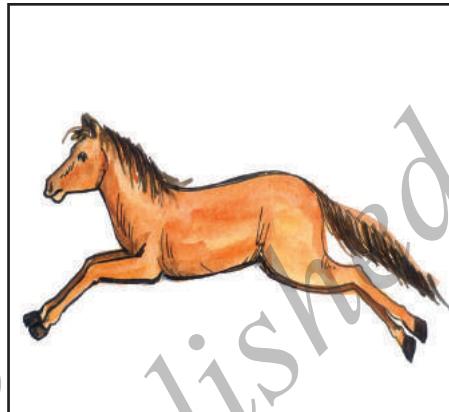
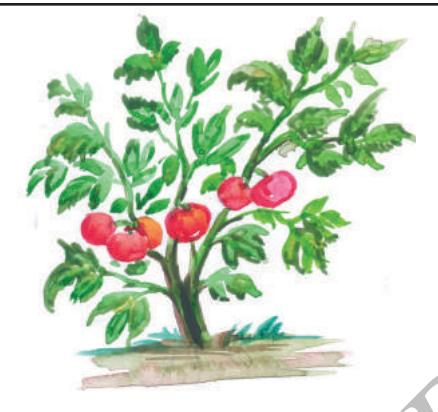
ರಾಣಿ, ಒದನೆ, ಓಮ್ಮೆಯಾಗೊ, ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದರ ಒಳಜಗತ್ತನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸು. ಒಂದು ಖಾಲ ಮಡಕೆ ಅಥವಾ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮಣಿನ್ನು ತುಂಜಿಸು. ಸಂರಕ್ಷಿತಿನ ಒಳಜಗತ್ತನ್ನು ಆ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ನೆಡು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಲಿಂಪಡಿಸು. ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ದುಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡು. ದುಮನಿಲಿದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ ಬರೇ.

ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜೀವಿಗಳಾಗಿವೆ. ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಮಣ್ಣ ಮುಂತಾದವು ನಿಜೀವಿಗಳು. ಜೀವಿಗಳು ಬದುಕಲು ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಮಣ್ಣ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಜೀವಿ ಮತ್ತು ನಿಜೀವಿಗಳು ಕೂಡಿ ಬಾಳುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಪರಿಸರ.

ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ಹೋಲಿಕೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಆ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಯಾವುದೆಂದು ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವೆ? ಕೆಳಗೆ ಹೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಕಂಡು ಬರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

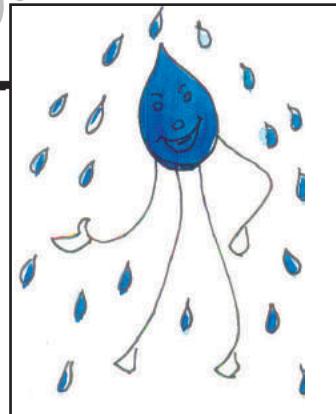

ಹನಿ ಹೇಳಿದ ಕಥೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ನೀಲನ ವಿವಿಧ ಆಕರಣಗಳನ್ನು ನುರುತ್ತಿಸುವೆ.
- ಮನೆ ಬಳಕೆಯ ನೀರನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ತರುವರು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವೆ.
- ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೀಲನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ.
- ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪಾತ್ರೆನಿಂಜ ನಾತ್, ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬದ್ದೆ ಚೆಚ್ಚಿಸುವೆ.
- ನೀಲನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ.

ಓ ಹೋಯ್..... ಪ್ರಥಾಣಿ!.....
ನಾನು ನೀರಿನ ಹನಿ. ನಾನು
ಮೋಡದಿಂದ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ,
ಮಳೆಯಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿಳುತ್ತೇನೀಗ.....
ನೆನೆದು ಬಿಡುವೆ! ಗೆಳೆಯರೂಡನೆ
ಒಳಹೋಗು.....

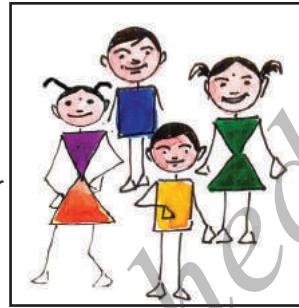

ಓ! ಹನಿಯಣ್ಣ ನೆನೆಯವುದು ನನಗಿಷ್ಟ
ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೊರಟೆ? ನಾನೂ, ನನ್ನ
ಗೆಳೆಯರೂ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರುವೆವೆ.
ಅಣ್ಣ ಕರೆದೊಯ್ಯೆಯಾ....?

ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹರಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬರಲು ಕಷ್ವವಾಗಬಹುದು.

ಇಲ್ಲ !.....
ನಾವೂ ಬರುತ್ತೇವೆ.

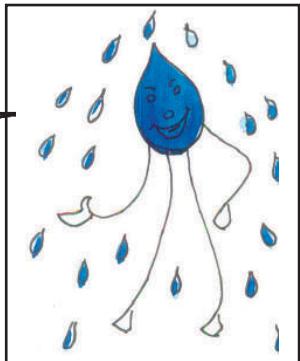

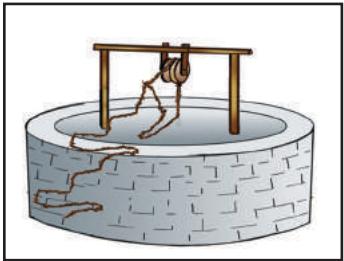
ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ.....
ಭಾಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡ ನಾನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಚಿತ್ರೆ ನೋಡಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

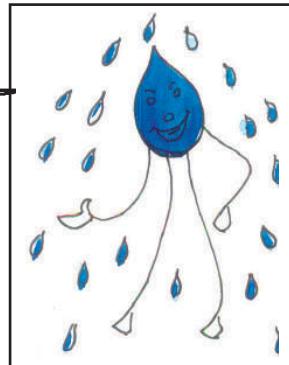
ಓಹೋ.....
ನಾವು ರೆಡಿ.

ಮುಕ್ಕಳೇ..... ಚಿತ್ರೆ ನೋಡಿ
ಅದರ ಕೆಳಗಿರುವ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ
ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

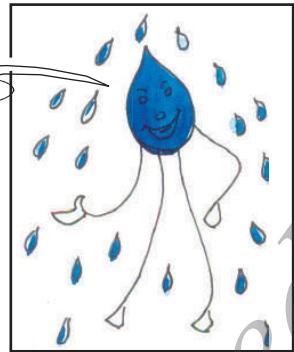

ಸರಿ, ಮಕ್ಕಳೇ.....
ನಾನೀಗ ಸೇರಿದ ಜಾಗಗಳೇ ನೀರಿನ
ಆಕರಗಳು ಎಂದು ನಿಮಗೇಗಳೇ
ಗೊತ್ತು:

ಹನಿಯಣ್ಣ..... ನಮ್ಮ
ಬಾರಿನಲ್ಲೂ ನೀರಿನ ಹಲವು
ಆಕರಗಳಿವೆ ಗೊತ್ತೇ?

ಹೌದೇ?

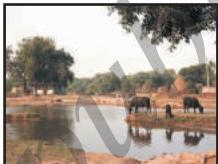
ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಮುಕ್ಕುಳೆ..... ಕೆಳಗಿನ ಪಟದಲ್ಲಿ
ನೀಲಿನ ಆಕರಣಭೇಳ್ಳೆ ಅಡಗಿವೆ.
ಅಪುನಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಳ್ಳಿ.....

ನದಿ

ಕರೆ

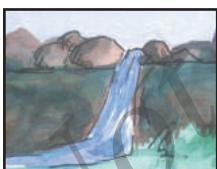
ಮಳೆ

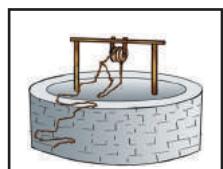
ಹೊಳೆ

ರುರಿ

ಬಾವಿ

ಕೈ	ರ	ಕೆ	ರೆ	ಹ	ಸ	ಮ
ಪೆಂ	ವ	ಜ	ನ	ಷ್ಯಾ	ಡ	ಟಿ
ಪು	ರ	ಗ	ರ್ಯಾ	ರಿ	ನ	ದಿ
ನ	ವ	ಸ	ಳ	ಸ	ಮ್ಯಾ	ದ್ರು
ಸ	ಹೊ	ರೋ	ಕುಂ	ಟೆ	ನ	ಮು
ಮು	ಳೆ	ವ	ಬಾ	ಹ	ಬಾ	ಳ್ಳಿ
ಜ	ಗ	ರ	ಎ	ಜ	ಬಾ	ಗ

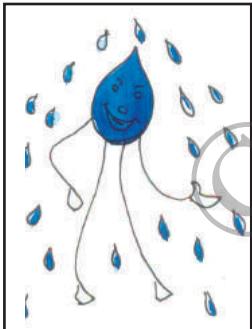
ಸಮುದ್ರ

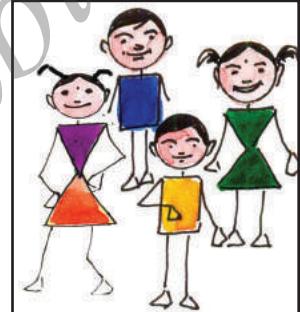
ಕೈಪಂಪು

ಪುಟಾಣಿಗಳೇ..... ನೀವೀಗ
ನಿಮ್ಮ ಉರಿನಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಆಕರಗಳನ್ನು
ಬರೆಯಿರಿ ನೋಡೋಣ.....

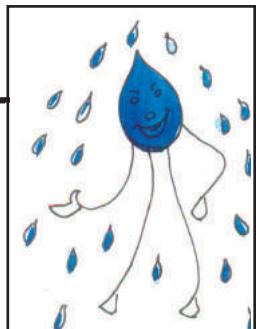

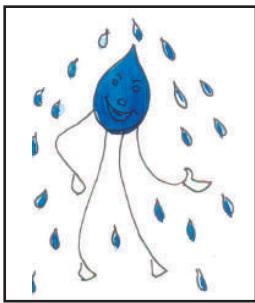
ನೆಲ್ಲಿಯ್ಯಮ್ಮೆ
ಬರದಿರಾ.....?
ಅದೂ ಸರಿಯೇ.

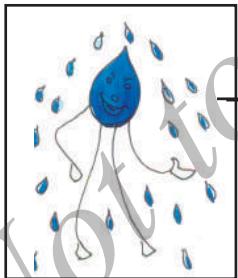
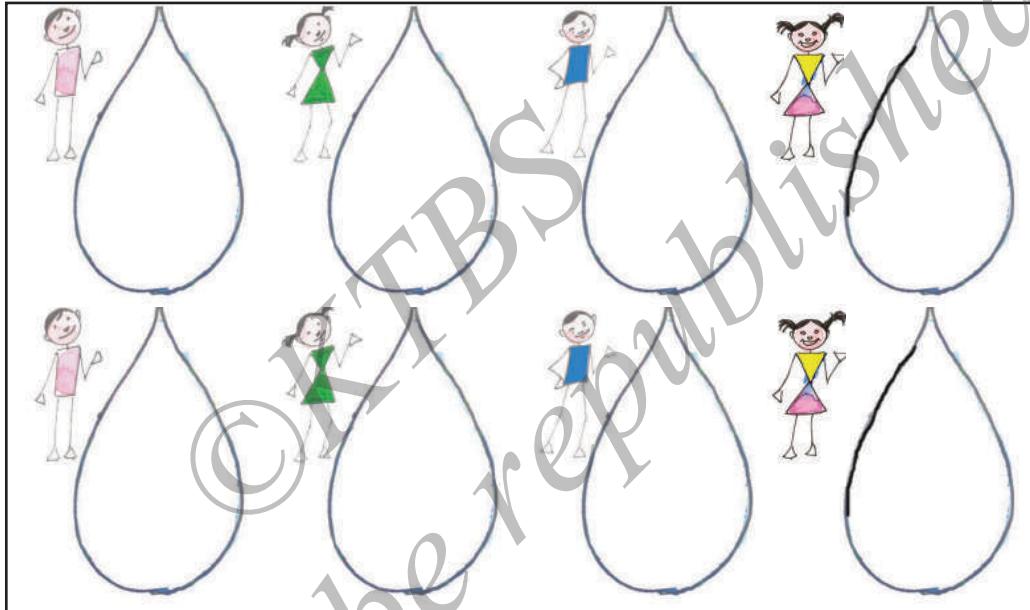
ಹನಿಯಣ್ಣ..... ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ
ಆಕರ ಅಲ್ಲೇ....? ನಾವು
ಅದರಿಂದಲೇ ನೀರನ್ನು
ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ ಗೊತ್ತಾ.....?

ಆದರೆ ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಕರ ಅಲ್ಲ ಎಂದು
ನಿಮಗೆ ಸೂತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕರಗಳಿಂದ
ನಾನು ನಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ತಿಳಿತಾ....?
ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾನು ಕೆರೆಯಿಂದ
ಬರಬಹುದು, ನದಿಯಿಂದಲೂ ಬರಬಹುದು.

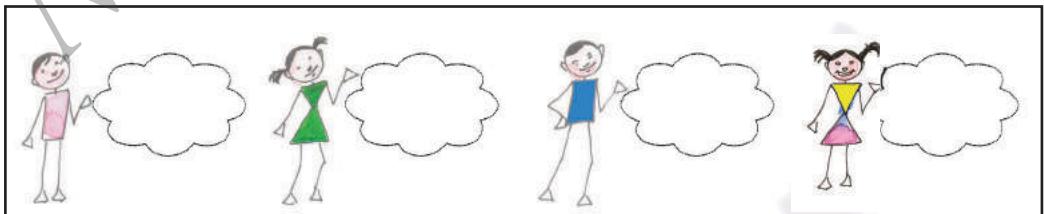

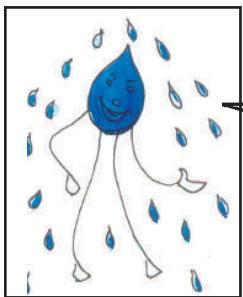

ಮುಕ್ಕಳೇ..... ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಹನಿಯ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ.

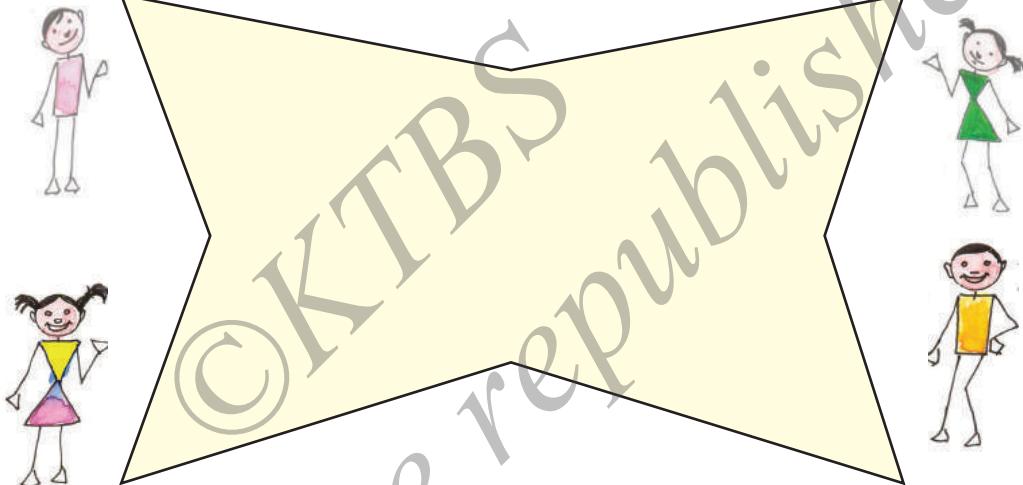
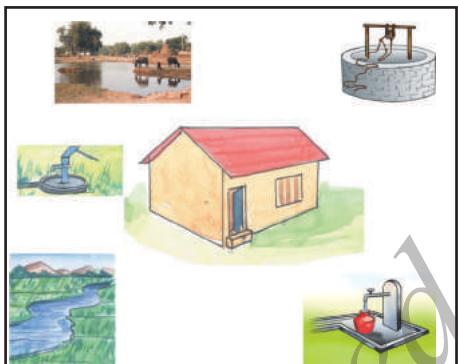

ಸರಿ, ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತಿರಾ? ಬರೆಯಿರಿ ನೋಡೋಣ.

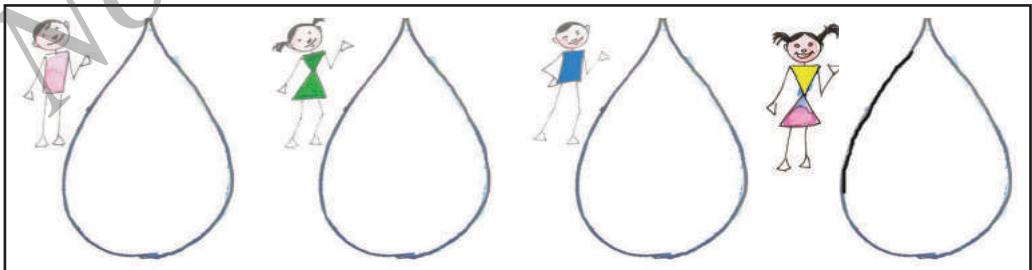
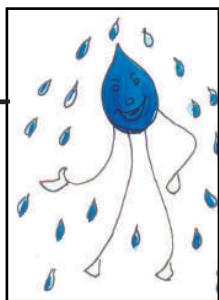

ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ
ಮನೆಯಿಂದ
ಎಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ
ಇವೆ?

ಪುಟ್ಟಾಣಿಗಳಾ..... ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ
ನನ್ನನ್ನು ಯಾರು ತರುತ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲಿ
ಕೊಟ್ಟ ಹನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

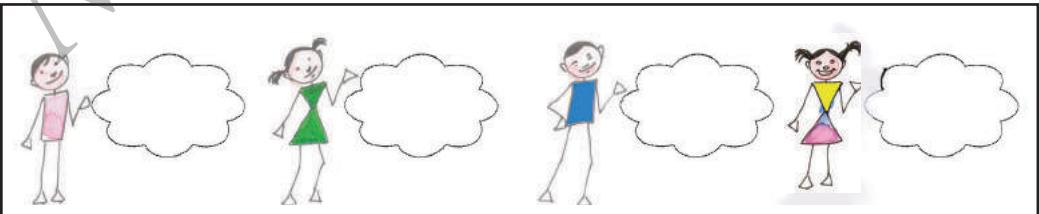
ಚೆಟುವಣಕೆ :

ಈಗ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟ ಕೊಲಪ್ಪಕವನ್ನು ನಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ. ನಂತರ ಆಯಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ನೀಂನ ಮೂಲವನ್ನು ಸಲಿಯಾದ ಚೋಕದಲ್ಲಿ ದುರುತ್ತಿ.

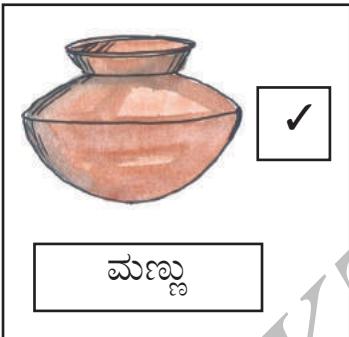
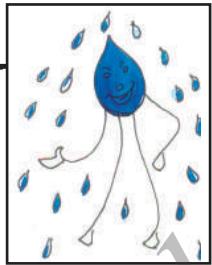
ಕೆಲಸಗಳು	ನದಿ	ಕರೆ	ಬಾವಿ	ಕೃಷಣಪು	ಹೊಳೆ	ಸಮುದ್ರ	ರುರಿ
ಕುಡಿಯಲು				✓			✓
ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯಲು							
ಬಟ್ಟೆ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು							
ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಲು							
ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು							
ಮರ-ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾಕಲು							
ಸಾಕು ಪ್ರುಣಿಗಳನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು							
ವಾಹನ ತೊಳೆಯಲು							

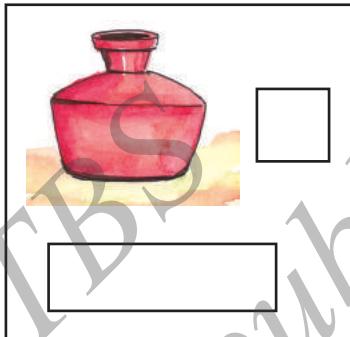
ಪುಟಾಣಿಗಳಾ, ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಆಕರಗಳಿಂದ ತರುತ್ತಾರೆ?

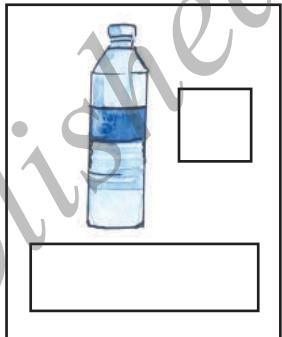

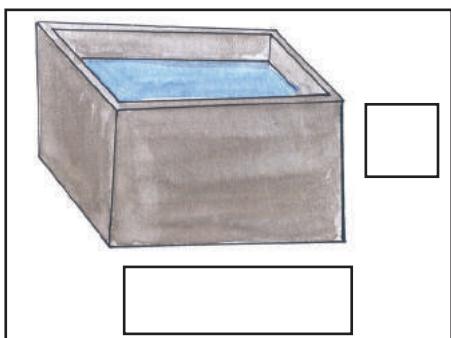
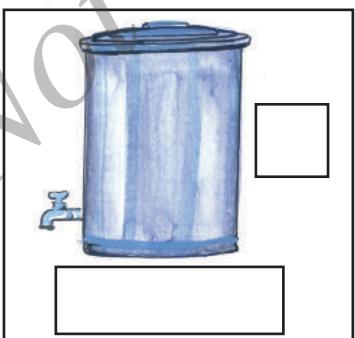
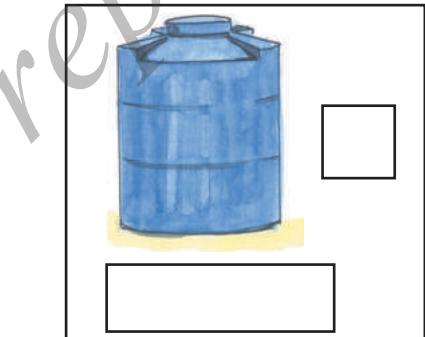
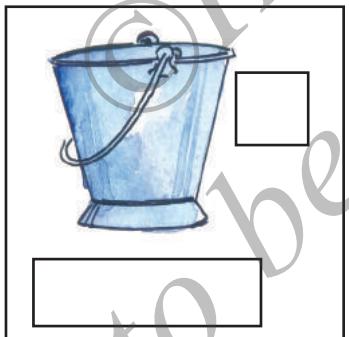
ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಗುರುತು ಹಾಕಿ.
ಹಾಗೆ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಇವು ಯಾವ
ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ತಯಾರಾಗಿವೆ ಎಂದು
ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಣಿ

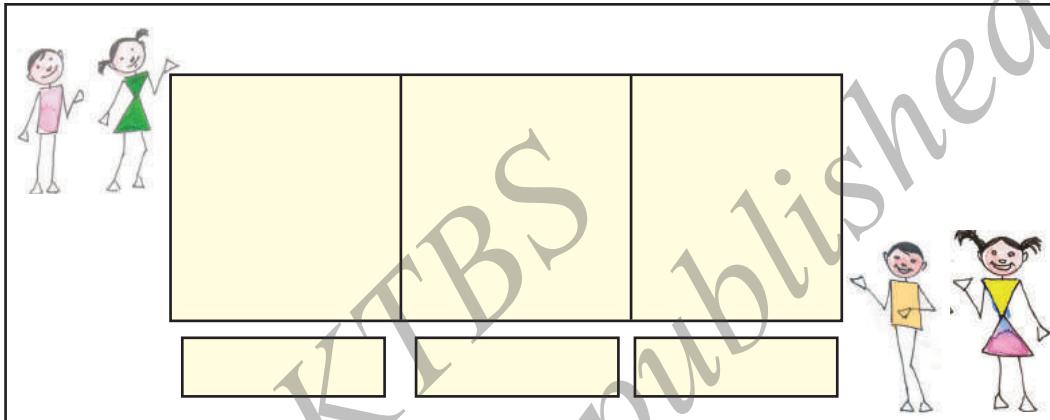

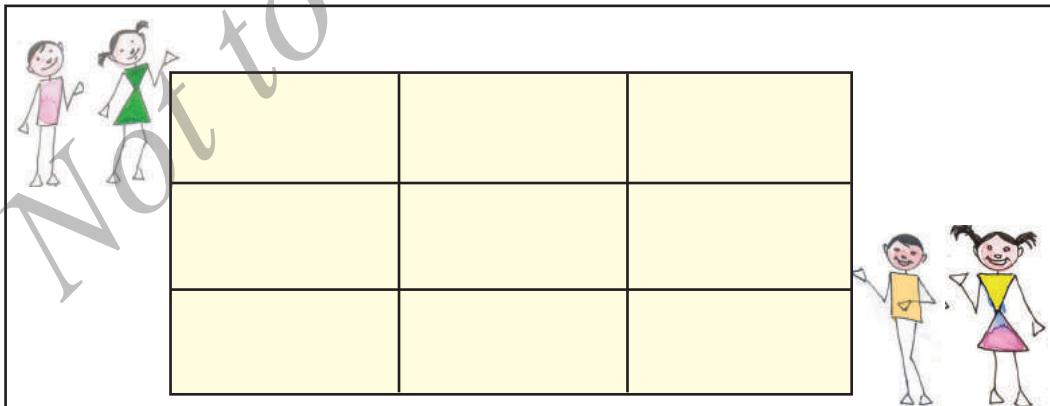

ಇವಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸಂಗ್ರಹ
ಪಾತ್ರೆಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಚಿತ್ರ ಬರೆದು,
ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

ಹಾಂ!..... ಮಕ್ಕಳೆ..... ಸಂಗ್ರಹ ಪಾತ್ರೆಗಳು
ಯಾವ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಯಾರಾಗಿವೆ
ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನೀರನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮಣ್ಣ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಸ್ಟೇಲ್, ತಾಮ್ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ಪಾತ್ರೆಗಳಿವೆ? ಎಣಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಪಾತ್ರೆಗಳು				
ಸ್ಟೇಲ್	4	2	-	-
ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್				
ಮಣ್ಣ				
ಹಿತ್ತಾಳೆ				
ತಾಮ್				
ಇತರೆ				

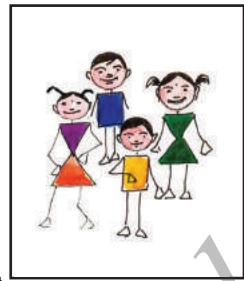
ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

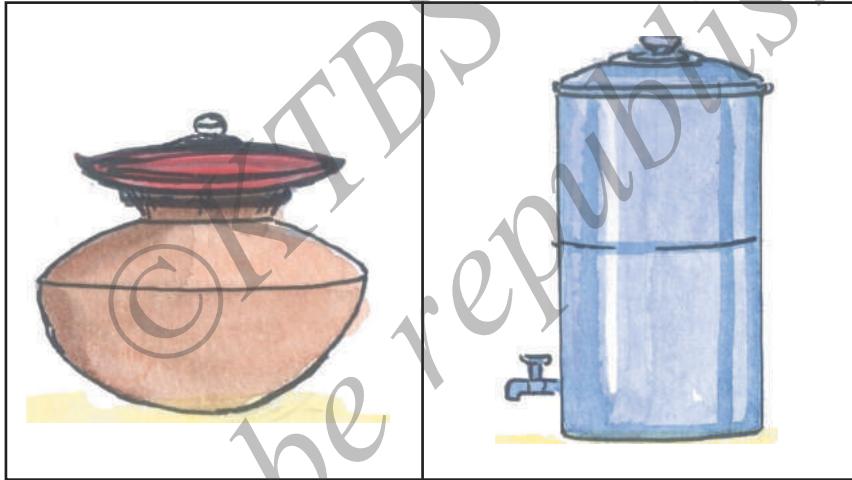
ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಯ ಚಿತ್ರ	ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆಯ ಚಿತ್ರ	

ಅಬ್ಬಾ! ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಸಂಗೃಹಿಸಿಟ್ಟಿರುವಿರಿ.
ಕುಡಿಯಲು ಬಳಸುವ ನೀರನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಂಗೃಹಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯವ ನೀರನ್ನು ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

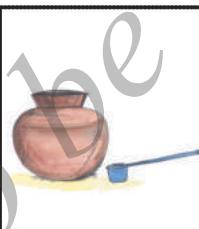
ಹೌದು ಪುಟ್ಟಾಣಿಗಳೇ..... ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಂಗೃಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಯೂ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ.....

ಕುದಿಸಿ, ಆರಿಸಿ, ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಯಿರಿ. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ನಲ್ಲಿಯಿರುವ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೀಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳೆಯು ನೀರನ್ನು ಸೇರೆದಂತೆ ತಡೆಯಬಹುದು.

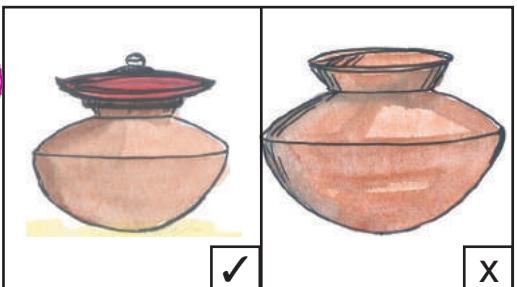

ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ ಹಿಡಿ ಇರುವ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಬಳಸಿರಿ.

ಒದಿ ತಿಳ

ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರನ್ನೇ ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಹಿಂದಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಚ್ಚಿರಬೇಕು. ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಕೈಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರ ಗಮನಿಸಿ

ಚೆಟುವಟಿಕೆ :

ಪುಷಾಣಿಗಳಾ.... ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳೆದು ಬರೆಯಲಿ.

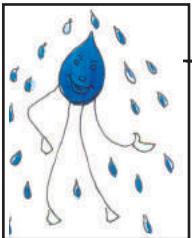
ಸರಿ ಹನಿಯಣ್ಣ,
ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಂಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್.

ದಿನದ ಕೆಲಸ	ಲೋಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಚಿಂಬು/ಚೆರಿಗೆ/ತಂಬಿಗೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಿಂದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಕ್ಕೆಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಮುಂಜಾನೆ ಕೈ-ಕಾಲು, ಮುಖ ತೊಳೆಯಲು		5		
ಹುಡಿಯಲು	8			
ಸ್ವಾನ ಮಾಡಲು				
ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲು				
ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆಯಲು				
ನೆಲ ಒರೆಸಲು				
ಶೌಚಕೈ				
ಇತರೆ				
ಒಟ್ಟು				

ನಿಮಗೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತೆ? ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ನೀವು ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬಳಸುತ್ತಿರಿ ಎಂದು.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದೀರಿ?

ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಕು? ಲೆಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ.

ಮನೆ ಮಂದಿ	ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ	ಚೆಂಬು/ ಚೆರಿಗೆ/ತಂಬಿಗೆ ಗಳಲ್ಲಿ	ಬಿಂದಿಗಳಲ್ಲಿ	ಬಕ್ಕೆಟು ಗಳಲ್ಲಿ
ನನಗೆ				
ಅಮೃನಿಗೆ				
ಅಪ್ಪನಿಗೆ				
ಅಣ್ಣ/ಅಕ್ಕೆ				
ಅಜ್ಜ / ಅಜ್ಜಿ / ಇತರರು				
ಒಟಪ್ಪು				

ನೋಡಿದ್ದು..... ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ನೀವು ಮತ್ತು
ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ನನ್ನನ್ನೆಷ್ಟು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ
ಎಂದು?

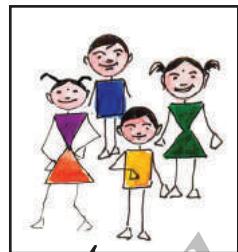

ಮುದ್ದಿನ ಪ್ರಟಾಣಿಗಳೇ?..... ಈಗ
ಸೂತಾಯಿತೆ ನನ್ನ ಅಗತ್ಯ? ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿ
ನಾನು ನಿಮಗೆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ
ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಬೇಕೆಬೇಕು.
ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಪೋಲು
ಮಾಡದೆ, ಹಿತವಾಗಿ, ಮಿತವಾಗಿ
ಬಳಸಿ.

ಸರಿ ಹನಿಯಣ್ಣ.....
ನೀನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟದನ್ನು
ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಜ್ಞಾನಿಗಳಾ.....
ಕಂಗ ಸಾಕು. ನೀವು ಮನೆಗೆ
ಹೋಗಿ. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು
ಮನೆಯವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ.
ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಸಿಗೋಣ.
ಆಯ್ತಾ?

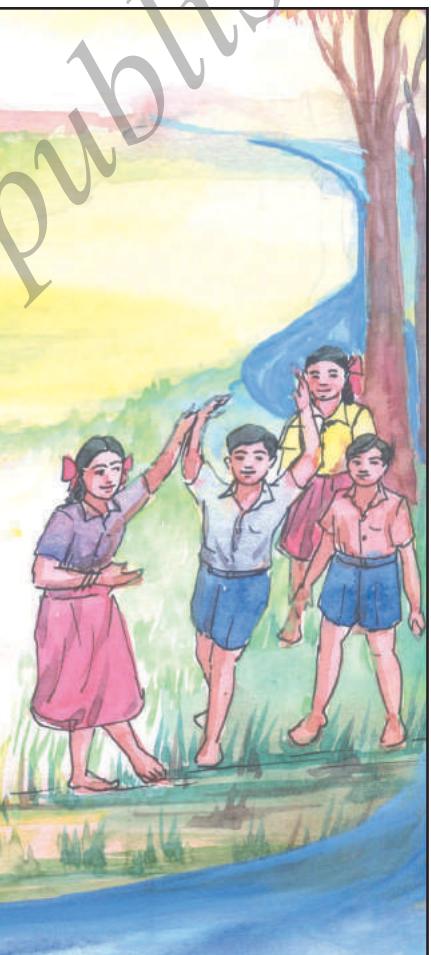
ಸರಿ ಹನಿಯಣ್ಣ.....
ಬರುತ್ತೇವೆ. ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ
ಬೇಟಿಯಾಗೋಣ.

ಹಾಡಿ-ನಲ

ಮೊಂಡಿ ಉದುರುವೆ ಹನಿಯಣ್ಣ
ಹಲಿಯುತ ಸೇರುವೆ ಕೊಳವನ್ನು
ಸಾಗರ, ನದಿ, ಕರೆಗಳ ತುಂಬ
ನಿಂನೇ ಇರುವೆ ನೊಂಡಣ್ಣ

ಕುಡಿಯಲು ನಿಂನೇ ಬೇಕಣ್ಣ
ಹೊಲ-ಗದ್ದೆಗಳನ್ನೆ ಬಾರಣ್ಣ
ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಿಂರು, ಅಡುಗೆಗೆ ನಿಂರು
ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ನಿಂ ಬೇಕಣ್ಣ

ನಿನಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಣ್ಣ
ಪೊಲಲು ಮಾಡದೆ ಬಳಸುವೆವಣ್ಣ
ಹಿತೆ ವಿತ ಬಳಸಲಿ, ನಿನ್ನಯ ಉಳಿಸಿ
ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆವೆವು ಅಣ್ಣ.

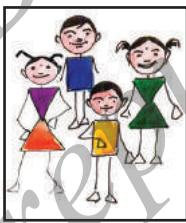
ಪಾಠ - 5

ನೀರಿನ ಸಂಸಾರ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತೆ ನಂತರ ನಿಳುವುದು,

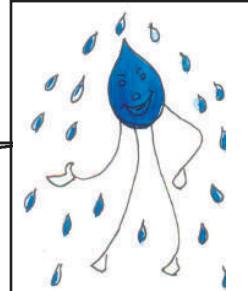
- ನದಿ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ.
- ಮಂಜಿನೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವೆ.
- ನದಿ, ಮಂಜಿ ನಿಳಿಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಡು, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವೆ.
- ಖುತ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಿಳಿನ ಹಲವಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಒದಲಾವಣಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ.

ಹನಿ ಉದುರುತ್ತಿದೆ.
ಮಂಜಿ ಬರುತ್ತೇನೋ.

ಓ ಹನಿಯಣ್ಣ,
ಇಲ್ಲಿದ್ದೀಯಾ?

ಪುಟಣಿಗಳೇ.... ನೋಡಿ. ಈ ಗಿಡ
ಮರಗಳು ಹೇಗೆ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿವೆ. ಮಂಜಿ
ಬಂದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಶುಷ್ಕಿ.

ಹೊದು, ನೋಡು ಅವು
ನಳನಳಿಸುತ್ತಿವೆ.

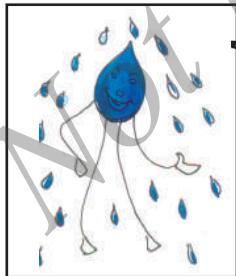
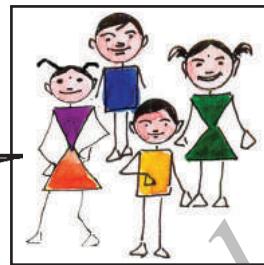

ಹನಿಯಣ್ಣ.... ನಾನಿವಶ್ವ
ಅಕ್ಕನ ಜೊತೆ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಹೋದೆ!

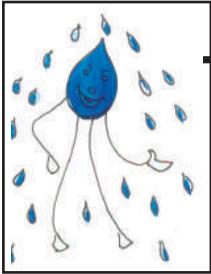
ನದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೀನು,
ಕಪ್ಪೆ, ಎಡಿ ಸಹ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ
ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಾ
ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದು.

ನೋಡಿದ್ದು..... ನಾನು
ಮಳೆಯಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ
ಬಂದ್ರೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲವೂ
ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತವೆ
ಅಲ್ಲೊ?

ಹೋದು
ಹನಿಯಣ್ಣ.

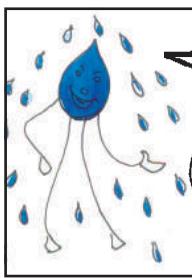

ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ, ಮಳೆಯಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ
ನಾನು ಬೀಳುವೆ. ತೊರೆಯಾಗಿ, ರ್ಯಾರಿಯಾಗಿ
ನದಿಗಳನ್ನು ಸೇರುವೆ. ನದಿಗಳೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ
ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ತೊರೆಯಲ್ಲಿ, ನದಿಯಲ್ಲಿ,
ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳು
ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ.

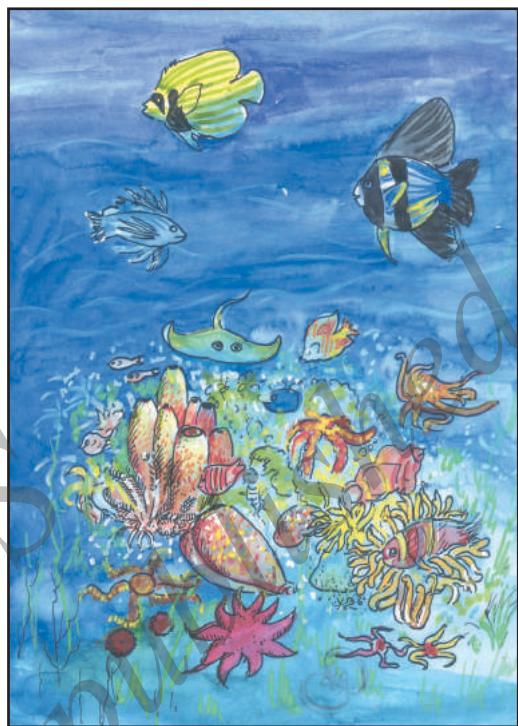
ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ನದಿಯ ಜಿತ್ತ. ಇಲ್ಲಿರುವ
ಜಳವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸು. ಅಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಖಾಲ
ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅವುದಿಂದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಇಗೋ ಇಲ್ಲಿದೆ
ಸಮುದ್ರದ ಚಿತ್ರ.
ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ
ಯಾವ ಜೀವಿಗಳು
ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ
ನೋಡಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ:

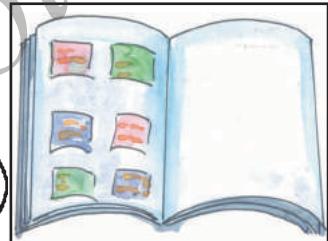
ಇಲ್ಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳ
ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಯಾ ಸಿತ್ರುದ
ಕೆಳಗೆ ಬರ. ಈ ಜೀವಿಗಳನ್ನು
ಅವುಗಳ ಸಲಿಯಾದ ವಾಸಸ್ಥಳಕ್ಕೆ
ನೇರಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿ
ಕೊಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ
ಹೆಸರು ಬರೆ.

	ನದಿ		ಸಮುದ್ರ

ನೀನು ಕೇರೆ,
ನದಿ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ? ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು
ಬರುವ ಸಸ್ಯ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು
ಸಂಗ್ರಹಿಸು. ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನೋಟ
ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು
ಅಂಟಿಸು. ಅವುಗಳ
ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

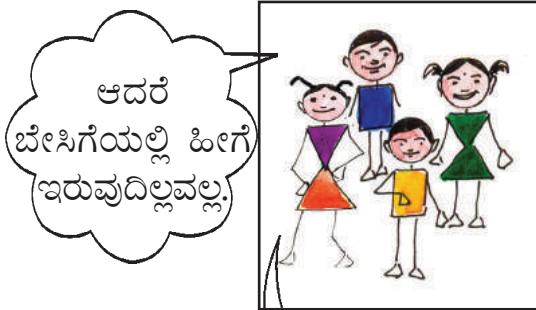

ಅಭಾ! ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಸ್ಯ
ಪ್ರಾಣಿಗಳು
ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ!

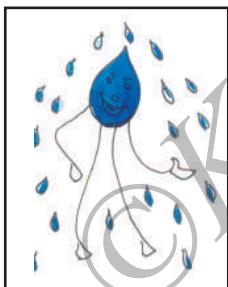
ಮಳೆ
ಬಂದಾಗ ನೋಡು
ನೆಲವೆಲ್ಲಾ ಹಸಿರೋ
ಹಸಿರು. ಗಿಡ ಮರಗಳೆಲ್ಲಾ
ಸೊಂಪಾಗಿ ಚೆಳೆಯುತ್ತವೆ.
ಕೇರೆ ನದಿಗಳೆಲ್ಲ
ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ.
ಅಭಾ!

ನಿಜ,
ಕೆರೆ ಕುಂಟೆಗಳು
ಬತ್ತಿಹೋಗುತ್ತವೆ.
ನದಿಯಲ್ಲೂ ನೀರು
ಕಡೆಮೆ
ಆಗುತ್ತದೆ.

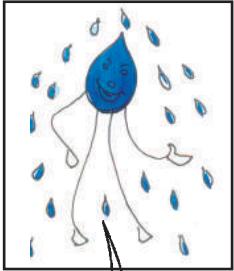
ಹೌದು ಹನಿಯಣ್ಣ !

ಚಟುವಟಿಕೆ:

ನಿಮ್ಮ ಉಳಿನಲ್ಲಿ ನದಿ ಕೆರೆಗಳವೆ,
ಅಲ್ಲ? ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ನೀಲಿದೆ
ಎಂದು ಕೆಳಿನ ಕೊಳಷ್ಟಕದಲ್ಲ
(✓) ದುರುತು ಹಾಕು.

ನೀರಿನ ಆಕರ	ಮಳೆಗಾಲ			ಚಳಿಗಾಲ			ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲ		
	ಪೆಟ್ಟು	ಸೂಧಾರ್ಣ	ಕಡೆಮೆ	ಪೆಟ್ಟು	ಸೂಧಾರ್ಣ	ಕಡೆಮೆ	ಪೆಟ್ಟು	ಸೂಧಾರ್ಣ	ಕಡೆಮೆ
ನದಿ									
ಕೆರೆ									
ಕಾಲುವೆ									
ಇತರೆ									

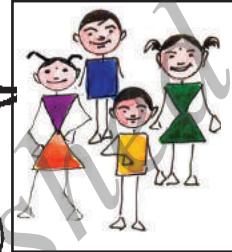

ಚಟುವಟಿಕೆ :

ನದಿ, ಕರೆ, ಬಾವಿಗಳ ನೀಲಿನ ಮಟ್ಟ
ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬದಲಾವಣೆ
ಆಗುತ್ತೇದೆ ಎಂದು ಹಿಂದಿಯಿಂದ
ಕೇಳಿ ತಿಳೆ.

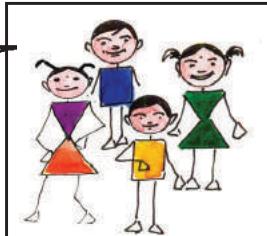
ಪುಟ್ಟಾಣಿಗಳಾ..... ಗಿಡ,
ಮರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು
ವಿವಿಧ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ
ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಅಯ್ಯೋ.....
ಹನಿಯಣ್ಣ
ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಂತೂ ನೀರು
ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಗಿಡ ಮರಗಳೆಲ್ಲಾ
ಬಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಕಿಗಳು ಮತ್ತು
ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ
ಲವಲವಿಕೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಹಾಗಾಗಿ
ಕರೆ, ನದಿಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ.
ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ
ಕಡಿಮೆ. ನದಿ, ಕರೆಗಳ ನೀರು ಬತ್ತಿ
ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಹೌದು ಹನಿಯಣ್ಣ.....
ನೀನೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು.
ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಬೇಕು. ಸಸ್ಯಗಳಿಗೂ
ಬೇಕು. ನಮಗೂ ಬೇಕು.

ಹೌದೌದು.... ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು
ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಲ್ಲ.

ಮಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡು
ಹೇಳೋಣವೇ?

ಹಾಡಿ-ನೆಲ

ಹುಯ್ಯೋದ ಹುಯ್ಯೋದ ಮಳೆರಾಯ
ಹೂವಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀಲಿಲ್ಲಾ
ಬಾರೋಲ ಬಾರೋಲ ಮಳೆರಾಯ
ಬಾಚೆಯ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀಲಿಲ್ಲಾ.

ಮಳೆರಾಯ ಮಳೆರಾಯ ಹೊನ್ನಪುಲಿಸು
ಭೂಮಿತಾಯ ಭೂಮಿತಾಯ ಜಿನ್ನ ಬೆಳೆಸು
ಉರೆಲ್ಲಾ ನೀಲಿಲ್ಲದೆ ಬಾಯಾಲಿದೆ
ಜಗವೆಲ್ಲಾ ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಹೈಹಾಲಿದೆ
ನೀನೇಕೆ ಮುನಿದಿರುವೆ ಬರಬಾರದೆ
ಮಳೆರಾಯ ಮಳೆರಾಯ ಹೊನ್ನಪುಲಿಸು
ಭೂಮಿತಾಯ ಭೂಮಿತಾಯ ಜಿನ್ನ ಬೆಳೆಸು.

ಹನಿಯತು ಸುಲಿಯತು
ಮಳೆ ಮಳೆ
ಆಡಿತು ತೆನೆಯತು
ಬೆಳೆ ಬೆಳೆ
ಕಟ್ಟತು ಎಲ್ಲೆಡೆ
ಕಳೆ ಕಳೆ
ತುಂಬುತ ಒಳಗಿದೆ
ಇಳೆ ಇಳೆ.

ಮಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀನೂ
ಒಂದು ಕವನ ಬರೆ.

ಮಳೆ ಬಂದಾಗ
ನೀನೇನು ಮಾಡುವೆ?

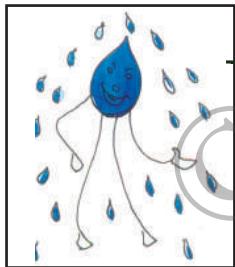

ಚಟುವಟಕೆ :

ಕೆಳಗೆ ಕೊಣ್ಣಿ ಜಿಂಟಿಗಳು ಮಳೆ ಬರುವಾದ
ಅಥವಾ ನಂತರ ನಲಯುವುದನ್ನು
ಅಭಿನಯಿಸಿ ತೋರಿಸು.

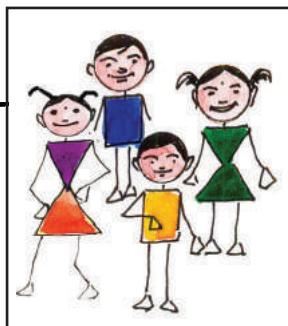
ಶೆಂಗಿನ ಮರ
ಬಾಳೆಯ ಗಿಡ
ಹಲ್ಲು
ಹುಂಬಳ ಬಳ್ಳಿ
ಭತ್ತದ ಸಸಿ

ಕಪ್ಪೆ
ಮೀನು
ಹಸು
ಆಮೆ
ಹಕ್ಕಿ

ಸರಿ, ಪುಟಾಣಿಗಳಾ.....
ನಾನಿನ್ನ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವೆ.

ಹನಿಯಣ್ಣ..... ನೀನು
ಹೊರಟೇಬಿಟ್ಟೆಯಾ?

ಹೌದು, ನಾನಿನ್ನ ಬರುತ್ತೇನೆ.
ನೀವು ಮಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಣ್ಣ ಕವನಗಳನ್ನು
ಹಿರಿಯರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ. ಅವನ್ನು
ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿ.

ಆಹಾರ ವ್ಯವಿಧ್ಯ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲತ ನಂತರ ನಿರ್ಣಯ.

- ಆಹಾರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಿಧ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.
- ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಆಹಾರದಳನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ.
- ಸಸ್ಯಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಜನ್ಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡುವೆ.
- ಅಂದ, ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭುಣವಾಲಿ ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನುರುತ್ತಿಸುವೆ.
- ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿ, ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೀಟಗಳು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ನುರುತ್ತಿಸುವೆ.

ನೀನು ಸೇವಿಸುವ ವಿವಿಧ ಆಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸು.

1. ನೀನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸೇವಿಸುವ 5 ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

_____ → _____ →
 _____ → _____ →
 _____ → _____ →

2. ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಏಕ ತಿನ್ನುವೆ? ಕಾರಣವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಖಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

_____ → _____ → _____

3. ನೀನು ಹಬ್ಬ ಅಥವಾ ವಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವ 5 ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಬರೆ.

_____ → _____ → _____ → _____ → _____.

4. ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ 5 ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಬರೆ.

_____ → _____ → _____ → _____ → _____.

5. ಇವು ನಿನಗೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟ?

_____

6. ನೀನು ಇಷ್ಟ ಪಡೆದ 5 ಆಹಾರಗಳು ಯಾವುವು?

_____ → _____ → _____ → _____ → _____.

7. ಇವುಗಳನ್ನು ನೀನು ಏಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ?

_____

ನಿನ್ನ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಗೆಳೆಯ-ಗೆಳತಿಯರ ಉತ್ತರದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸು. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಉತ್ತರಗಳೂ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆಯೇ? ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಏಕೆ? ಯೋಚಿಸಿ ಬರೆ.

_____

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡು.

ಒಬ್ಬ-ತಿಂಗಳು

- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಲೆ ಬೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾದೆಯೇ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಆಹಾರ ಕ್ರಮವೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಯಾರೆ, ಪದ್ಧತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಉಳಿಸಲ್ಪ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೋರಕುವ ಆಹಾರವನ್ನೇ ಜನರು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಜೋಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಜೋಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಮುದ್ರದ ತೀರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು ಸಮುದ್ರ ಖಿಂನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಆಹಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಏಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ನಿನಗೇಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ವಿವಿಧ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಯಾವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ? ಯಾವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ನಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ? ನಾವು ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಿರಲು ಯಾವ ಆಹಾರಗಳು ಆವಶ್ಯಕ? ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊ.

ಶಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆಹಾರಗಳು

ಅಕ್ಕೆ, ರಾಗಿ, ಜೊಳೆ, ಗೋಧಿ, ನವಣಿ, ಸಜ್ಜೆ, ಎಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಳ್ಳ, ಮಾಂಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆಹಾರಗಳು

ತೊಗರಿ, ಅವರೆ, ಉದ್ದಗಳಂತಹ ಬೇಳೆ ಕಾಳುಗಳು, ಹಾಲು, ಮೊಟ್ಟೆ, ಮಾಂಸ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ನಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಇತರ ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುವ ಆಹಾರಗಳು

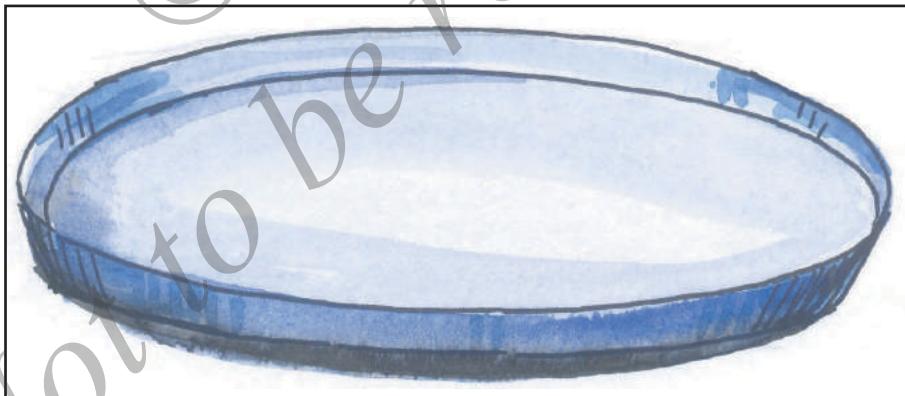
ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವಿಸಿದರೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

ಪದಿ-ತಿಂಗಳು

- ಹಲಿ ತರಕಾರಿ, ಮೊಳಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಾಳುಗಳು ವುತ್ತು ತಾಜಾ ಹಣ್ಣಗಳು ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ.
- ಆರೋಗ್ಯವಾಳಿರಲು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ನಿನ್ನ ನೀನು ಸೇವಿಸಿದ ಆಹಾರದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ನಿನ್ನ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಹಾರಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸು.

ಈ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಿರುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಆಹಾರ

ಆಹಾರದ ಮೂಲ ಪದಾರ್ಥ

ಉದಾಹರಣೆ : ರೊಟ್ಟಿ

ರಾಗಿ/ಅಕ್ಕಿ/ಜೀರ್ಣ/ಗೋಧಿ

1. _____

_____

2. _____

_____

3. _____

_____

4. _____

_____

5. _____

_____

6. _____

_____

7. _____

_____

8. _____

_____

9. _____

_____

10. _____

_____

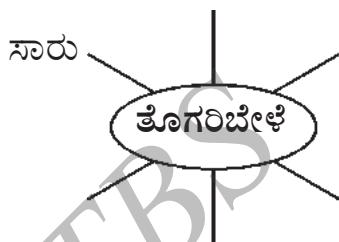
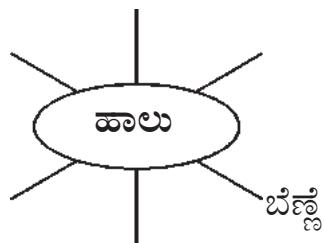
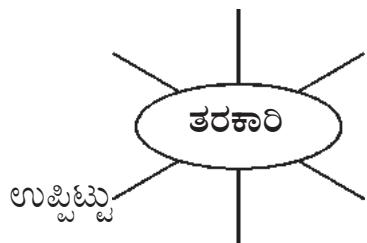
ಚಟುವಟಿಕೆ : ನೀನು ತಯಾರಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ದಾಖಲಿಸು. ಇದಲಂದ ಸುಳಿವು ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಜಾಗರಂತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ.

ಅನ್ನ

ಅಕ್ಕಿ

ಚಪಾತಿ

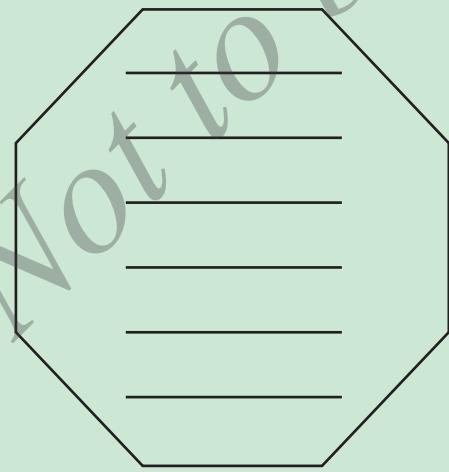
ಗೋಧಿ

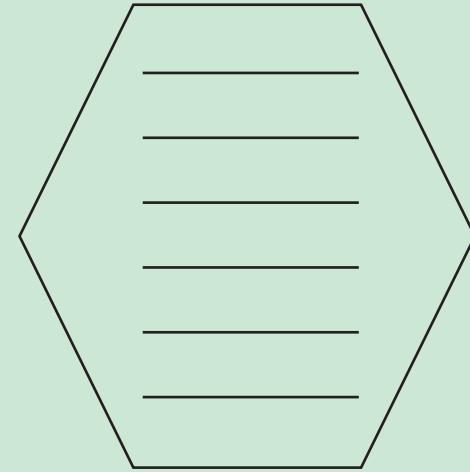
ಚಟುವಟಿಕೆ : ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಎಲ್ಲಂದ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿನದೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷಿಯು ಭತ್ತದ ಸಸಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಿನ್ನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ದೋರಕುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಸ್ಯಮೂಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಮೂಲ ಎಂದು ವಿಂದಿಸಿ ಬರೋ.

ಸಸ್ಯಮೂಲ

ಪ್ರಾಣಿಮೂಲ

ಆಟ-ಆಡು

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಹೆಸಲಿನ ಸಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಒಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗೆಚೇಯರೊಂದಿಗೆ ಈತಿ ತಯಾರಿಸು. ಎರಡು ರಟ್ಟಿನ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ. ಒಂದು ಡಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ನಿನಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಾಣಿಯ ಚಿತ್ರ ಅಂಣಿಸು. ಮತ್ತೊಂದು ಡಬ್ಬದ ಮೇಲೆ ನಿನಿಷ್ಟವಾದ ಸಸ್ಯದ ಚಿತ್ರ ಅಂಣಿಸು.

ಎಲ್ಲರೂ ಒಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಆಹಾರ ಒಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವ ಡಬ್ಬಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ.

ನೀನು, ನಿನಗಿಂತ ಸಣ್ಣವರು ಹಾಗೂ ನಿನಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಮುಧ್ಯಾಹ್ವದ ಉಂಟದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಶಾಲೆಯ ವಿವಿಧ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಉಂಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ದಮನಿಸು. ನೀನು ಏನನ್ನು ದಮನಿಸಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಡಿನಿ-ತಿಂಗಳು

ಜನರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರು/ಹುಡುಗಿಯರು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಪುಟ್ಟ ಮನುವಿಗೆ ಕೊಡುವ ಆಹಾರವೇನು?
-

ಹಾಲು ಚೆಕ್ಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ
ಹಾಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಹಾರ.

- ನೀನು ಹಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿದು ಇರಬಲ್ಲೇಯಾ?
-

ನಿನ್ನಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಪಾಠದಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರು.
ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ಬರೆ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಚರು

ಆಹಾರ

1. ನಾಯಿ _____
2. ಬೆಕ್ಕು _____
3. ಹಸು _____
4. ಕೋತಿ _____
5. ಕೊಳಿ _____
6. ಹೆಗ್ಗಣ _____
7. ಸೊಳ್ಳಿ _____
8. ಹಲ್ಲಿ _____
9. ಕರಡಿ _____
10. ಹುಲಿ _____

11. ಗಿಡುಗ _____
12. ಹಾವು _____
13. ಮೀನು _____
14. ಜೆಂಕೆ _____
15. ಕಪ್ಪೆ _____
16. ಕಾಡುಕೋಣ _____

ಹಸು ಮತ್ತು ಕರು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಹೀಗೆಯೇ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಬರೆ.

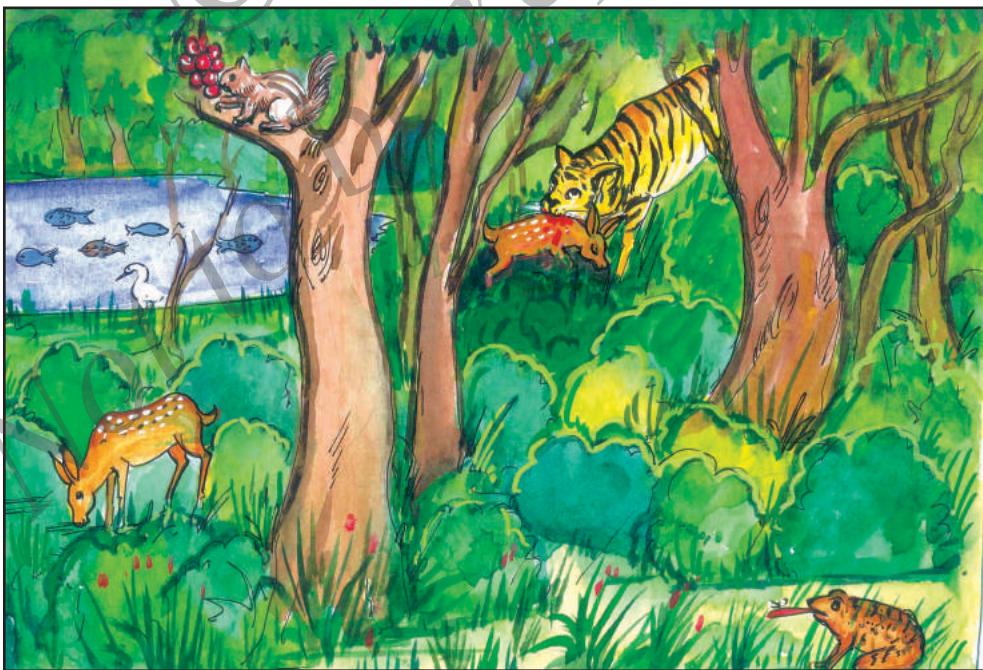
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರು

ನೀಡುವ ಆಹಾರ

1. _____	_____
2. _____	_____
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____

ಆಟ-ಆಡು

ನಿನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿಯರೊಂದಿಗೆ ಅಷದ ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶೀಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಶೀಕ್ಷಕರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಿತ್ವವಿರುವ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಆಹಾರದ ಜಿತ್ವವಿರುವ ಕಾಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಿನಿಮಾ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂಥಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳ. ಶೀಕ್ಷಕರು ಸುತ್ತಿ ಎಂದಾಗ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಲಿ ಸುತ್ತಿ. ನಿಲ್ಲಿ ಎಂದಾಗ ಪ್ರಾಣಿಯ ಜಿತ್ವವಿರುವವರು ಅದರ ಆಹಾರದ ಜಿತ್ವವಿರುವವರ ಒಳ ಹೋಗಿ ನಿಲ್ಲಿ. ತಣ್ಣಿದವರು ಆಟದಿಂದ ಹೋರಬುಂಧಿಯಬೇಕು. ಉಳಿದವರು ಆಟವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು.

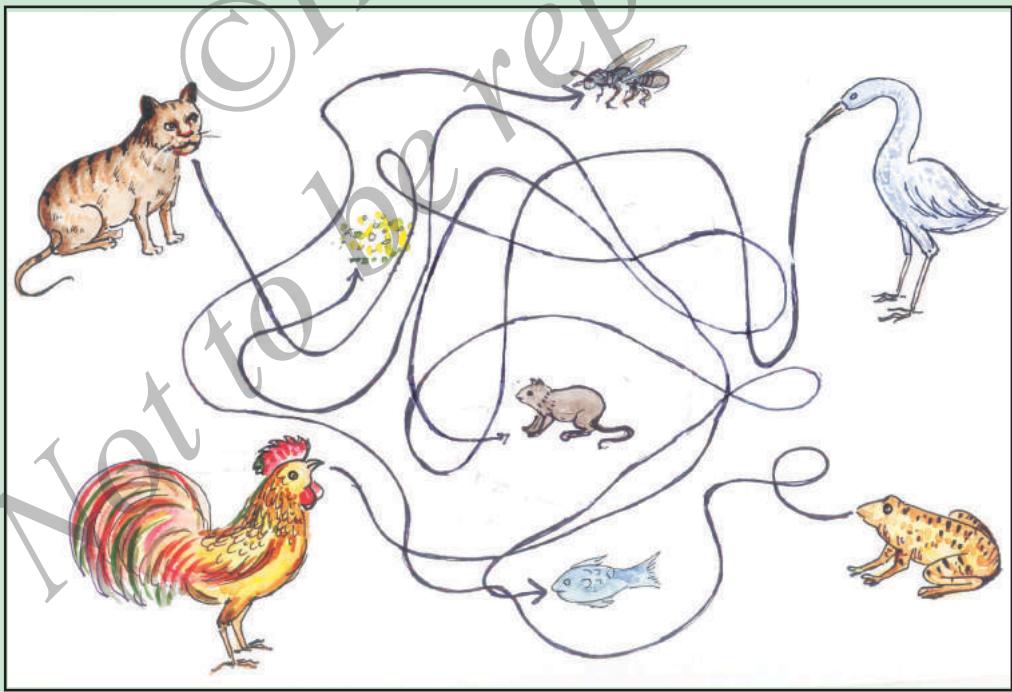

ರೀತಿ-ತಿಳ

- ಸನ್ಯಾಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸನ್ಯಾಹಾಲಿಗಳು.
- ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೇ ಆಹಾರವಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಾಂಸಾಹಾಲಿಗಳು.
- ಸನ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹಾನಿ ಅವುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮಿಶ್ರಾಹಾಲಿಗಳು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ದಾರದಿಂದ ಕಡ್ಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಾರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೆಡುಕೊಂಡಿರುವುದಲಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಕಡ್ಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಡುವೆಯಾ?

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಇಲ್ಲ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜಿತ್ತುದಂಡವೇ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಲಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅವುದಂಡ ಆಹಾರ ಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ನಂತರ ಅವುದಂಡದ ನಂಬಂಧಿಸಿದ ತಿಳಿಲಕ್ಕೆ ಗೆರೆ ಎಳೆ.

ಅಡುಗೆ ಮನೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಿವಿಧ ಪರಿಕರಗಳು ಮತ್ತು ಇಂಥನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೇ.
- ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೇ.

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ಬೇಕು. ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಗಳಿವೆ. ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ವಿವಿಧ ಆಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀನು ಹಿಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ್ತಿದ್ದೀರೆ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

- ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ?

- ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ನೀನು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆ?

- ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ 5 ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

_____

_____

_____

_____

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಮು, ಅವನ ಅಕ್ಕೆ, ತಂಡೆ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಸೇರಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸು.

- ಇವರು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

ತಾಯಿ _____ ತಂಡೆ _____

ರಾಮು _____ ಅಕ್ಕೆ _____

- ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

_____ → _____ → _____ → _____
_____ → _____ → _____ → _____ .

- ಆಹಾರ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿವಿಧ ಪರಿಕರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪರಿಕರಗಳಿಗೆ (✓) ಗುರುತು ಹಾಕು.

ಲೋಟು	ಚಮಚ	ನೀರಿನ ಚೆಂಬು
ಸ್ವೀಲ್ ಪಾತ್ರೆ	ತಟ್ಟೆ	ಗಾಜಿನ ಬಟ್ಟಲು
ನೀರಿನ ಡ್ರಂ	ಮಡಕೆ	ಕೊಡ/ಬಿಂದಿಗೆ
ಗ್ರಾಸ್ ಸೌವ್	ಚಾಕು	ಕೆಂಡದ ಒಲೆ (ಇಡ್ಲಿಲು ಒಲೆ)
ಕುಕ್ಕರ್	ಸೌಟು	ತರಕಾರಿ ಹೆಚ್ಚುವ ಮಣೆ
ಸೌದೆ ಒಲೆ	ಇಕ್ಕಳ	ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಸೌವ್
ಚಪಾತಿ ಮಣೆ	ಹಿಟ್ಟಿನ ಕೋಲು	ಲಟ್ಟಣೆಗೆ (ಲತ್ತೂಡಿ)

ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಯಾವ ಯಾವ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು
ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾಡು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನೀನೇನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ?

1. ತಂಪು ಪಾನಕ ತಯಾರಿಸಲು

ಅಣ್ಣಿ	ತಂಠಿ	ನಾನು
ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿ ಹೆಚ್ಚಿದನ್ನು.	ನೀರು-ಸಕ್ಕರೆ ತಂಡಳು.	

2. ಒಳಿಂಬಿಲಿ ಚೆಪಾತಿ ಮಾಡಲು

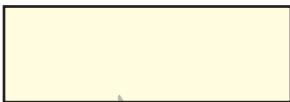
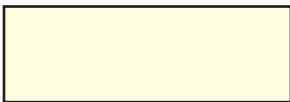
ನಾನು	ಅಪ್ಪು	ಅಮ್ಮೆ
	ನೋಂಧಿಹಿಟ್ಟನ್ನು ನೀಲಿನೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸಿ, ಉಂಡೆನಳಿನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.	ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಲಟ್ಟಿಲಿ ಚೆಪಾತಿ ಮಾಡಿದರು.

ಅಕ್ಕಿ	ನಾವೆಲ್ಲರೂ
ಕಾವಲಯ ಮೇಲೆ ಬೆಯಿಸಿದಷ್ಟು	ಒಬ್ಬಾಗಿ ಚೆಪಾತಿ ತಿಂದೆವೆ.

ಅಣ್ಣಿ	ನಾನು	ಅಕ್ಕಿ
ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪಾತ್ರೆನ್ನು ಹಾಕಿದರು		ಅಕ್ಕಿನೆ ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಒಲೆಯ ಮೇಲಷ್ಟು ಅನ್ನ ಮಾಡಿದರು.

- ಬೇಯಿಸದೇ ಇರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀನು ತಿಂದಿದ್ದೀರ್ಯಾ ?
-

- ಬೇಯಿಸದೇ ತಿನ್ನಬಹುದಾದ 3 ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸು. (ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೋ)

- ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿ ಲತಾ ಹೆಸರುಬೇಳೆ ಕೋಸಂಬರಿ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಹೆಸರುಬೇಳೆಯನ್ನು
ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಲ್ಟ
ಮೊತ್ತು ನೆನೆಹಾಕು.

ಕ್ಯಾರೆಟನ್ನು
ತುರಿ.

ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ
ಮತ್ತು ಕೊತ್ತಂಬರಿ
ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸಣ್ಣಗೆ
ಕತ್ತರಿಸು.

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನೆದ
ಹೆಸರುಬೇಳೆಯೊಂದಿಗೆ
ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಿಶ್ರಣ
ಮಾಡಿ, ಸ್ಪಲ್ಟ ತೆಂಗಿನ
ತುರಿಯನ್ನು ಹಾಕು.

ಸ್ಪಲ್ಟ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು
ಕಾಯಿಸಿ ಸಾಸಿವೆ,
ಕರಿಬೇವು ಹಾಕಿ
ಒಗ್ಗರಣೆ ತಯಾರಿಸು.

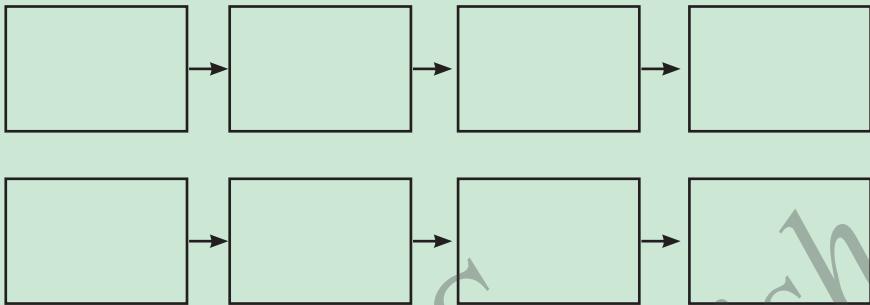
ಒಗ್ಗರಣೆಯನ್ನು
ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಹಾಕು.
ನಿಂಬೆ ರಸವನ್ನು
ಹಿಂಡು.

ಅಗ್ತೆಕ್ಕೆ
ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉಪನ್ನು
ಹಾಕು.

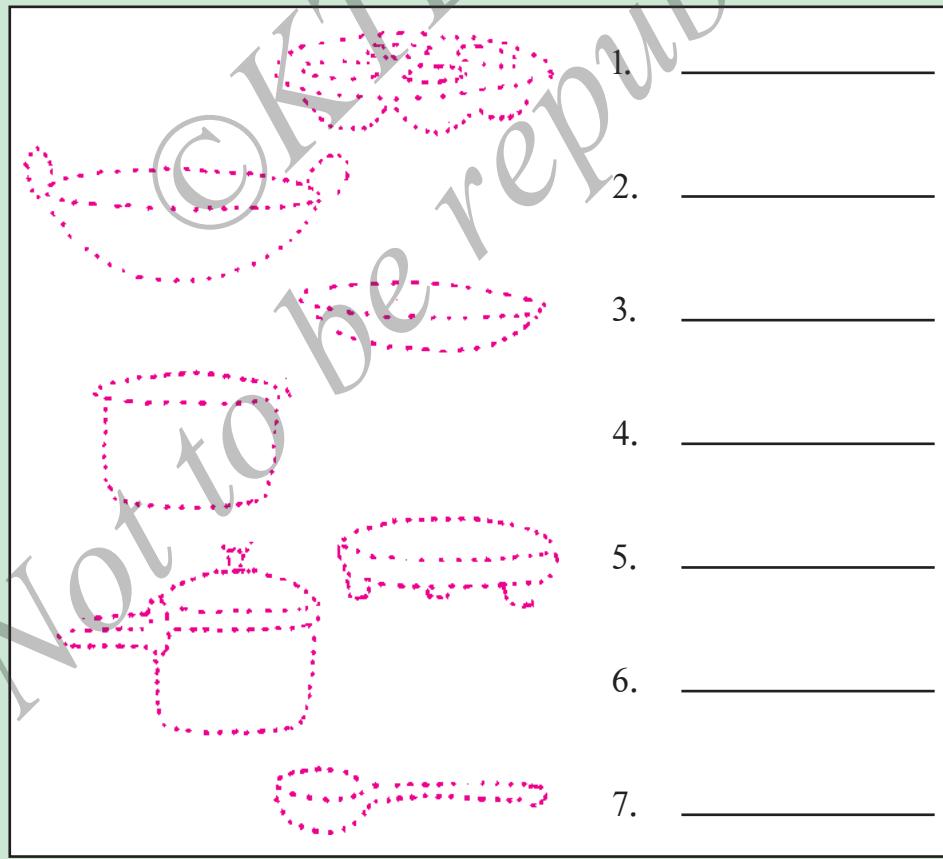
ಎಲ್ಲವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಕಲಸು.

ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಹಿತರೊಡನೆ
ತಿನ್ನ.

ಚೆಟುವಟಿಕೆ : ನಿನದೆ ದೊತ್ತಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಚೆಟುವಟಿಕೆ : ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಡೆಕ್ಕನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸೋಲಿಸಿ ಬಣ್ಣ ಹಕ್ಕು. ಈ ಪಾತ್ರದ ಹೆಸರನ್ನು ಒಟ್ಟಿರುವ ಜಾದೆದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆ.

_____

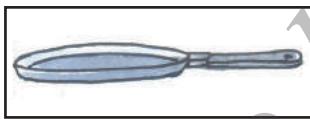
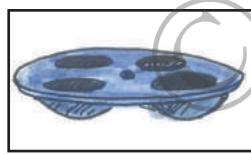
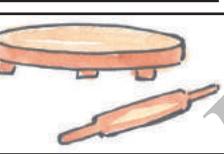
_____

_____

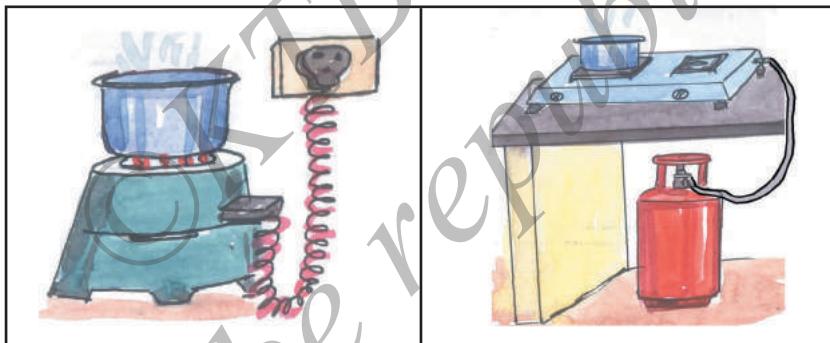
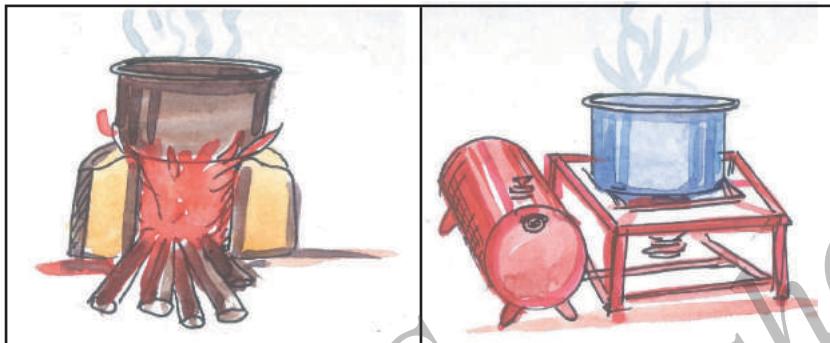
_____

_____

_____

ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಒಲೆಗಳು ಯಾವುದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿವೆ?

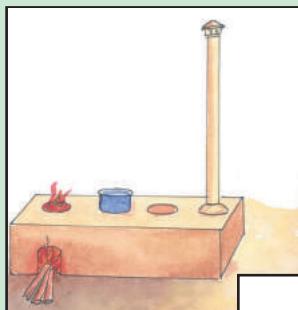
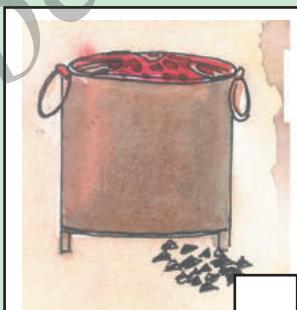
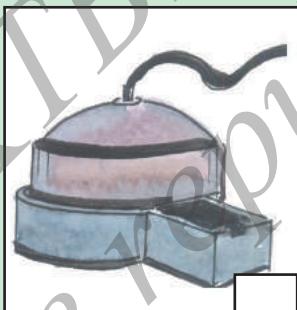
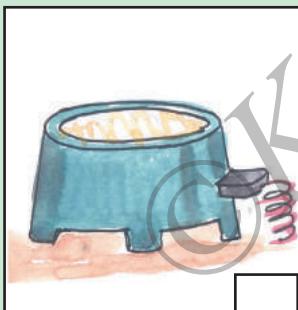
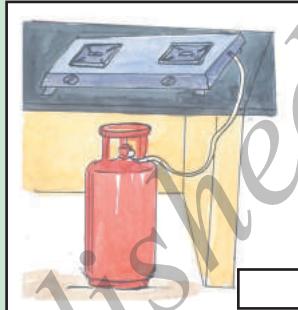
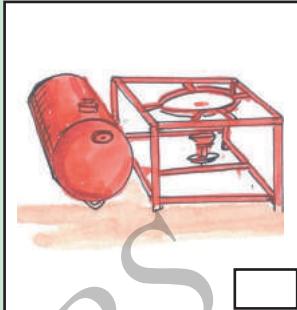
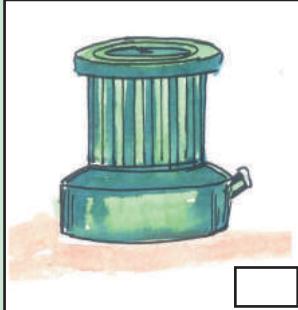
ಸೌದೆ, ಸೀಮೆಎಣ್ಟೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ಅಡುಗೆ ಅನಿಲ (ಗ್ಯಾಸ್) ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಂಥನಗಳು.
ಆಹಾರವನ್ನು ಬೇಯಿಸಲು ಇಂಥನಗಳು ಬೇಕು.

ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಇಂಥನಗಳಾವುವು?

ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಬೇರೆ ಯಾವ ಇಂಥನಗಳು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತು?

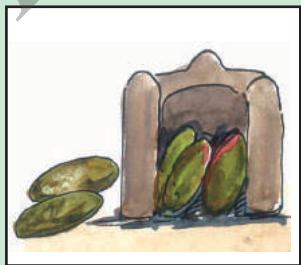
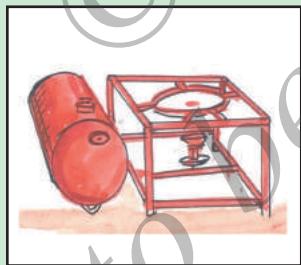
ಸೌದೆ, ಬೆರಣಿ, ಸೀಮೆಎಣ್ಟೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ಗ್ಯಾಸ್, ಗೋಬರ್ ಗ್ಯಾಸ್, ಇಡ್ಡಿಲ್ಲು
ಇವೆಲ್ಲ ಅಡುಗೆಗೆ ಬಳಸುವ ವಿವಿಧ ಇಂಥನಗಳು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಂಥನವನ್ನು ಉಲಿಸಲು ವಿಶೀಷಣಾದ ಒಲೆರಳಿಗೆ. ಕೆಳಗೆ ಕೆಳಿಟ್ಟರುವ ಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ನಂತರ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ನುರುತ್ವ ಹಾಕು.

- ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಒಲೆಗೆ ನುರುತ್ವ ಹಾಕು.
- ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯ/ದೇಶತೀಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಒಲೆಗೆ ನುರುತ್ವ ಹಾಕು.
- ನಿಂತು ನೋಡಿರುವ ಒಲೆ/ಸಾಧನರಳಿಗೆ ನುರುತ್ವ ಹಾಕು.

ಚೆಟುವಟಕೆ : ಈ ಒಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಇಂಥನರಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸು.

ಪಾಠ - 8

ಮನೆ ಕಟ್ಟೋಣ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ.
- ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಪರಿಚಯ ನಿನಗಿದೆ. ನೀನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಶೂರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಕೆಲವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಬಿಟ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಈತ್ತದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೇರಲಿಸಿದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ನಿನ್ನ ಗೆಂಡೆಯರೊಂದಿಗೆ ಸೇಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸು.

ಮನೆಯ ವಿಧ

ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು

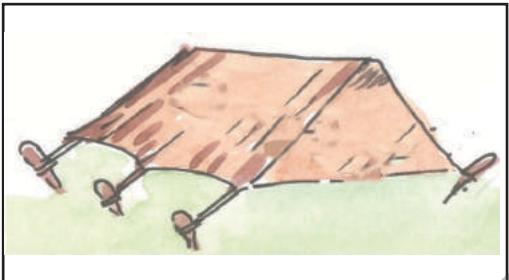
1. _____, _____, _____, _____.
2. _____, _____, _____, _____.
3. _____, _____, _____, _____.
4. _____, _____, _____, _____.
5. _____, _____, _____, _____.
6. _____, _____, _____, _____.
7. _____, _____, _____, _____.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

ನಿನ್ನ ಗೆಂಡೆಯರೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಶಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಲೀಡಿಯ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಭೇದಿ ಕೊಡು. ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಕಟ್ಟತ್ತಿರುವ ಮನೆಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಿನಾನಿಸು.

ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ? ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸು.

ಕೆಳಗೆ ವಿವಿಧ ಮನೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿವೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಬಿಟ್ಟರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು.

ನಾನು ಗುಡಾರ(ಟೆಂಟ್). ನಾನು ಬೇರೆ ಮನೆಗಳ ತರಹ ಶಾಶ್ವತ ಮನೆ ಅಲ್ಲ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲವಿರಬಹುದು ಅಷ್ಟೇ! ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಲು _____, _____, _____; _____, _____ ವಸ್ತುಗಳು ಸಾಕು. ನನ್ನನ್ನು ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಮೆತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದು ಕೂಡ ಸುಲಭ.

ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತುಗಳು ಬೇಡ. ನನ್ನ ನಿಮಾರ್ಥಕೆ _____, _____, _____, _____ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕೇ ಸಾಕು. ನಾನು ಬಲು ಸರಳ.

ನನ್ನ ಚಾವಣಿಯನ್ನು ಹೆಂಚಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ _____, _____, _____, _____, _____, _____.

ನನ್ನ ಚಾವಣಿ ದಪ್ಪ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಂಪು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಗೆ. ಏಕೆ ಗೊತ್ತೇ? ನನ್ನ ಚಾವಣಿಯನ್ನು _____, _____, _____, _____ ಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿತ್ತಾರೆ.

ಇಗೋ ನೋಡು ನನ್ನ ತಾರಸಿ! ಎಪ್ಪು
ಚೆಂದ. ನಾನು ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗಳಿಯನ್ನು
ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು
ನನ್ನನ್ನೇ ಮೆಚ್ಚತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಲು
ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ನೋಡು.

ಗೋಡೆ _____, _____, _____, _____, _____
ಬಾಗಿಲು _____, _____, _____, _____, _____
ಕಟ್ಟಿ _____, _____, _____, _____, _____
ಮೇಲ್ಹಾವಣಿ _____, _____, _____, _____, _____
ನೆಲ _____, _____, _____, _____, _____

ಹಾಡಿ-ನಾಟ

ಸುಲಭವು ಒಯ್ಯಲು ಬೆಂಟು ಮನೆ
ಸರಳವು ಕಟ್ಟಲು ಹುಲ್ಲು ಮನೆ
ಕೆಂಪು ಕಟ್ಟಿನ ಹೆಂಡು ಮನೆ
ದಪ್ಪ ಧಾವಣಿಯ ಮಾಡಿನ ಮನೆ
ಸಿಮೆಂಬ್ರ, ಕಟ್ಟಿದ ತಾರಸಿ ಮನೆ
ನೋಡಲು ಸುಂದರ ಎಲ್ಲ ಮನೆ
ಬಡುಕಲು ಬೇಕು ನಮಗೆ ಮನೆ.

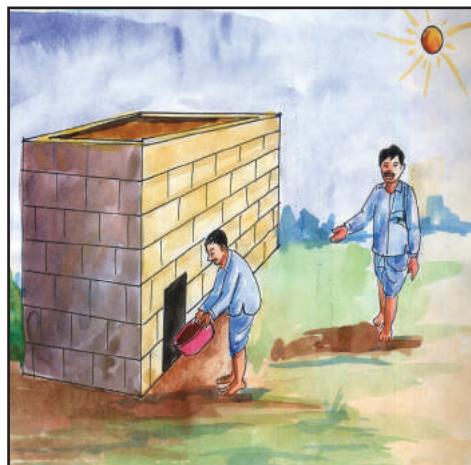
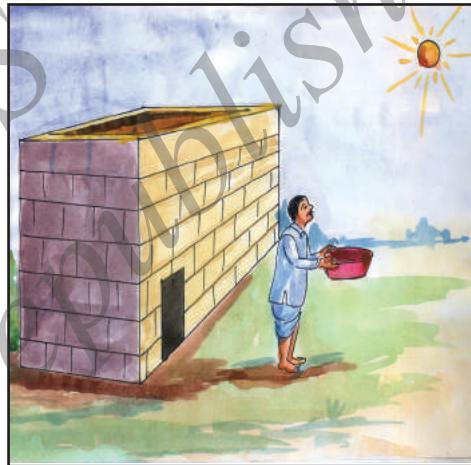

ಚೆಂದದ ಮನೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಉತ್ತಮ ಮನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ.
- ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನುಗುಣವಾಗಿ ಮನೆಯ ಅಲಂಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.

ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಮನೆ ಸುಭದ್ರವಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೊಂಡ. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಉಕ್ಕಾಗಳಿಂದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಾರಸಿ ಹಾಕಿದ. ಆನಂತರ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ತುಂಬಾ ಕತ್ತಲೆ! ಜೊತೆಗೆ ಗಾಳಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸರಿ, ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಬೇಕು ತಾನೆ, ತಂದರಾಯಿತು ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೋಗುಣಿಯನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಿಡಿದು ನಿಂತ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದೆ ನಂತರ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಸುರಿದ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಹೋದ. ಆದರೂ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ತುಂಬಲೇ ಇಲ್ಲ. ದಾರಿ ಹೋಕನೋಬ್ಬ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕಿ. ಮನೆಗೆ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಬರಲು ನೇರವಾದ. ದಾರಿಹೋಕ ಮನೆಗೆ ಗಾಳಿ ಬೆಳಕು ಬರಲು ಏನು ಮಾಡಿರಬಹುದು? ನಿನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸು.

ಉತ್ತಮ ಮನೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಬರೆ.

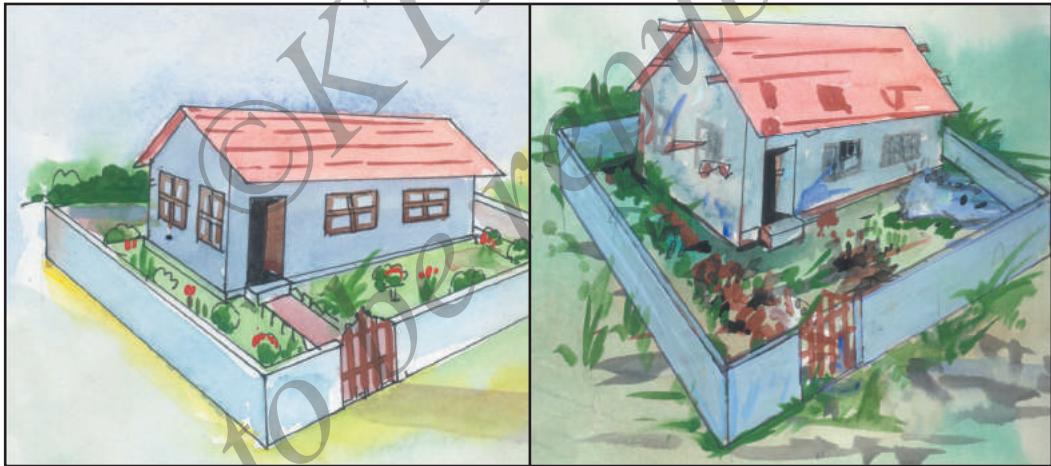

ಈ ಎರಡು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲು ಇಟ್ಟ? ಏಕೆ? ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ - ೫

ಉತ್ತಮ ಮನೆ ಹೇಳಿರಬೇಕು?

1. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ರಾಜ ಮತ್ತು ಬೇಳಕು ಒರುವಂತಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಿಟಕಿಗಳು, ಬಾಗಿಲು ಇರಬೇಕು.
2. ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ನಾಕಷ್ಟು ಜಾಗವಿರಬೇಕು. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾವನ್ಯಾ ಬೇಳೆಸಿರಬೇಕು.
3. ಕಳ್ಳರು ಒಳನ್ನದಂತೆ ಮನೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಭದ್ರವಾಗಿರಬೇಕು.
4. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮಿ, ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿಲು ಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ದುಡಿಸಿ, ಒರೆಸಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಸುವೊಳ್ಳಬೇಕು.
5. ಮತ್ತೆ ನೀರು ಸೋರದಂತೆ ಹಾಗೂ ಹಾವು, ಇಲ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಒಳನ್ನದಂತೆ ಇರಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಧಾವಣೀಯಲ್ಲಿ ಬಿಯಕು, ಸಂದುಗಳರಬಾರದು.
6. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಕನವನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು. ಆಗಾಗ ದುಡಿಸಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಡಬೇಕು. ಕನವನ್ನು ಬೇಳಪಡಿಸಿ, ಕನದ ಬುಣಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಕನದ ಬುಣಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕನವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಳಿಯಲ್ಪಡಿಸಿ ಕನದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಮನೆಯಂದ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ನದರ ಪ್ರದೇಶದ ಲ್ಲಾದರೆ, ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಡೆ ಕೊಡಬೇಕು.
7. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮುಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಚರಂಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ತಿಪ್ಪೆ, ಕೊಚ್ಚೆಗುಂಡಿಗಳು ಇರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧದ ಕಸ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ?

_____ → _____ → _____ → _____ → _____

- ಮನೆಯ ವಿವಿಧ ಕಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೀಯ?

_____ → _____ → _____ → _____ → _____

- ನಿನ್ನ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸುವೆ?

_____

- ನಿನ್ನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಕಸ ಯಾವುವು?

- ಶಾಲೆಯ ಕಸವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ?

ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯ ಪ್ರಿಯಾಳ ಮನೆ ಬಹಳ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಸವಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ದಿನವೂ ಅವಳೇ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಂಗೋಲಿಗೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಆಕ್ರಷಣ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ರಜಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊದಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾಳೆ. ಹಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚಂದದ ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಓರಣವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮನೆ ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಿಯಾಳಿಗೆ ಮನೆಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ.

ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು 4 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ನಿನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ನೇರವಾಗುವೇ?

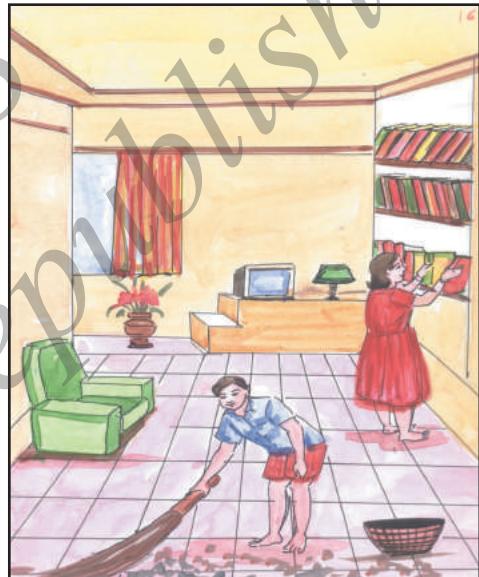

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರ ಮನೆಗಳದೆ ಭೇಂಟಿ ನಿಂಡಿ ಅಳ್ಳಿನ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸು.
- ಹಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿನು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರು ಮನೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿಲಿ? ವಿವರಿಸು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮನೆಗಳ ಅಲಂಕಾರದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಬರೋ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಇದೊಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಅಂದಳಿ. ಈ ಅಂದಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (✓) ದುರುತ್ತು ಹಾಕು.

- ಮನೆಯನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸು.

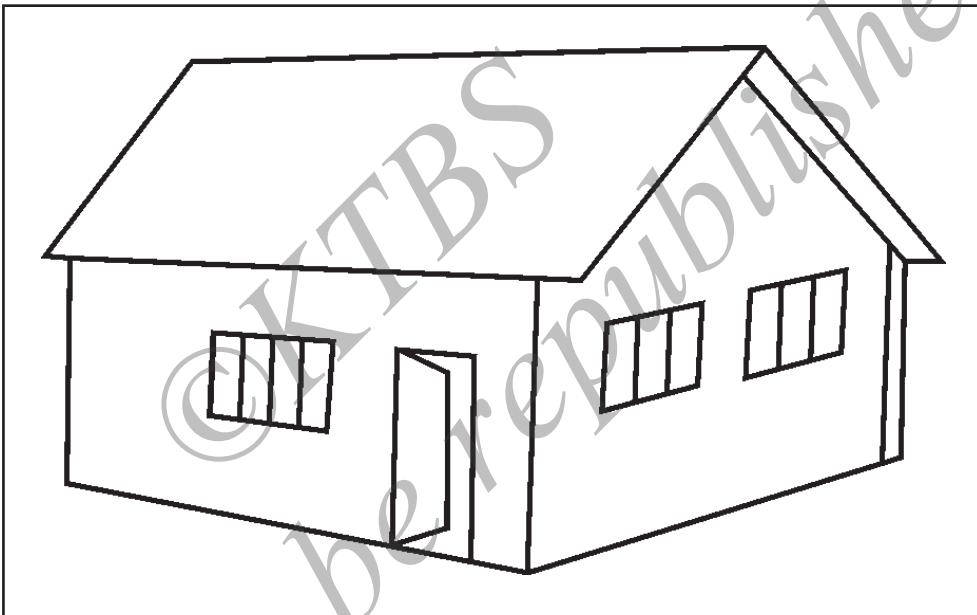

- ಚಿಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗೆ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡು.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

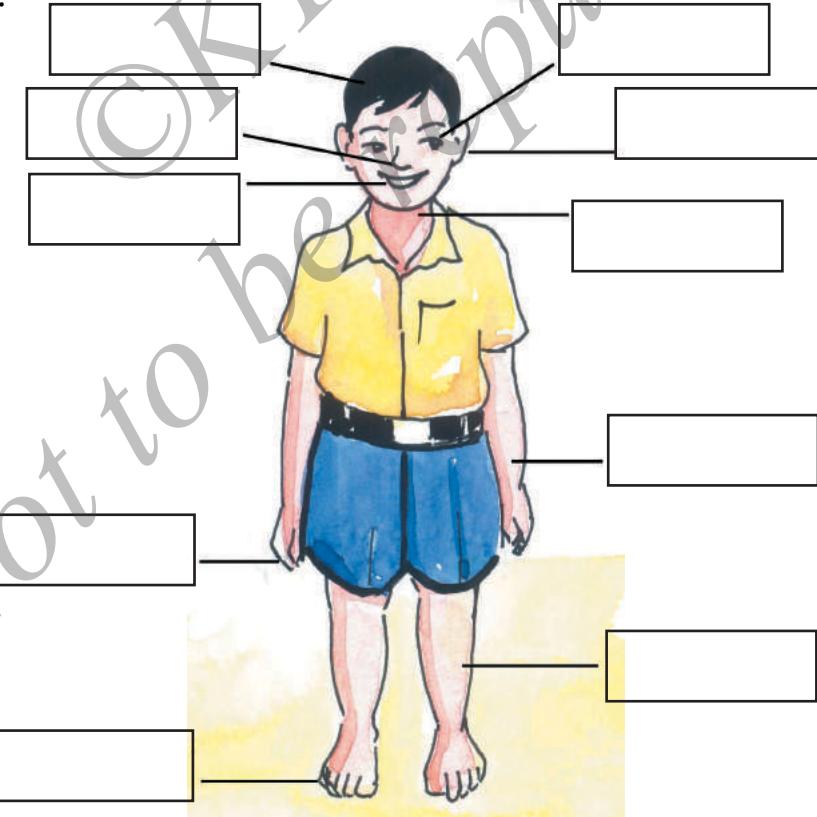
ನಿನ್ನ ದೇಶೆಯರೊಡನೆ ನೇರಿನ ನೀನು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಮನೆಯ ಮಾದಲಿಯನ್ನು ಮಣ್ಣ, ರಚ್ಚಿ, ಬೆಂಡು - ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸು. ಆನಂತರ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ನೇರಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸು.

ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ದೇಹದ ಭಾಗಗಳಾದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯದಾರಣನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.
- ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸ್ವರ್ಚಿತ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ.

ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಂದು ರಚೆ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬೋ ಗುಲ್ಲು. ಗಲಾಟೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಗತಿಗೆ ಬಂದರು. ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನೀನು ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಂದರೆಯನ್ನೆ ಸೇರಿ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸು.

ದೇಹದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಒಂದು ಕಡೆ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊ. ನಿನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

ಉದಾಹರಣೆ: ಹೂವಿನ ಸುವಾಸನೆ, ಬಸ್ಸಿನ ಶಬ್ದ, ಕೈತೋಟದ ದೃಶ್ಯ.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬಂದವು? ಯಾವ ಅಂಗಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳು ನಿನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಕಣ್ಣ :

ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆಯೇ ಆಡುತ್ತಾ ಪುಟ್ಟ ಚಿತ್ರಾಳೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟರು. ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಗೆ ಹುಡುಕಲಿ?

ಚಿತ್ರಾಳಿಗೆ ಏಕೆ ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ?

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಸೈಹಿತರನ್ನು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸು. ನಿನಗಾಗುವ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸೈಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊ.

ಪಿಠಿ-ತೀಳ

- ಕಣ್ಣಗಳು ಸುತ್ತಲಾನ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ಪರಿಸರದಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳ ನಾತ್ರ, ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿರುವ ದೂರ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಮಂಜು ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಸದ ಚೂರೊಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ಅವನು ಕಣ್ಣನ್ನು ಉಜ್ಜಿದ. ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪಾಗಿ ನೀರು ಸುರಿಯಿತು. ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವನನ್ನು ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ವೈದ್ಯರು ಹೂಡಲೇ ಬಿಕಿಶ್ಟೆ ನೀಡಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. “ಕಣ್ಣ ಸೂಕ್ತ ಅಂಗ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಧೂಳು, ಕೇಟೆ ಇಂಥಹ ವಸ್ತುಗಳು ಬಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣನ್ನು ಉಜ್ಜಬಾರದು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣನ್ನು ಶುದ್ಧಿಸಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ, ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು.”

ನೀನು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸು.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದವುಗಳಿಗೆ (✓) ಗುರುತು, ತಪ್ಪಾದವುಗಳಿಗೆ (✗) ಗುರುತು ಹಾಕು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ನೀನು ಏನು ತಿಳಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವೇಧಿತರೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸು.

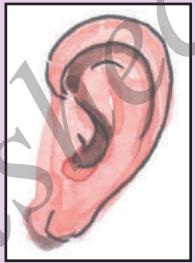
ಕಿವಿ :

ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆಕಟ್ಟು, ವಿವಿಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಗಂಟೆಯ ಶಬ್ದ, ಹಕ್ಕಿಯ ಕೂಗು, ಪೀಪಿಯ ಶಬ್ದ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಕೇಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಇತರ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳು. ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಯಾವುವು, ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಲಿ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ - ತಿಳಿ

- ಕಿವಿ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಂದ.
- ಕಿವಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ವಿವಿಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ.

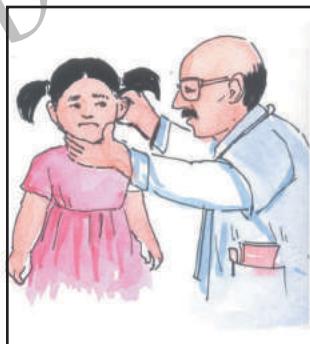

ಡಂ! ಎಂದು ಸಿಡಿಯಿತು ಒಂದು ಆನೆ ಪಟಾಕಿ. ಹೆದರಿದ ಟಾಮಿ ಓಡುವಾಗ ಸಿಡಿದ ಒಂದು ತುಂಡು ಟಾಮಿಯ ಕಿವಿಗೆ ತಗುಲಿ ಪೆಟ್ಟಾಯಿತು. ಚಂದನಾ ಸಾಕಿದ ನಾಯಿಯೇ ಟಾಮಿ. ಚಂದನಾ ಟಾಮಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ವೈದ್ಯರು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿ, ಟಾಮಿಯ ಕಿವಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದರು. ಕಿವಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ಚಂದನಾಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು.

ಕಿವಿಯ ರಕ್ಷಣೆ :

X

✓

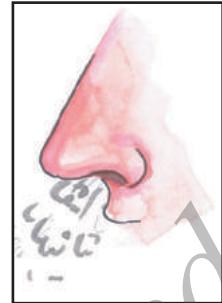
✓

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೀನು ಗಮನಿಸು. ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ಸರಿ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ? ಹೇಳು.

ಮೂಗು :

ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಾಸನೆ ಬರುವ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹೂ ಅಥವಾ ಎಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಜ್ಜಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊ. ಹೆಚ್ಚು ವಾಸನೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಸಂಪಿಗೆ ಹೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ, ತುಳಸಿ, ಕರಿಬೇವು, ನೀಲಗಿರಿ ಎಲೆಗಳಾದರೆ ಉತ್ತಮ. ಕೈಯನ್ನು ಸ್ವೇಹಿತರ ಬಳಿ ತಾ. ನಿನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ವಸ್ತು ಯಾವುದು ಎಂದು ಕೇಳು. ಅವರು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ - ೩೪

- ಮೂಗು ವಾನನೆಯನ್ನು ರುಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂಗು ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯಾವಾದ ಅಂದ.

ವಾಸನೆಯಿಂದಲೇ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ 10 ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

_____ , _____ , _____ , _____ , _____ , _____ .

ನೆಗಡಿಯಾದಾಗ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದೆ? ಪ್ರಯತ್ನಿಸು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಈ ಕೆಳಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಲಯೇ (✓) ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ (✗) ಎಂದು ದುರುತ್ತಿಸು. ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಜಿತ್ತುದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆ.

ನಾಲಿಗೆ :

ಇಂದು ರಮೇಶನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬಿಸಿಯೂಟ್. ಪಾಯಸ, ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣೀನ ಚಿತ್ರಾನ್ನು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೋಂಡ್, ಹಾಗಲಕಾಯಿ ಗೊಜ್ಜು ಇವೆಲ್ಲಾ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವುದು ಇಷ್ಟು? ಏಕೆ?

ಇವುಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ಒರೆ

ಪಾಯಸ

_____

ನಿಂಬೆಹಣ್ಣೀನ ಚಿತ್ರಾನ್ನು

_____

ಹಾಗಲಕಾಯಿ ಗೊಜ್ಜು

_____

ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೋಂಡ್

_____

ಇವುಗಳ ರುಚಿ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು? ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಇತರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರೆಯೇ?

ಒಬ್ಬ-ತಿಂಡಿ

- ನಾಲಗೆಯು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.
- ಆಹಾರವನ್ನು ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ನೂಕಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಮಾತನಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನೀನು ನಾಲಿಗೆ ಬಳಸದೆ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು.

ಚೆಟುವಟಿಕೆ : ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಟ್ಟು ಓದು.
ತಪ್ಪಾಗಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲಿಪಡಿಲಿ ಬರೆ.

1. ಪ್ರತಿದಿನ ಹಲ್ಲುಜ್ಞವಾದ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಉಜ್ಜಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬಾರದು.
ಇದಲಿಂದ ಬಾಯಿ ವಾಸನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

---

2. ಉಂಟವಾದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿಯನ್ನು ನಿರಿಗಿನಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಳೆಯಬಾರದು.
ಇದಲಿಂದ ನಾಲಗೆ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲುಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುತ್ತವೆ.

---

3. ಅತಿ ಬಿಸಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಅತಿ ತಜ್ಜನೆಯ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ,
ನಾಲಗೆ ರುಚಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.

---

4. ಡೊಪಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಯಾಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ನಾಲಗೆಗೆ
ದಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಚರ್ಚೆ :

ಅಮ್ಮಾ ನೋವು! ಎಂದು ತಾರಾ ಕಿರುಚಿದಳು. ಸುತ್ತಲಿದ್ದವರು ಬೆಚ್ಚಿದ್ದರು. ತಾರಾ ಆಶಾಳತ್ತೆ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ, ಇವಳು ಜೋರಾಗಿ ಚಿಪ್ಪಿದಳು ಎಂದಳು. ಆಶಾಳು ಚಿಪ್ಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಾರಾಳಿಗೆ ಏಕೆ ನೋವಾಯಿತು?

ಬಡಿಸಿದ ಉಂಟ ಬಿಸಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನೀನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುವೆ?

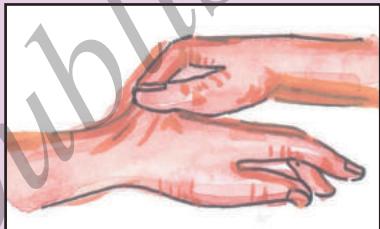
ಕೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊ, ಕೈಗೆ ಸಿಗುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿನೋಡು. ಅದು ಯಾವ ವಸ್ತು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ?

ನಿನಗೆ ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?

ಟಿಪ್ಪಣಿ - ೫

- ಚರ್ಚೆವು ನಮ್ಮು ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ಆವಲಿಸಿದೆ.
- ವಸ್ತುಗಳು ಚರ್ಚೆಕ್ಕೆ ತದುಲಾಂಡಾಗ ನಮಗೆ ಜಿಲ್ಲ, ತಂಪು, ನುಣಿಪು, ಒರಣು ಇವುಗಳ ಅನುಭವವಾನ್ಯತ್ವದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವರ್ಥ ಮತ್ತು ನೋಂಬಿನ ಅನುಭವವೂ ಆನ್ಯತ್ವದೆ.

ನೀನು ಚರ್ಚೆವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ?

ಚಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸು.

- ಸ್ವಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ _____ ಸ್ವಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಣ್ಣಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆ _____ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಚರ್ಚೆವು ಸ್ವಚ್ಚವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ _____ ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.
- ಆಗಾಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಸವರಿ ಸ್ವಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆ _____ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಬೀಂಡು, ಸೂಜಿ ಮುಂತಾದ ಚೂಪಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತಗುಲಿದಾಗ ಚರ್ಚೆಕ್ಕೆ _____ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ - ೬

ಕಣ್ಣಿ, ಕಿವಿ, ಮೂರು, ನಾಲಗೆ, ಚರ್ಚೆ ಇವು ನೋಡಲು, ಕೇಳಲು, ವಾಸನೆ, ರುಚಿ, ಸ್ವರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಐದು ಅಂದಂತಹ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು ನಮನಿಸು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸು.

ನಿನ್ನ ನೋಂಟ್‌ಪ್ರಸ್ತುತಕದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಸರಳ ಗೆರೆಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು ರಚಿಸು. ಆನ್ನತ್ರೇಗೆ ಹೊಂದಾದ ಅಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಒಂದು ಪಣಗಳಧ್ವರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಓದು.

ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೆಲ್ಲಿ, ಕೆವಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಅಳಾಕಿಸಬೇಡ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಬೇಳಸಿಕೊ.

ಹಲ್ಲಿನ ಮಹಿಮೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀಡಿ.

- ಹಲ್ಲು, ಹಲ್ಲುಗಳ ವಿಧಗಳು, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳ ಒಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವೆ ಹಾದೂ ಅವುಗಳ ಸ್ವರ್ಚಿತೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಮೋಲ ಮತ್ತು ನಾಯಿ ಗೆಳೆಯರು. ಅವು ಒಂದು ದಿನ ಕೊಳಿದ ಬಳಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮೋಲ : ಆಹಾ! ಹಲ್ಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ನಾನು ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ತಿನ್ನುವೆ.

ನಾಯಿ : ಎಯ್! ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಮಾಂಸದ ತುಂಡೊಂದು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ತುಂಡರಿಸಿ ತಿನ್ನುವೆ.

ನಾಯಿಯು ಮಾಂಸವನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವ ರೀತಿ ನೋಡಿ ಮೋಲಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಾಯಿತು.

ಮೋಲ : ಅಯ್ಯಾ ಗೆಳೆಯ, ಅದೆಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಂಸವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಬಿಟ್ಟೇ?

ನಾಯಿ : ನನ್ನ ಈ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆಯಾ? ಎಷ್ಟು ಮೊನಚಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಹಲ್ಲು ತಿನ್ನಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೋಲ : (ನಗುತ್ತಾ) ನನ್ನ ಬಾಚಿ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಇವು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತವೆ. ಗೊತ್ತೆ?

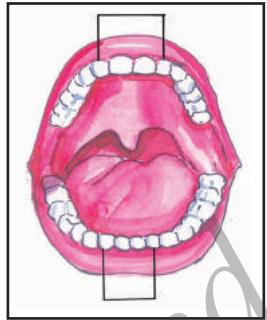
ನಾಯಿ : ನಿಜ ನನ್ನ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಾಂಸವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿದಂತೆ!

ಮೋಲ ಮತ್ತು ನಾಯಿಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲು. ನಿನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಹಿತನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಎಷ್ಟು ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆ ಎಣಿಸು, ಎಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲುಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇವೆಯೇ? ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಇವು ಅಗಲವಾಗಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಹರಿತವಾದ ಅಂಚುಗಳಿವೆ.
ಇವೇ ಬಾಚಿ ಹಲ್ಲುಗಳು. ಇಂಥಹ ಹಲ್ಲುಗಳು ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟಿವೆ?

ನಿನ್ನ ಸೈಮಿತರು ಹಣ್ಣ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಾಗ ಈ ಹಲ್ಲುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಬಾಚಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಆಹಾರವನ್ನು ಕತ್ತಲಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ಬಾಚಿ ಹಲ್ಲುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಸೈಮಿತರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸು. ಇವು ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಮೊನಚಾಗಿವೆ ಅಲ್ಲವೆ? ಇವೇ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು. ಕಬ್ಬಿ ಮುಂತಾದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಸೈಮಿತರು ತಿನ್ನುವಾಗ ಈ ಹಲ್ಲುಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಆಹಾರವನ್ನು ಸಿಗಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ನಾಯಿ, ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಮೊನಚಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಏಕೆ? ಯೋಚಿಸು.

ಒಂದು ಕೋಬ್ಬಿರ ಚೂರು ಅಗಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸು. ಬಾಯಿಯ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗಿಯುವೆ ಹೇಳು. ದವಡೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಹಲ್ಲುಗಳೇ ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳು. ನಿನ್ನ ಸೈಮಿತರ ದವಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಅವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಚಪ್ಪಟಿಯಾಗಿವೆ.

ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಆಹಾರವನ್ನು ಅರೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಹಲ್ಲುಗಳು ಖಲ್ಲದವರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ದಮನಿಸು. ಇವರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ? ಹೇಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ? ನೋಡು.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರ ಸಹಾಯಿಂದ ಅಥವಾ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ನೇಲಿ ಮಣ್ಣ ಅಥವಾ ಬೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಗಳ ಮಾಡಲಿ ತಯಾರಿಸು. ನಂತರ ಅವುಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ಹೇಸಲಿಸು.

ಕರೀಂ 7 ತಿಂಗಳ ಮಗು. ಈಗ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಟ್ಟುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇವು ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳು. ಜಾನಾಗೆ ಈಗ 8 ವರ್ಷ. ಅವನಿಗೆ ಒಟ್ಟು 20 ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಅವನ ಹಲ್ಲುಗಳು ಉದುರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮೂಡುತ್ತಿವೆ. ಸುರೇಶನಿಗೆ ಈಗ 35 ವರ್ಷ. ಅವನಿಗೆ ಒಟ್ಟು 32 ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ರಂಗಜ್ಞಿಗೆ ಈಗ 70 ವರ್ಷ. ಅವಳ ಹಲವು ಹಲ್ಲುಗಳು ಉದುರಿವೆ. ರಂಗಜ್ಞಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತೆ ಮಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಣಿಲಿ ಬರೆ.

ನಿನ್ನ ಉದುಲರುವ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಣಿಲಿ ಬರೆ.

ನಿನೆಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಲ್ಲುಗಳು

ಹಿಂ-ತೀಳ

1 ವರ್ಷದಿಂದ 6 ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಲ್ಲುಗಳು ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳು. ಸುಮಾರು 7-8 ವರ್ಷಗಳರುವಾಗ ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳು ಉದುರಲು ಆರಂಭಸ್ಥತ್ವವೆ. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊನೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಇವೇ ಶಾಶ್ವತ ಹಲ್ಲುಗಳು. ಶಾಶ್ವತ ಹಲ್ಲುಗಳು ಒದ್ದರೆ ಸುನಃ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ (ವಯಸ್ಸುಲಿಗೆ) ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹಲ್ಲುಗಳರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 4 ಕೋರೆ ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು 20 ದವಡೆ ಹಲ್ಲುಗಳರುತ್ತವೆ. ನಷ್ಟಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 20 ಹಾಲು ಹಲ್ಲುಗಳರುತ್ತವೆ.

ಕಾಂತಿ 3ನೇ ತರಗತಿಯ ಮಾಡುಗಿ. ಸಿಹಿಯೆಂದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ. ದಿನವೂ ಚಾಕಲೇಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇವಳು ಸೋಮಾರಿ ಕೂಡ. ಸರಿಯಾಗಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಞತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಹಿತಿಂದ ನಂತರ ಬಾಯಿ ತೊಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ ಹಲ್ಲಿನ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಬಾಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆ ಬರಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಳುಕಾದವು. ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯ ನೋವು, ವಸದುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ, ಕೀವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅವಳ ತಂದೆ ಅವಳನ್ನು ದಂತ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ದಂತ ವೈದ್ಯರು ಕಾಂತಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ನಂತರ ಕಾಂತಿಗೆ ಹೇಳಿದರು, “ಕಾಂತಿ ನೀನು ದಿನವೂ ಉಟಿದ ನಂತರ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಹಲ್ಲುಜ್ಞತ್ವಲ್ಲ. ಹಲ್ಲಿನ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಸಿಹಿ ತಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಬಾಯಿ ತೊಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮೂರು ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಳುಕಾಗಿವೆ. ಬಾಯಿಯಿಂದಲೂ ದುರ್ಗಂಧ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನ ಎರಡು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೀಳಲೇಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವೆ” ಎಂದರು.

ಕಾಂತಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವಳ ಎರಡು ಹಲ್ಲುಗಳು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು?

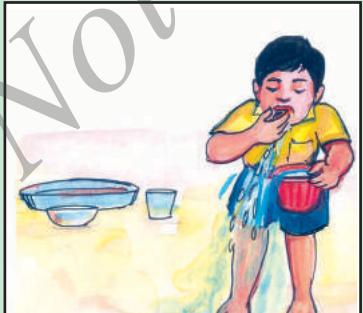
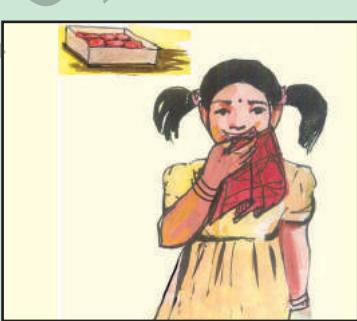
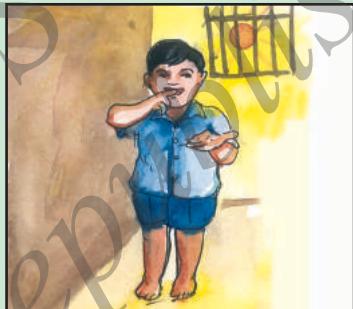
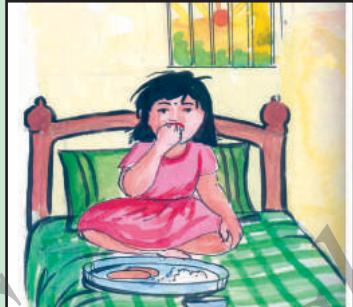

- ಹಲ್ಲುಗಳು ಮುಖಿದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ.
- ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಹಲ್ಲುಗಳು ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ಚೆಪುವಟಕೆ : ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚೆಪುವಟಕೆಗಳನ್ನು ನಮನಿಲಿ, ಸಲಿಯಾದವುಗಳಿಗೆ
 (✓) ಗುರುತು, ತಪ್ಪಾದವುಗಳಿಗೆ (✗) ಗುರುತು ಹಾಕು.

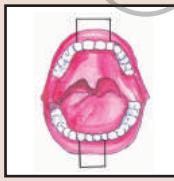
ಡಿ-ಟಿ-ಇ

- ಆಗಾಗ ಹಸಿ ಕ್ಯಾರೆಟ್, ಕೆಬ್ಬು, ಕೊಬ್ಬು ಮುಂತಾದ ದಟ್ಟಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅರಿ. ಹಲ್ಲು ಮತ್ತು ವಸಡುಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಯಾಮವಾಗಿ ಹಲ್ಲುಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವುದಲಿಂದಲೂ ಹಲ್ಲುಗಳು ದಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ಹಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ ದಂತಪ್ಯೆದ್ವರ ಬಳಿಗೆ ಹೊಳಗೆ.
- ನಿಮ್ಮ ಉಳಿನಲ್ಲಿ ದಂತಪ್ಯೆದ್ವರಿದ್ದಲ್ಲ, ಅವಲಿಂದ ಹಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊ.

ಚೆಯುವಣಿಕೆ : ದೆಳೆಯರೊಡನೆ ನೇಲಿ ಹಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನಿನ್ನ ತರಗತಿಯಿಲ್ಲ ತೂರು ಹಾಕು.

ನಿನ್ನ ತರಗತಿಯಿಲ್ಲರುವ 10 ದೆಳೆಯರ ಹಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಾರ ನಿನಷ್ಟೂ ಗಮನಿಸು. ಯಾರ ಹಲ್ಲು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅವಲಿಗೆ ಹಲ್ಲಿನ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತೀಜಿಸಿ ಹೇಳಬು.

ಹಾಡಿ-ನಲ

ಹಲ್ಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಬಾಡಿಹಲ್ಲೆ
ಹಣ್ಣು ತರಕಾಲ ಕಚ್ಚಲು ಬಲ್ಲೆ
ಮೊನಚಾಗಿರುವ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲೆ
ಸಿರಿಯುವ ನಿಱು ಕಜ್ಜನ ಜಲ್ಲೆ

ಇವುಗಳ ಹಿಂದೆ ದವಡೆ ಹಲ್ಲೆ
ಅಹಾರವನು ಅರೆಯುವ ಕಲ್ಲೆ
ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲಿರ ಸಹಕಾರವ ನಾ ಬಲ್ಲೆ
ನಿಂದಿಲ್ಲದೆ ಅಹಾರವ ನಾ ಬಲ್ಲೆ.

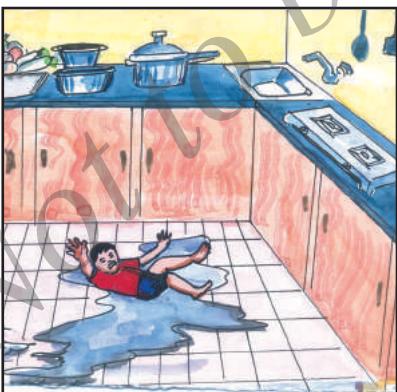

ಅಪಾಯ-ಅಪಘಾತ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀಡನು,

- ಮನೆ ಮತ್ತು ಹೋರಣಿನ ಅಪಘಾತದ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಬರೆ. ಏಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು? ಯೋಚಿಸು.

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಪಘಾತದ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳು. ಕೆಲವು ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮನೆಯಿಂದ ಆಚೆ ಹೊರಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇವು ಅಪಾಯಕಾರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನೀನಾಗಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾಗಲ್ಲ ಇಂತಹ ಅಪಾಯಕಾಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಿರಾ? ನಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸು.
- ಪಣಾಕಿಯಿಂದ ಆದ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಿ ಶಾಲೆಯ ಸೂಚನಾ ಫಲಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ

- ಚಲನ್ಯತ್ವಿರುವ ವಾಹನವನ್ನು ಹತ್ತಬೇಡ.
  - ಸರತಿ ಸಾಲನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಬಸ್ಸು ಹತ್ತು.
  - ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾದ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ತಲೆ, ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊರ ಕೊಡಬೇಡ.
  - ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಬೇಡ.
  - ಬಾಬಿ, ಕೆರೆ, ಕೋಳ, ನದಿ ಸಮೀಪ ಹೋಗುವಾದ ಹಿಲಿಯರೊಂದಿಗಿರು.
- ನಿನಗೆ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯಲನಾದ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಕಲಾತ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡು.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದರೆ ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

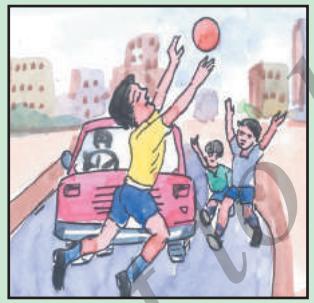
ಚಟುವಟಿಕೆ : ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಲಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ (✓) ಗುರುತು ಹಾಕು. ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ (X) ಗುರುತು ಹಾಕು. ಈ ಸ್ತಂಭಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಧಿತರೊಡನೆ ಚಳೆಗೆನ್ನ.

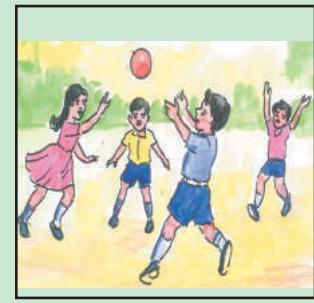

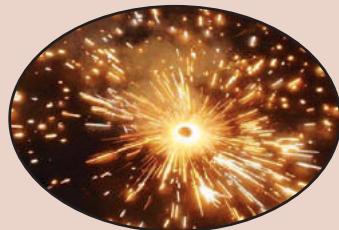
ಹಾಡಿ-ನೆಲ

ಅಡುತ್ತಿರುವಳು ಜೋಕಾಲ
ತೂದುತ್ತಿರುವಳು ಸ್ಯಾಶಾಲ
ನೊಕಿದಳಪ್ಪ ಜೋರಲ್ಲ
ಶಾಲನಿ ಒದ್ದಳು ನೆಲದಲ್ಲ.

ಹತ್ತುವ ಇಂಧಯನ ಮರಕೋಡಿ
ಅಡುತಲದ್ದರು ಅತಿಯಾರಿ
ಜಾರುತ ಮರವ ಇಂಧ ಹತ್ತಿ
ಉರುಂಯೇ ಒದ್ದರು ಜೋತೆಯಾರಿ.

ಒದ್ದಿತು ಕಾಲಗೆ ಅತಿ ಪೆಟ್ಟ
ಹಾಕಿದರಲ್ಲ ಡೈಷಧಿ ಕಟ್ಟ
ಅಡುವ ಸಮಯದಿ ಎಚ್ಚರ ಇರಲ
ಅಂದ ಸಂತನ ಮಾನದೆ ಇರಲ
ಹಚ್ಚುತ ಗೆಳೆಯರು ಪಣಾಕಿ
ಹಾಲಿನಿ ಮಾತಿನ ಚೆಣಾಕಿ
ಡಬ್ಬವ ಮುಚ್ಚಿ ಬೆಂಕಿಯ ತಾಕಿ
ಸಿಡಿಯಲು ಡಂ ಡಂ ಪಣಾಕಿ.

ಡಂ ಡಂ ಸ್ಯೂಂ ಸ್ಯೂಂ ಪಣಾಕಿ
ನುಗ್ಗಿತು ನೆಲದಲೆ ಸುತ್ತಾಕಿ
ಹಾರುತ ಒಳಕುತ ತಪ್ಪಿಲಿ ಓಡಲು
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಡಿಯಲು ಪಣಾಕಿ.

ಸಿಡಿಯಲು ಅಯ್ಯೋಲ ಪಣಾಕಿ
ಷ್ವಯ್ಯರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟನು ಹಾಕಿ
ನೋಡಲು ಆಗದು, ಆಡಲು ಆಗದು
ಎಚ್ಚರವಿದ್ದರೆ ಹೊಂದರೆ ಆಗದು.

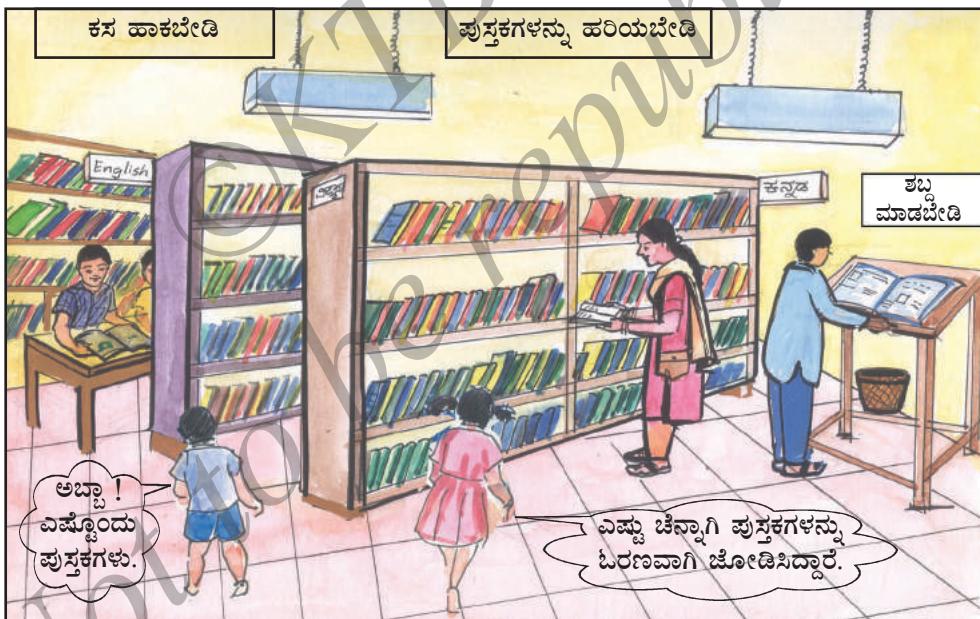

ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಮಗಾಗಿ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಾಲತ ನಂತರ ನಿಳುವ.

- ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅದರ್ತ್ಯವನ್ನು ನುರುತ್ತಿಸುವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಕ್ಖಣೆ ಮಾಡುವೆ.

ಅಂದು ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಉಂಟಾಗಿ ಬೇಟಿ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸದಗರ. ಹೇಳಿದ ಸಮಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್ಸು ಬಂತು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಸರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಬಸ್ಸು ಹೊರಟಿತು. ಮೊದಲು ಬಸ್ಸು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಬಳಿ ನಿಂತಿತು.

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಟ್ಟು ಓದಿದರು. ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಶಬ್ದ ಮಾಡದೇ ಸುತ್ತಿದರು. ತಮಗಿಷ್ಟವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಓದಿದರು. ನಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದರು. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು.

ಒತ್ತುದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಓದು. ಹೀಗೇಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ?

ನೀನು ನಿನ್ನ ಉರಿನ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರ್ಯಾ?
ಅಲ್ಲಿ ನೀನು ಯಾವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವೆ? ಬರೆ.

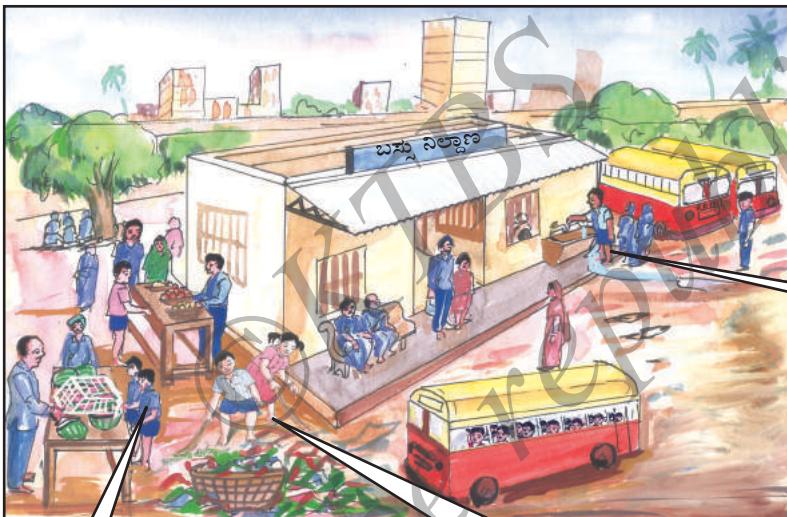

ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊ.

ಒಸ್ಸು ಮುಂದೆ ನಿಲಾಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿತು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಇಳಿದರು. ನಿಲಾಣದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದರು.

ನಲ್ಲಿಯ ನೀರು
ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸುವೆ.

ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟ
ಕಾ ಹೆಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಿಂದರೆ
ಶಾಯಿಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?
ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಿ.

ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೂ ಕಸವನ್ನು
ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನವ್ಯ
ಒಸ್ಸು ನಿಲಾಣ. ಇದನ್ನು ಸದಾ
ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುಣ್ಣಾ.

ಮಕ್ಕಳು ನಿಲಾಣದ ಸ್ವಚ್ಛತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದರು ?

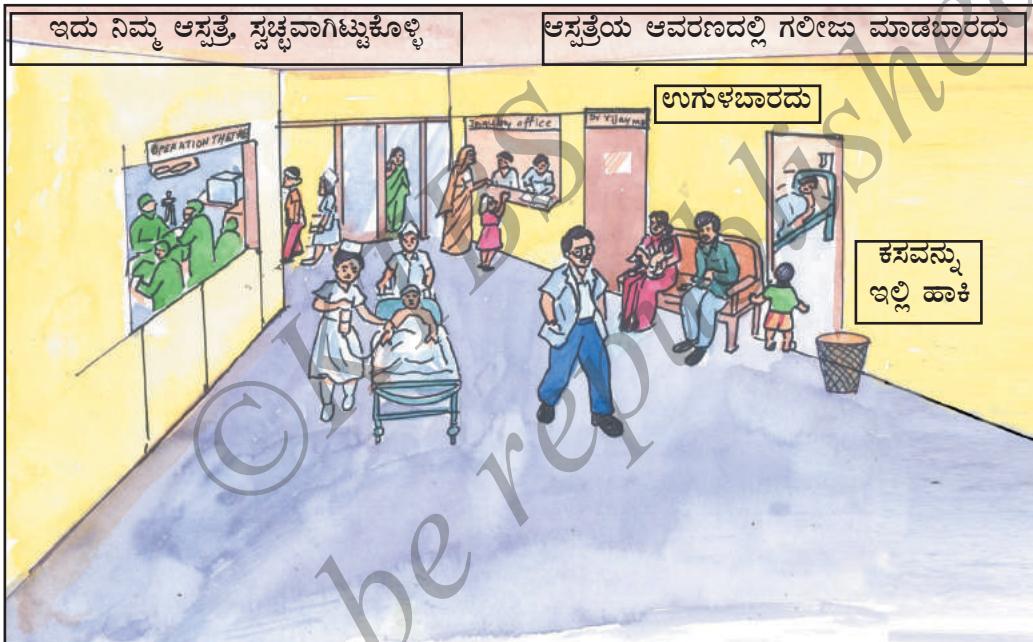
ನಿನ್ನ ಉರಿನ ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣ ಹೇಗಿದೆ?

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹತ್ತಿ ಆಸ್ಟ್ರೀಯ ಬಳಿ ಇಂದರು.

ಮಕ್ಕಳು ಆಸ್ಟ್ರೀಯ ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಎಪ್ಪು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿದರು.

ನಿಮ್ಮ ಉರಿನ ಆಸ್ಟ್ರೀಗೆ ಭೇಟಿಕೊಡು. ಅದು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದೆಯೆ? ಗಮನಿಸು. ನಿನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

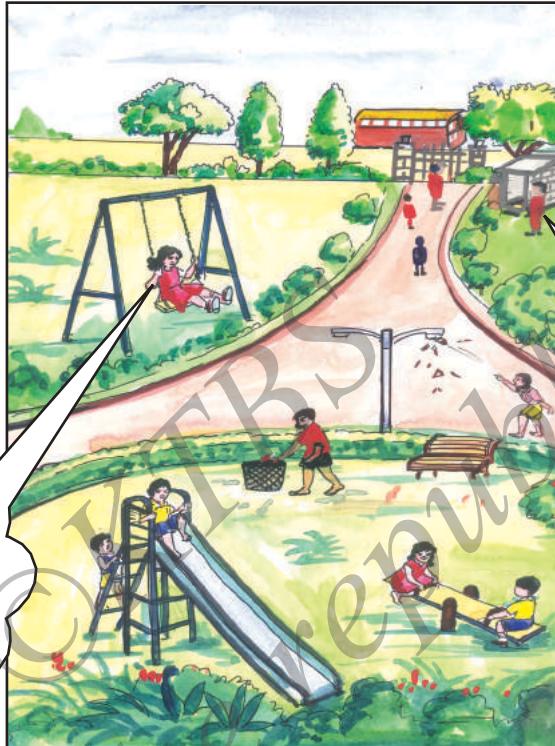

ಉದ್ಯಾನವನದ ಬಳಿ ಬಸ್ಸು ನಿಂತಿತು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ ಖುಷಿಯಾಯಿತು.

ಇದು ನಿಮ್ಮ ಉರಿನ ಉದ್ಯಾನವನ ಸ್ವಚ್ಚವಾಗಿದೆ.

ಅಯ್ಯೋ! ಕಲ್ಲು
ಹೊಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟರು.
ದೀಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ
ಎಂಬುದು ಇವರಿಗೆ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

ಅಬ್ಬಾ! ಈ
ಶಾಚಾಲಂಯವನ್ನು
ತುಂಬಾ ಜನ
ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ
ನೀರೇ ಹಾಕಿಲ್ಲ.
ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಸಂಜೀಯವರೆಗೆ ಆಟವಾಡಿ ಸುಸ್ಥಾದ ಮಕ್ಕಳು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶಾಲೆಗೆ ಮರಳಿದರು.
ನೀನು ನೋಡಿದ ಉದ್ಯಾನವನ ಹೇಗಿದೆ? ಎರಡು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊರ ಸಂಚಾರ ಕುರಿತು ಕೆಲವೋಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು
ಕೇಳಿದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ ನೀನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸು.

1. ನೀನು ನೋಡಿದ ಸ್ಥಳಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.
-
-

2. ನಿನಗಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಳ ಯಾವುದು? ಏಕೆ?

---

3. ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಆಸ್ತ್ರಾಲೀಯ, ಬಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣ, ಉದ್ಯಾನವನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಾರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ?

---

4. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಏಕೆ ಬೇಕು?

---

5. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಯಾರು ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ? ತಿಳಿದು ಬರೆ.

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸು.

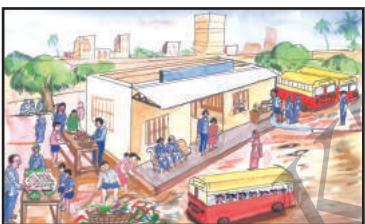

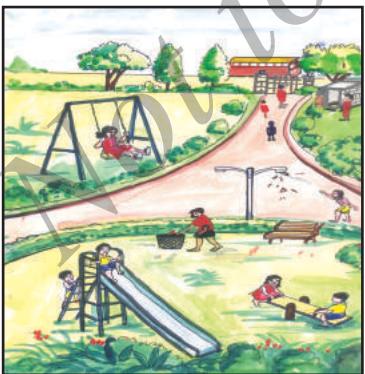

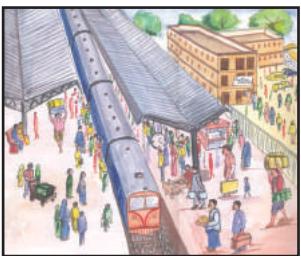

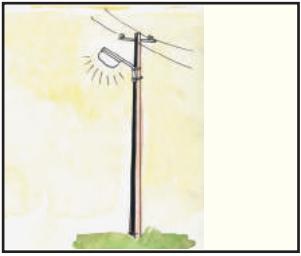

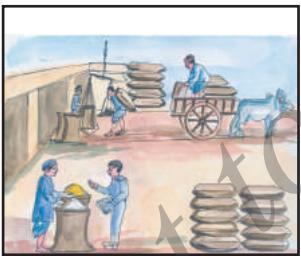

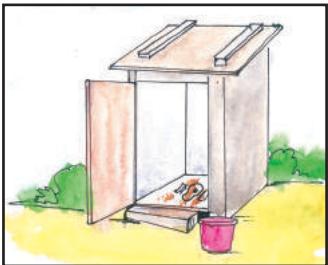

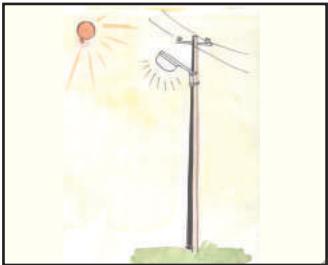
ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀನೇನು ಮಾಡುವೆ ಬರೆ.

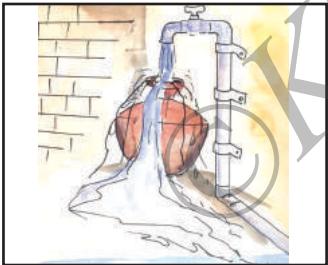

ನಿನ್ನ ಉರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

ಶಾಲೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ. ಏಕೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ನಿನ್ನ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನೀನು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಗಳಿಯರು ಹೇಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿರುವ ತೋರ್ದಲ್ಲಿ(ಪದಬಂಧ) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನುರುತ್ತಿ, ದರೆಯನ್ನು ಸುತ್ತು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಅಂ	ನೆ	ಅಂ	ದಾ	ಕಾ	ನಿ	ಲ್ಲಾ	ಣ	ಶೋ
ಚೆ	ತೆ	ಗ	ರಿ	ರು	ಜ	ಬ	ಸ್ನೆ	ಚೊ
ಕ	ಕ	ಡಿ	ದೀ	ಶಾ	ಲೆ	ರ	ಸ್ತ್ರೆ	ಲ
ಚೇ	ರ	ದೀ	ಪ	ಟ	ಗ್ರಂ	ಧಾ	ಲ	ಯ
ರಿ	ಲೆ	ಮಾ	ರು	ಕ	ಟ್ಟೆ	ಮ	ರ	ರಿ
ರ	ಉ	ದ್ಯಾ	ನ	ವ	ನ	ಆ	ಸ್ವ	ತ್ರೆ

- ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನುರುತ್ತಿ, ವೃತ್ತಿ ಹಾಕು. ಶಾಲೆ, ಅಂಗಡಿ, ಮನೆ, ದ್ರಾಂಥಾಲಯ, ಕಾರ್ಯ, ಬಸ್ಸೆ, ಸಾಲುಮರ, ಮನೆಬಿಂಬ, ದಾಲಬಿಂಬ, ಉದ್ಯಾನವನ, ರಸ್ತೆ, ಮನೆನಲ್ಲ, ಬಳಿನಲ್ಲ, ಮನೆತೋರಣ, ಅಂಚೆಕಚೇರಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ನ್ಯಾಯಚೆಲೆ ಅಂಗಡಿ.

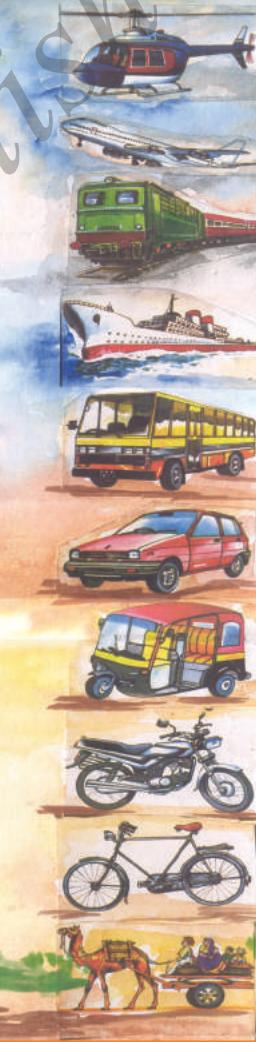
ಸಾರಿಗೆ ಸಂಚಾರ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನಿಳುವು,

- ಪ್ರಯಾಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆ.
- ಸನಿಹ, ದೂರ ಮತ್ತು ನೂತನ ಬಗೆಯ ಸಂಚಾರ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ.
- ಒಸ್ಸು ನಿಲ್ದಾಣ/ರ್ಯುಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಿಯುವೆ.

ಹಾಡಿ-ನೆಲ್ಲ

ನಾನು ಹೊರೆಬೇನು ಪ್ರವಾಸ
ಬಸ್ಸೆಲ ದೇಶೆಯರ ಸಹಾಯ

ದಾಲಿಲ ಕಂಡವು ಬಹುತೇಕ
ಸಾರಿವೆ ಸಾಲಿದೆ ಅನೇಕ

ಪುಣಿಯುತ ಹೊರಣಿದೆ ಕುದುರೆದಾಡಿ
ಸಾಮಾನು ತುಂಬಿದ ಎತ್ತಿನಾಡಿ

ನಿಧಾನ ದತ್ತಿಯಾ ಸೃಜನಲ್ಲು
ಹಳಯಲ ಓಟಿದೆ ಆ ರ್ಯುಲು

ಮೋಳಾರು ಬೈಕು ಸಾರುವ ದತ್ತು
ನೀರಲ ತೆಲುವ ದೋಳಣಿಯ ಸುತ್ತು

ಆದಸದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವ ಯಾನ
ವೇಗದಿ ಚಲನೆಯ ವಿಮಾನ ಯಾನ

ಮೂರು ಚಕ್ರದ ಆಮೋಳಿತಕ್ಕೂ
ನಾಲ್ಕು ಚಕ್ರದ ಕಾಲಿವೆ ಲಕ್ಷ್ಯ

ವಿಧವಿಧ ವೇಗದ ಸಾಲಿಗೆ ನೋಡು
ಪಯಣದ ಗೆಳೆಯರ ಬಿಳಿದು ನಾಡು

ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವಾಹನಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.

ವಾಹನಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿ ಅಂಟಿಸು.

ನೀನು ಪ್ರಯಾಣಿಸಿರುವ ವಾಹನಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಹನಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಹನ	ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ವಾಹನ

ನಿಮ್ಮ ಉರಿನಲ್ಲಿ ಜನರು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಯಾವ ಯಾವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಖಾಲ ಬಿಟ್ಟು ಜಾಗ ತುಂಡಿ ಏನು.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಅದರ್ತ್ಯಾಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು

[ ] ಮತ್ತು [ ] ನಂತಹ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ.

ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾಗಿನಲು [ ] [ ] ಮತ್ತು [ ]

ಯಂತಹ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ದೂರದ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ [ ]

ಸುಖಕರ. ವೇದವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು [ ] ಉಪಯೋಗಕಾರಿ.

[ ] ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು

ಮರುಭೂಮಿಯ ಹಡಗು ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿಧಿಗಳನ್ನು ದಾಷಬೇಕಾದರೆ

[ ] ಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಶೈಕಾಲಯಗಳು
ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಲಿ

ನಿಮ್ಮ ಉಲ್ಲಂಘನ ಬಸ್ತು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ನೀನು ಏನೇನು ನೋಡಿರುವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆ.

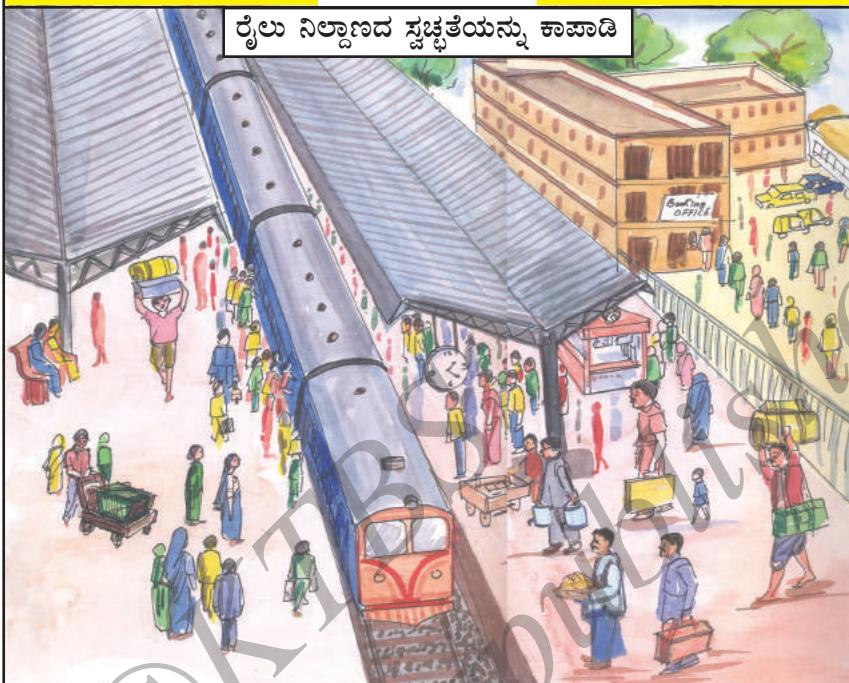

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನೀನು ನೋಡಿದ 2 ವಾಹನಗಳ ಸರಳ ಚಿತ್ರ ಒಡಗಿಲಿ ಬಣ್ಣ ಹಾಕು.

ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ

ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ

ನಿಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣವಿದೆಯೇ?

ನೀನು ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ?

ನೀನು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?

ಮಾಡಿ-ನೋಡಬು

ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ತಂಪುಪಾನಿಯ ಬಾಟಲಯ ಮುಳ್ಳಿಗೆ ಒಳಗೆ ರೈಲನ ಮಾಡಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಯಾರಿಸು.

ಹಿಡಿ-ತಿಳ

ಒಸ್ಪು ಮತ್ತು ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಲವಾರು ಕೆಲಸಗಾರರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

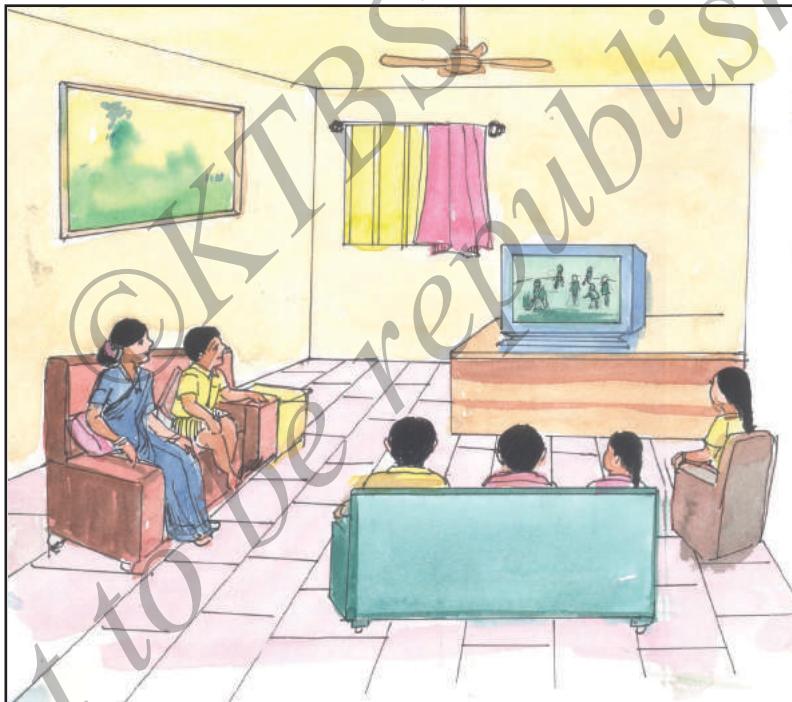

ಪತ್ರ ಸಂವಾದ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನಿಳು.

- ಸಂಜ್ಞೆ (ಸನ್ನೆ), ಅಭಿನಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆ ಬಳಸದೆ ಮಾತನಾಡುವೆ.
- ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕನುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚೆಯಲಿವಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.

ಬೀಸಿಗೆ ರಜೆಯ ಒಂದು ದಿನ. ಸಂಜಯನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನೋಡಲು ಸೇರಿದ್ದರು. ಆಟಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಳೆ ಕಟ್ಟಿತ್ತು. ರಾಹುಲ್ ದ್ರಾವಿಡ್ ಬ್ಯಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಭಜನ್ ಸಿಂಗ್ ಚೆಂಡೆಸೆದರು. ದ್ರಾವಿಡ್ ಬ್ಯಾಟನ್ನು ಬೀಸಿ ಚೆಂಡಿಗೆ ಹೊಡಿದರು. ಚೆಂಡು ಬೌಂಡರಿಯನ್ನು ದಾಟಿತು. ಟಿ.ವಿ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಜೋರಾಗಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ಸಂತಸಪಟ್ಟರು. ಪುಟ್ಟ ಸಂಜಯ್ ಅಂಪ್ಯೂರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸನ್ನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ.

ಸಂಜಯ್ : ಸುನೀಲ್ ಅಣ್ಣಾ, ಅಂಪ್ಯೇರ್ ಏಕೆ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿದರು.

ಸುನೀಲ್ : ಚೆಂಡು ಬೌಂಡರಿ ದಾಟಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತಲ್ಲ, ಆರು ರನ್‌ಗಳಾದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಅಂಪ್ಯೇರ್ ಈ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಸಂಜಯ್ : ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ !

ಉಮಾ : ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ, ಜನಗಳ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸನ್ನೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಲು ಸುಲಭ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲೂಸಿ : ನಾವೋಂದು ಹೊಟೇಲ್‌ಗೆ ಉಂಟ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದೇವು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಚಪಾತಿ, ಅನ್ನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತರಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಚೆನ್ನ.

ಸಲ್ಲಾನ್ : ಹೌದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕಡೆ, ವೃಕ್ಷಗಳು ದೂರವಿದ್ದಾಗ, ಗಲಾಟೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಸನ್ನೆಗಳು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನಿಂನು ಮಾತನಾಡದೆ ಸನ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಯರೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಿಸು.
- ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯಶ್ವಿಸು. ಕರೆಯುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ಹಾಡು ಹೇಳುವುದು, ಉಂಟ ಮಾಡುವುದು, ವಸ್ತು ತರುವಂತೆ ತೋರುವುದು, ಬೆಂಡ-ಬೆಕು ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದು, ಮೇಲೆ-ಕೆಳಗೆ, ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವುದು, ನಿರು ಕುಡಿಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿಂನು ಮಾಡು. ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರು ನಿಂನು ಮಾಡುವ ಸನ್ನೆಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಸಲಾಗಿ.
- ನಿಂನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಪುಂಜಾರಾ ಆಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಿರು? ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಎರಡು ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಂಹಿತರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸು. ಈ ಸನ್ನೆಗಳು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ? ಉದಾಹರಣೆ : ಒಂದು ಕೈ ಎತ್ತಿ ಒಂದು ಬೆರಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಆಟದಲ್ಲಿ ಜೀವ್ ಎಂದು ಅರ್ಥ.

ಹಾಡಿ-ನಲ

ಭಾಡೆ ಬೇಡ, ಉಂಟು ಬೇಡ
ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಜದುಕೊಂ
ಮಾರವಿರಲ, ಶಬ್ದವಿರಲ
ಸನ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂ

- ರಮೇಶ : ಓಹೋ! ದ್ಯಾವಿಡ್..... ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸೆಂಚುರಿ ಹೊಡೆದರಲ್ಲ.
ಕರುಣಾ : ನನಗಂತೂ ದ್ಯಾವಿಡ್ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟು.
ಸುನೀಲ್ : ನನಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸೆಂಚುರಿ ಬಾರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಹೇಳಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯೋಣ?
ಎಲ್ಲರೂ : ಓಹೋ! ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ.
ಕರುಣಾ : ನಾನು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಏನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ.
ಉಮಾ : ಸರಿ, ನಿನ್ನ ಕೈ ಬರಹ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ.
ಕರುಣಾ : ಯಾರ ಬಳಿ ಅಂಚೆ ಪತ್ರ ಇದೆ?
ರೀಟಾ : ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗಲೇ ತರುತ್ತೇನೆ. ಉಂಟದ ವಿರಾಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯೋಣ.
(ಉಂಟದ ಸಮಯವಾಯಿತು. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ವಿರಾಮ)
ಸುನೀಲ್ : ಕರುಣಾ, ಸರಿ ಬರೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಥಳ :

ದಿನಾಂಕ :

ಪ್ರೀತಿಯ ರಾಹುಲ್ ದ್ಯಾವಿಡ್ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ನಾವೆಲ್ಲ ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು. ನಮಗೆಲ್ಲ ನೀವಿ�್ಟು. ನೀವು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಧ್ಯತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ನೀವು ಸೆಂಚುರಿ ಹೊಡೆದದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

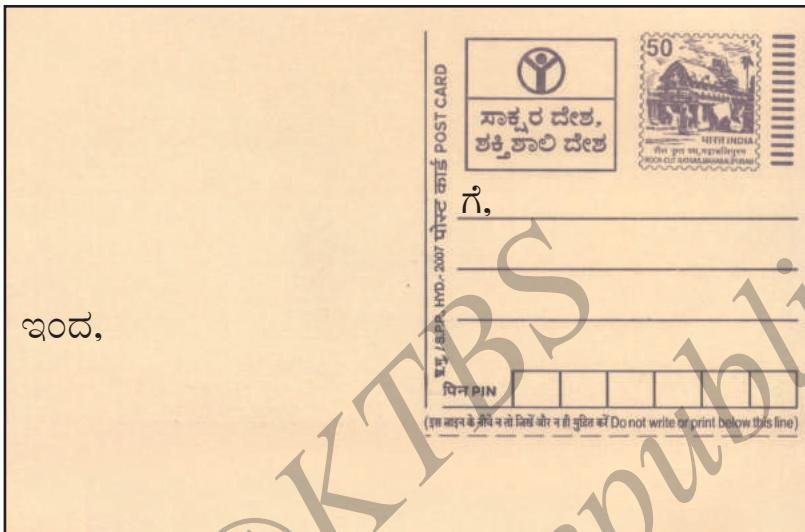
ಇತಿ ನಿಮ್ಮಾ

ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯ ಮಕ್ಕಳು

ಸಂಜಯ್ : ದ್ರಾವಿಡ್ ವಿಳಾಸ ಗೊತ್ತೆ?

ಸಲ್ವಾನ್ : ಅಪ್ಪನ ಬಳಿ ಇದೆ. ಈಗ ತರುತ್ತೇನೆ.

ಕರುಣಾ : ವಿಳಾಸ ಬರೆಯಲೇನು?

ಇಂದ,

ಉಮಾ : ನಮ್ಮ ವಿಳಾಸ ಬರೆ.

ರೀಟಾ : ಸರಿ, ಪತ್ರ ತಯಾರು. ಇದನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ್‌ಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಸುನೀಲ್ : ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕೋಣ.

ಕರುಣಾ : ಅಯ್ಯೋ! ಅದು ದ್ರಾವಿಡ್‌ಗೆ ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ?

ಸಲ್ವಾನ್ : ಇಲ್ಲೀ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ ಇದೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕೋಣ. ನಂತರ ಅದು ದ್ರಾವಿಡ್‌ಗೆ ಹೇಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂಚೆಯವರನ್ನು ಕೇಳೋಣ.

(ಎಲ್ಲರೂ ಗಲಾಟಿ ಮಾಡುತ್ತ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯತ್ತ ಸಾಗಿದರು)

ಉಮಾ : ಕರುಣಾ, ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕು.

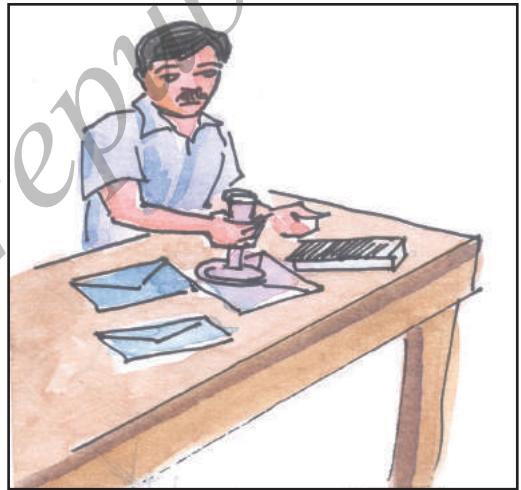
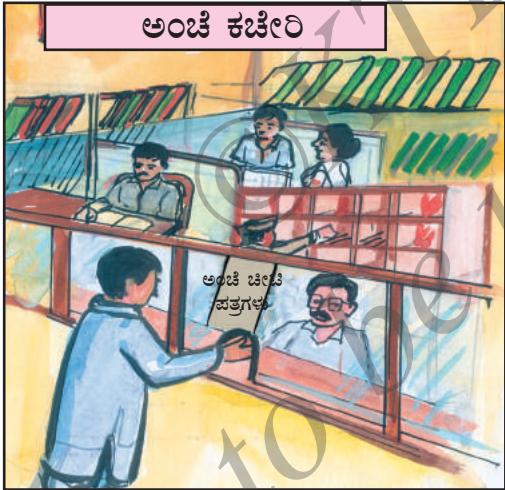
ಕರುಣಾ : ಹಾಕಿದೆ.

ಸುನೀಲ್ : (ಅರೆ, ಯಾರೋ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.) ನೀವೇಕೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ನಾವು ದ್ರಾವಿಡಾಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ದ್ರಾವಿಡಾಗೆ ಪತ್ರ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಂಚೆಯಣ್ಣ : ಯೋಚಿಸಬೇಡ. ನಾನೇ ಅಂಚೆಯಣ್ಣ. ಜನರು ತಾವು ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ದಿನವೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಒಂದುತ್ತೇನೆ. ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ.

ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ

ನೋಡಿ, ಇದು ನಿಮ್ಮ ದ್ರಾವಿಡಾನ ಪತ್ರ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಮೊಹರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಯವರು ಈ ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಗೆ ಒಯ್ಯಿತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಳಾಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯಾ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅಂಚೆಯವರು ಪಡೆದು ಮನೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುನೀಲ್ : ದ್ರಾವಿಡ್‌ಗೆ ಪತ್ರ ಯಾವಾಗ ತಲುಪುತ್ತದೆ?

ಅಂಚೆಯಣ್ಣಿ : ಮೂರು ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಜಯ್ : ಅಯ್ಯೋ ನಾಳೆಯೇ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಅಂಚೆಯಣ್ಣಿ : ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ತ್ವರಿತ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೇ ಸ್ವೀಡ್ ಮೋಸ್ಟ್. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆ ಪತ್ರ ವಿಮಾನದ ಮೂಲಕ ವೇಗವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ವರಿತ ಅಂಚೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೊರಿಯರ್ ಅಂಚೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲ.

ರೀಟಾ : ಓಹೋ..... ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಮುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಿ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡ ಅಂಚೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಂಚೆಯಣ್ಣಿ ಅದನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ್ದರು.

ಅಂಚೆಯಣ್ಣಿ : ಅದು ಮನಿ ಆಡ್‌ರ್. ಪತ್ರದಂತೆಯೇ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ಉರುಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪುಸ್ತಕ, ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪಾಸ್‌ಲ್ ಅನ್ನತಾರೆ.

ಸುನೀಲ್ : ಅಂಚೆಯಣ್ಣಿ. ಮೂರು ದಿನಗಳೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರ ದ್ರಾವಿಡ್‌ಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಅಂಚೆಯಣ್ಣಿ : ಹೌದು ಪುಟಾಣಿಗಳೇ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಕರುಣಾ : ಈಗ ಉಟ್ಟಿದ ವಿರಾಮ ಮುಗಿದಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ ನೋಡಬೇಕು. ಒನ್ನು ಹೋಗೋಣ.

(ಮುಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಗಲಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಓಡಿಬಂದು
ಟಿ.ವಿ. ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತರು)

ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ?

ನೀನು ಯಾರಿಗಾದರು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೀಯಾ? ಹೌದಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ, ಏಕೆ?

ಚೆಯವಟಕೆ : ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯಲಿಗೆ/ಅಜ್ಞ, ಅಜ್ಞಿಗೆ/ಮೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆ.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

ನಿಮ್ಮ ಉಲ್ಲಾಸ ಅಂಚೆ ಕಚ್ಚೆಲಿಗೆ ಹೊಳೆ ನೀನು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಅಂಚೆ ಪೆಚ್ಚಿಗೆಯಲ್ಲ ಹಾಕು. ನಂತರ ಅಂಚೆ ಕಚ್ಚೆಲಿಯ ಒಳಗೆ ಹೊಳೆ ಅಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡು.

ನೀನು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಅಂಚೆ ಕಚ್ಚೆರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆ.

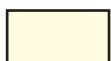
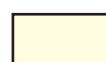
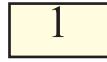
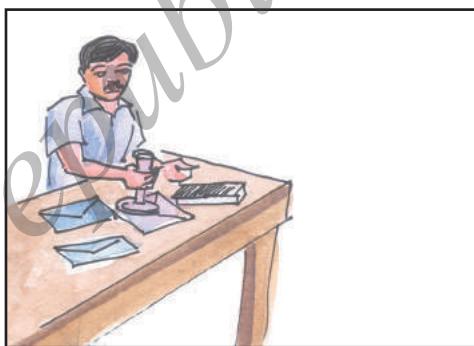

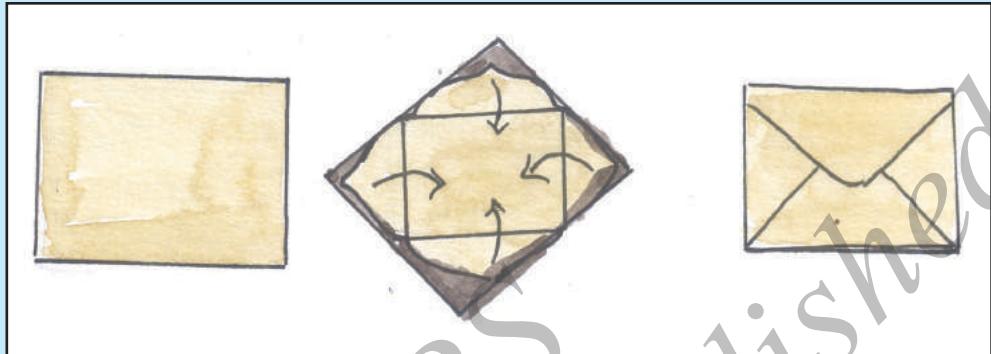

ಪತ್ರಗಳು ರವಾನೆಯಾಗುವ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಈ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಕಿ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

ಒಂಟ ಹಾಳೆಯಿಂದ ಅಂಚೆ ಲಕೋಳವೆ ಮಾಡು.

ತಯಾರಿಸಿದ ಲಕೋಳವೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಕಣ್ಣಿನಬೇಕಾದವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಜಾನವನ್ನು ಬರೆ. ನೀನು ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಡು. ಲಕೋಳವೆಯನ್ನು ಮುಷ್ಟಿ ಅಂಟಿಸು. ಈಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ೫.೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಚೆಲೆಯ ಅಂಚೆ ಜಿಳಿಯನ್ನು ಅಂಟಿಸು. ನಂತರ ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು.

ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಅಂಟಿಸಿದದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಹಿರಿಯರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ, ಸಸ್ಯಗಳ ಜಿತುಗಳರುವ ವಿಶೇಷ ಅಂಚೆ ಜಿಳಿಗಳನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅನೇಕ ವಿಧದ ಅಂಚೆ ಜಿಳಿಗಳರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ವಿಶೇಷ ಅಂಚೆ ಜಿಳಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಾಜ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೇಳೆಸಿಕೊ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜಿಳಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ನಾಲು ಬರೆ.

ದೀಪಾಳ ತಲೆಮಾರು

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಾಲತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಮೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ. ಸರಳ ವಂಶವೃಕ್ಷವನ್ನು ರಚಿಸುವೆ.
- ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಭೌತಿಕ ಹಾಡೂ ಅನುವಂಶೀಯ ಲಕ್ಷಣಗಳ್ಲಿರುವ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ದುರುತ್ತಿಸುವೆ.
- ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಹಿಳೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ.

ರಾಜು, ದೀಪಾ ಚೇಸಿಗೆ ರಚಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞನ ಉರಿಗೆ ಬಂದರು. ದೀಪಾ, ರಾಜು, ಅಮೃತ, ಅಜ್ಞಿ ಪಕ್ಷದ ಉರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಾಮಕರಣ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಶುಂಭಾ ಜನರು ಸೇರಿದ್ದರು. ದೀಪಾ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪುಟ್ಟ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿದಳು.

ದೀಪಾ : ಅಮೃತ, ಆ ಪಾಪು ಯಾರದು?

ಅಮೃತ : ದೀಪಾ, ಅದು ರಾಧಾ ಮತ್ತು ರಾಜೀವರ ಮಗು. ನೀನು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ ನೀನೂ ಹೀಗೆ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುತ್ತಿದೆ.

ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿದ್ದ ಮನು ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಳುವ ಮನುವನ್ನು ರಾಧಾ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹಾಡಿದಳು.

ಅಳುವ ಕಂದನ ತುಟಿಯು ಹವಳದ ಕುಡಿಹಂಗ
ಕುಡಿ ಹುಬ್ಬಿ ಬೇವಿನೆಸಳ್ಳಾಂಗಾ ಕಣ್ಣೋಟ
ಶಿವನ ಕೈಯಲಗು ಹೊಳೆದ್ದಾಂಗಾ||
ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿ ಮನು ಅಳುವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ರಾಧಾ ಮನುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೂಕಾಭಿನಯ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸು.

ಇಂತಹ ಹಾಡುಗಳು ನಿನಗೆ ದೊತ್ತೆ? ಹಾಡಿ ತೋರಿಸು. ಹಿಲಿಯಲಿಂದ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕಲಿಂದ ಇಂತಹ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲಪುಕೋ.

ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮನುವಿಗೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಾಳೆ? ಹೇಳು.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮನುವಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ, ಆರ್ಥಿಕೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಆಹಾರ ಮುಂತಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ.

ನಾಮಕರಣ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಿಯ ಗೆಳತಿಯರು ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಅಜ್ಞಿಯನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದರು. ರಾಜುವನ್ನು ನೋಡಿ, “ಇವನು ತನ್ನ ಅಜ್ಞನ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಕಣ್ಣ, ಅಗಲವಾದ ಹಣೆ, ಉದ್ದದ ಮೂಗು ಎಲ್ಲವೂ ಅಜ್ಞನನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ” ಎಂದರು. ಆಗ ದೀಪಾ, “ನಾನು ಅಮೃತ ಹಾಗೆ ಇರುವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೋಡಿ, ನನಗೂ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲು ಅಮೃತಿಗೂ ಗುಂಗುರು ಕೂದಲು” ಎಂದಳು.

- ನೀನು ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಯಾರನ್ನು ಹೋಲುವೆ? ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ. ಅವರು ನಿನಗೇನಾಗಬೇಕು ಹೇಳು.

- ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು (ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು) ಗುರುತಿಸಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡು.

ಉದಾಹರಣೆ : ನನ್ನ ಬಣ್ಣ ಅಪ್ಪನ ಬಣ್ಣ ಒಂದೇ

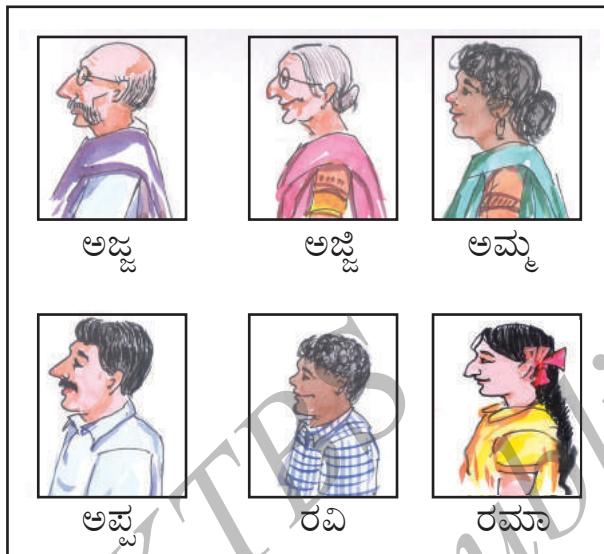

- ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಚಿತ್ರ ಇದೆ. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆ.

ಒಂದಿ-ತೀಳ

ಅಜ್ಞ, ಅಜ್ಞಿ, ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಳ್ಳಿ ಕೂಡಲು, ದೇಹದ ಬಣ್ಣ, ಕಣ್ಣ, ಶಿವಿ, ಮೂನು, ನಷಿಗೆ, ನನುವ ಲಿಂಗಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೇಟೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಅಜ್ಞ ರಾಮಪ್ಪ ಸಿಕ್ಕಿದರು. ಅಜ್ಞ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ದೀಪಾ : “ಅಜ್ಞ ನಿನಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು?” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

(ಅಜ್ಞ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು.)

ಅಜ್ಞ : ದೀಪಾ, ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞ ಪುಟ್ಟಮ್ಮೆ. ನಮಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು. ಅವರೇ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಸುಖ್ಯಾಜಿ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯೇ ಲೀಲಾ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ನೀವಿಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞ, ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಶಾಯಿ, ನೀನು ಮತ್ತು ರಾಜು, ಹಿಂಗೆ ನಮ್ಮಿಂದ ನಿಮ್ಮವರೆಗೆ ಮೂರು ತಲೆಮಾರು ಅಯಿತು.

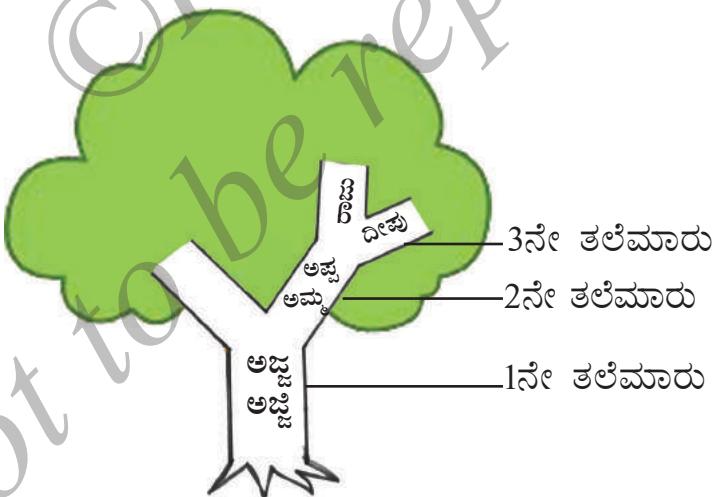
ದೀಪಾ : ಅಜ್ಞ, ನೀನು ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ರಾಜು : ದೀಪಾ, ನನಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಮಾರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಳವಾದ ವಂಶವ್ಯಕ್ತ ಬರೆದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಮನಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅಜ್ಞ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸುವೆ. ಆಗ ನಿನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಮಕ್ಕಳು ಮನಗೆ ಬಂದರು.)

ದೀಪಾ : ರಾಜು, ವಂಶವ್ಯಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸು. ತಗೋ, ಈ ಪೆನ್ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಳೆ.

ರಾಜು : ಸರಿ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು.

ದೀಪಾ : ಅರೆ, ಇದೊಂದು ಮರದ ತರ ಇದೆ.

ರಾಜು : ಅದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ವಂಶವ್ಯಕ್ತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಂಶ ಎಂದರೆ ಕುಟುಂಬ, ವೃಕ್ಷ ಎಂದರೆ ಮರ.

ಇದು ರಾಜುವಿನ ಕುಟುಂಬದ ಸರಳವಾದ ವಂಶವ್ಯಕ್ತ:

ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದೀರಿ?

ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಅಜ್ಞ ಅಜ್ಞಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ರಾಜು ಶೋರಿಸಿದಂತೆ ಅಜ್ಞ ಅಜ್ಞಿಯಿಂದ ನಿನ್ನವರೆಗಿನ ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಸರಳವಾದ ವಂಶವೃಕ್ಷ ಬರೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರು ಬರೆದ ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ವಂಶವೃಕ್ಷ ಗಮನಿಸು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯರೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.

- ದೀಪಾ : ಅಜ್ಞ, ನೀನು ಶೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರವನ್ನು ಶೋರಿಸಿದೆಯಲ್ಲವೇ?
- ಅಜ್ಞ : ಹಾಂ! ಅದು ನಾನು ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ ನೆಟ್ಟಿದ್ದು. ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ.
- ರಾಜು : ಅದರ ಪಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮರವೂ ಇದೆ ಅಜ್ಞ.
- ಅಜ್ಞ : ಅದು ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪ ಜಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ನೆಟ್ಟಿದ್ದು. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣಮರ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ.
- ರಾಜು : ಅಜ್ಞ, ನಾನು, ದೀಪಾ ನಾಳೆ ಈ ಮರಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸಸಿ ನೆಡ್ದತ್ತೇವೆ.
- ಅಜ್ಞ : ಒಳ್ಳೆಯದು ರಾಜು. ಅದು ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಬೆಳೆಯಲಿ.

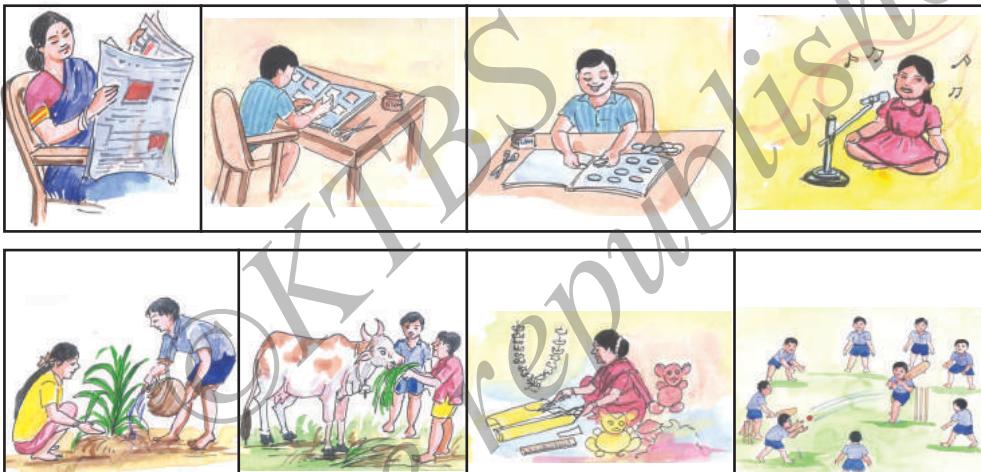

ನನ್ನ ಹವ್ಯಾಸ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಹವ್ಯಾಸಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಇವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ಒಳ-ತಿಳ

- ಒಂದುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತವರು ಇಷ್ಟಾದ ವುತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹಲವರು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೇ ಹವ್ಯಾಸಗಳು. ಉದಾಹರಣೆ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದು, ಅಂಚೆ ಜೀವಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದು, ಹಾಡುವುದು, ಕೃತೋಳಣ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

1. ನೀನು ಬಿಡುವಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವೆ? ನಿನ್ನ ಹವ್ಯಾಸಗಳೇನು?

---

2. ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

---

3. ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಬರೆ.

---

4. ನಿನ್ನ ಹವ್ಯಾಸಗಳೂ ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರ ಹಾಗೂ ಗೆಳೆಯರ ಹವ್ಯಾಸಗಳೂ ಒಂದೇ ಆಗಿವೆಯೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯೇ ಇವೆಯೇ? ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಒಂದೇ ಹವ್ಯಾಸ

ಬೇರೆ ಹವ್ಯಾಸ

---

5. ನೀನೇಕೆ ಈ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡೆ?

ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ (✓) ಗುರುತು ಹಾಕು.

ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟು

ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು
ಅವಕಾಶ

ಸಂತೋಷ/
ಮನರಂಜನೆ

ಕುಟುಂಬದವರ
ಹವ್ಯಾಸಗಳ ಪ್ರಭಾವ

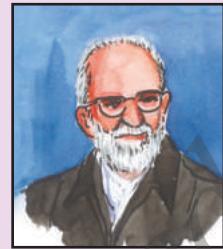
ಗೆಳೆಯರ ಹವ್ಯಾಸಗಳ
ಪ್ರಭಾವ

ಶಿಕ್ಷಕರು/ಹಿರಿಯರ
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಒಂದಿ-ತೀಳ

ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಬಾಲಕ ಸಲ್ಲಂ ಕೆಳಗೆ ಒಣಿದ್ದ ಹಕ್ಕಿ ಮಲಿಯನ್ನು ತುಬ್ಬಜ್ಞಿ ಎಂದು ತಿಳಿದ. ಮಲಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿ ನವರಿದ. ಅದ್ದರಿಂದ ಏಡಿಯ ಮೇಲನ್ನು ಹಳೆದಿ ಬಣ್ಣ ನೋಡಿದ. ಆ ಹಕ್ಕಿ ತುಬ್ಬಜ್ಞಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದ. ಅದು ಯಾವ ಹಕ್ಕಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಕುಶೂಹಲ ಅವನಿಗೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಜಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅವಿರುಣಿಲ್ಲನೋ ಅವನನ್ನು ಮುಂಜೈನಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡುವ ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಹಿಸ್ಟರಿ ಸೌಸ್ಯಾಚಿ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಬಾಲಕ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದ. ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ. ಇದೇ ಹವ್ಯಾಸ ದೊಡ್ಡವನಾದಂತೆ ಅಭಿಯಾಸವಾಯಿತು. ಈ ಬಾಲಕ ಮುಂದೆ ಪಕ್ಷಿ ಅಧ್ಯಾಯನಕಾರರಾಗಿ ಯಾವುದೊಂಡು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ಅಧ್ಯಾಯನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಇವರೇ ಹೆಸರಾಂತ ಪಕ್ಷಿಪ್ರೇಮಿ ಸದ್ಗುರೀ ಸಲ್ಲಂ ಅಱ.

ಬಾಲಕ ಜನರಿಂಶನಿಗೆ ತಾನು ನೋಡಿದ ಸನ್ಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಹತಿ. ತಾನೇ ಅನೇಕ ರಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ. ಇವನ ತಂಡ ತಾಯಿ ಜನರಿಂಶನ ಈ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಈ ಬಾಲಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತೂ ರಿಡಮರಗಳನ್ನು ಕೆನಾಡಿ ಅಭಿಯಾಸ ಮಾಡಿ ರಿಡಮರಗಳೂ ನೋಡು ನಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜರತ್ತಿದೆ ತೋರಿಸಿದ. ಇವರೇ ಪುಷ್ಟಿಯ ಸನ್ಯಾಸಿಜ್ಞನಿ ಡಾ. ಜನರಿಂಶ ಚಂದ್ರಚೋದನ್.

ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನೇ ಮುಂದೆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದವರು ಇವರು. ಅಸತ್ತಿ, ಪರಿಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದವರ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ಇದು ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಇಂತಹ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ನೀನು ತಿಳಿದ ಇಂತಹ ಕಥೆಗಳನ್ನು ತರದೆಯಲ್ಲ ಹೇಳು.

ನೀನು ನಿನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಯಾರ ಹಾಗಿರಲು ಇಷ್ಟಪಡುವೆ? ಏಕೆ?

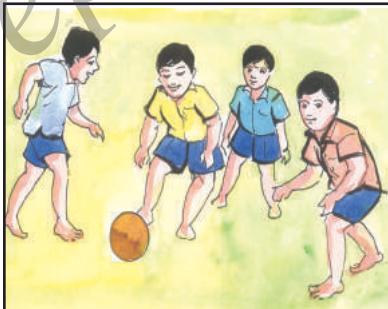
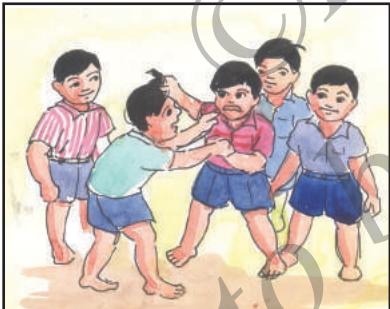
ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಕುಟುಂಬದವರ, ಹಿರಿಯರ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊ.

ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನೀನು ಮಾಡುವೆ? ಅದಕ್ಕೆ
() ಗುರುತು ಹಾಕು. ಏಕೆ ಮಾಡುವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು.

- ನೀನು ಮಾಡಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳು.
-
-
-
-
-

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳಿ

ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಶಿರಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಾಲ್ಪಣಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಾಮ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಕಾಡು ಇದೆ. ಒಂದು ದಿನ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಬಂದರು. ಸುಧಿ ತಿಳಿದ ಗ್ರಾಮದವರು ಕಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿದರು. ಆ ಕಾಡಿನ ಒಂದೊಂದು ಮರವನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಮರ ಕಡಿಯಲು ಬಂದವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರ್ದಾದರು. ಮರ ಕಡಿಯಲಾರದೆ ಮರಳ ಹೊಂದರು. ಮರವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಗ್ರಾಮದ ಜನ ಕಾಡನ್ನು ಉಳಿಸಿದರು.

ಕಾಡನ್ನು ಉಳಿಸು, ಕಾಡನ್ನು ಬೆಳೆಸು, ಕಾಡನ್ನು ವಿಶವಾರಿ ಬಳೆಸು.

ಚಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸು.

1. ಸಾಲ್ಪಣಿ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತ _____ ಇದೆ.
2. ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಕಾಡಿನ ಮರಗಳನ್ನು _____ ಬಂದರು.
3. ಗ್ರಾಮದ ಜನ ಮರಗಳನ್ನು _____
4. ಗ್ರಾಮದ ಜನ ಮರಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು _____ ಉಳಿಸಿದರು.
5. ಕಾಡನ್ನು _____, _____ ಬೆಳೆಸು.

ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿ ಆಗಬೇಕೇ? ಹೇಗೆ? ಆದಿ ತಿಳಿ.

80	79	78 ಪ್ರೀತಿ	77	ಕರುಣ	76	75	74	73 ಗಿಡ ಕೇಳುವೆ
65	ಅಜ್ಞಿಯ 66	ಕೃಷ್ಣದು ನಡೆಸುವೆ.	67	68	69	70	71	72
64	63	ಹಂಗೆ ಕಾಳು ಹಾಕುವೆ	62	61	60	59	58	57
49 ಹೆಚ್ಚು ಸೇಟುವೆ	50	51	52	53	54	55	56	
48	47	46	45 ಪರಿಸರ ನಾಶ	44	43	42 ಕಾಗದ ಹರಿದು ಚಿಲ್ಲುವೆ	41	
33	34	35 ವಂಚನೆ	36	37	38	39 ಸುತ್ತು ಕು	40	
32	31	30 ಚಿಕ್ಕವರನ್ನು ಮೊಡೆ ಯುವೆ	29 ಉಟ್ಟ ಮಾಡುವ ಮುಂಡಿ ಕೊಳೆಯುವೆ	28	27	26	25	
17	18	19	20	21	22 ಸಹಕಾರ	23	24	
16 ಹಿಂಸೆ	15	14 ಮುಕ್ಕಿಗೆ 13	12	11	10	9 ತಂಡ ಯನ್ನು ವಲ್ಲದೊಂದಿಗೆ ಹಂಡಿ ತಿನ್ನುವೆ.		
1	2	3 ಹಿರಿಯರ ಮಾತು ಕೇಳುವೆ	4	5	6	7	8	

ದಾಳ ಮುತ್ತು ಕಾಯಿಗಳಿಂದ ಆಟ ಆಡು. ದಾಳ ಹಾಕಿದಾಗ ಬಂದ ಸಂಖ್ಯೆಯವು ಮನೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿ ನಿನ್ನ ಕಾಯಿ ಇಡು. ಏಣಿ ಇರುವ ಮನೆಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಯಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದೆ ಎಂದು ಓದಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರು. ಹಗ್ಗದ ಮೇಲಿನ ತುದಿಗೆ ಇರುವ ಮನೆಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಯಿ ಬಂದಾಗ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿ. ಏಕೆ ಎಂದು ಓದಿ ತಿಳಿ. ಓದಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೀನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಡುಗ/ಹುಡುಗಿ ಆಗುವೆ. ಆಟ ಆಡು. ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನೇ ಮಾಡು.

ಇವರೂ ನಮ್ಮುಂತೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತೆ ನಂತರ ನೀನು,

- ವಿಶೇಷ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಪರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಇದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವೆ?

ಆ ಮತ್ತು ಲತಾ ಗೆಳಿಯರು. ಇವರು ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲತಾಗೆ ಕೆಲ್ಲು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರೈಲ್ ಲಿಪಿಯಿರುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ಬ್ರೈಲ್ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಡನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಆ ಹಾಗೂ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲರೂ ನೇರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವಳು ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ.

- ನೀನು ಲತಾಗೆ ಗೆಳೆಯ/ಗೆಳಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವಳ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವೆ?

ಒಂದಿ-ತೀರ್ಥ

ಬ್ರೈಲ್: ಮೂರು ವರ್ಷದ ಪ್ರಣ್ಣ ಬಾಲಕನೊಳ್ಳಿ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಜೊಪಾದ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದು. ಅದರ ಜೊಪಾದ ತುದಿಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಚುಚ್ಚಿತು. ಇದಲಿಂದ ಅವನು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು. ಓದಬೇಕು ಎಂಬ ಆನೆ ಇದ್ದ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಇದಲಿಂದ ಓದಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಲ್ಲ. ಇವನು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಓದುವುದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಯಶ್ವಿಲಿದ್ದು. ಕೊನೆಗೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತಿಳಿಯುವ ವಿಧಾನವಿಂದ ಓದಲು ಮತ್ತು ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು. ಇದನ್ನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿದೊಳಿಸಿದ್ದು ದೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವವರು ಕಲಯಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು. ಇವರೇ ಲಾಂಗುನ್ ಬ್ರೈಲ್. ಇವರು ಬಳಸಿದ ಅಕ್ಷರಗಳೇ ಬ್ರೈಲ್ ಅಣಿ.

ದಪ್ಪ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಚುಚ್ಚುವ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆನಂತರ ಇದನ್ನು ತಿರುವಿದಾಗ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಉಬ್ಬಾಗಿ ಮೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಬ್ರೈಲ್. ಇದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿನ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಬ್ರೈಲ್ನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಗುರುತಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಆರು ಚುಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ‘ಅ’ ಮತ್ತು ‘ಆ’ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ‘ಅ’ ನಲ್ಲಿ 6 ಚುಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಉಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ. ‘ಆ’ ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಉಬ್ಬಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ 6 ಚುಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೀತಾ ಜಾಣ ಹುಡುಗಿ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವಳು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ಸೇರಿ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾಳೆ. ಇವಳಿಗೆ ಕೆವಿ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವಳ ಗೆಳೆಯರೆಗೆ ಗೀತಾಳ ಸನ್ನೆಗಳು ತಿಳಿದಿವೆ.

ನಿನಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸನ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು.

ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸನ್ನೆಗಳು ಏನನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ? ಉಹಿಸಿ ಬರೆ.

ಇಚ್ಛೆವಣಕೆ :

- ನಾವು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಸನ್ನೇ ಮೂಲಕ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಳಿನಲ್ಲಿ, ಸನ್ನೇಗಳನ್ನು ಬರೆ.
ಉದಾಹರಣೆ : ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ನಿನ್ನ ದೇಶೀಯ/ದೇಶತ್ವ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸುಮೃದ್ಧಿರಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಸನ್ನೇ-ಬಾಯಿ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬೇರಳು.

- ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಸೂಕ್ತ ಸನ್ನೇಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿ.

ನೀರು ಬೇಕು

ಉಷ ಬೇಕು

ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತಿದೆ

ದಂಬ ಬಾಲಿಸು

ಅಪ್ಪ ಬರುತ್ತಾರೆ

ಕ್ಯು ನೋಯುತ್ತಿದೆ

ಚೆಂಡಾಟ ಆಡು

ಹಗ್ಗದಾಟ ಆಡು

ನಾನು ನಡೆಸುವೆ

ರವಿಗೆ ನಡೆಯಲು ಕಾಲಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅವನು ಈಗಷ್ಟೆ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾನೆ. ರವಿ ನಿನ್ನ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದರೆ ನೀನು ಅವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ನೆರವಾಗುವೆ?

ನಿನ್ನ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ಗಮನಿಸು. ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇರುವ ಹಲವರಿಗೆ ದೇಹಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುವೆ. ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಅಗತ್ಯಗಳು ಬೇಕು. ಅವರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸಹಕಾರ ಮುಖ್ಯ.

ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯ ಇರುವ ಹಲವು ಜನರು ತಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಲವು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ವೃತ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ 4 ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೇಳು.

ಎನಿ-ತಿತ್ತ

ತಾ|| ಪುಟ್ಟರಾಜ ದವಾಯಿ

ಕಲೆ, ನಾಟಕ್ಯ, ಸಂಗಿತ, ನಾಟಕದಳ ಮೂಲಕ ಹೆಸರು ದಳಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ
ತಾ|| ಪುಟ್ಟರಾಜ ದವಾಯಿ.

ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಎರಡು ಕಣ್ಣಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದವಾಯಿಯವರು, ಪಂಚಾಕ್ಷಲಿ ದವಾಯಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರಾದರು. ಶ್ರೀಷ್ಟ ನಾಯಕರಾದ ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗಿತ ವಾದ್ಯದಳನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಟ್ರೈಲ್ ಅಷಿಯನ್ನು ಕಲಾತ ಇವರು 64ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಒಂದು 15 ನಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಾತ್ಮಕರಾದರು. ಇವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ಇವರು 2010ರಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

ಜಾತ್ರೆ ಬಂತು ಜಾತ್ರೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಬ್ಬ, ಸಮಾರಂಭ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪರಿಸ್ಥರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ದುರುತ್ತಿಸುವೆ.

ನಾನು ರಮೇಶ. ನಮಗೆ ದೀಪಾವಳಿ ದೊಡ್ಡಹಬ್ಬ. ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ನರಕ ಚತುರ್ಥಿ. ಎರಡನೇ ದಿನ ಗೋಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪೂಜೆ, ಮೂರನೇ ದಿನ ಬಲಿಪಾಡ್ಯಮಿ. ಮೂರೂ ದಿನಗಳು ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ದೀಪಹಚ್ಚಿ, ಸಿಹಿತಿಂದು, ನೆರೆ-ಹೊರೆಯವರಿಗೂ ಹಂಚಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಬ್ಬ ಬಂದರೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಿಸಿ.

ನಾನು ನಗೀನಾ. ನಮಗೆ ರಂಜಾನ್ ಮುಖ್ಯ ಹಬ್ಬ. ರಂಜಾನ್ ತಿಂಗಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು, ಕೊನೆಯ ದಿನ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ತಿನಿಸುಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಹಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವೇಷಿತರು, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರು ಶುಭ ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಸಿಹಿಯನ್ನು ತಿಂದು, ನೆರೆ-ಹೊರೆಯವರಿಗೂ ಹಂಚಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ.

ನಾನು ರಾಬಿನ್. ನಮಗೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾರ್ಥ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬ. ಈ ಹಬ್ಬದಂದು ಕ್ರಿಸ್ತಾರ್ಥ ಮರವನ್ನು (ಕೊಂಬೆಗಳು ಹರಡದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಮರ) ಅಲಂಕರಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ತೊಗು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಸ್ನೇಹಿತರು, ಒಂಧುಗಳು ಈ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶುಭಾಶಯ ಪತ್ರಗಳನ್ನು, ಸಿಹಿಯನ್ನು ಹಂಚಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ.

ರಮೇಶ, ನಗೀನಾ, ರಾಬಿನ್ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವೆ?

ಹಬ್ಬದ ದಿನ ನೀನು ಮನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಲಂಕರಿಸುವೆ? ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವೆ?

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬದ ಬಗ್ಗೆ 4 ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಹಬ್ಬದ ದಿನ ನಡೆಯುವ ವಿಶೇಷ ಮನರಂಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡು. ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಯಾರು?	ಎಲ್ಲಿ?

ಹಬ್ಬದ ದಿನ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಯಾರು ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೆ?

ಯಾವ ಯಾವ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ನಿನೆಗೆ ಯಾವ ತಿನಿಸು ಇಷ್ಟು? ಏಕೆ? ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳು.

ಪ್ರಿ-ತೀಳ

- ಕುಟುಂಬದವರು, ಬಂಧುಗಳು, ಸ್ವೇಹಿತರು ಮತ್ತು ನೆರೆಹೊರೆಯವರನ್ನು ಹಬ್ಬಣಿಸು ಬಂದುಗೂಡಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಉರಿನವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬಗಳು ಯಾವುವು? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಆಟ-ಆಡು

ಆಟ ಆಡು, ಜಾತ್ರೆ ನೋಡು. ಈ ಪಟದಲ್ಲಿ 25 ಮನೆಗಳಿವೆ. ದಾಳವನ್ನು ಹಾಕು. ನಿನ್ನ ಕಾಯಿ ನಡೆಸು. ನಿನ್ನ ಕಾಯಿ ಇಡುವ ಚೌಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರ ನೋಡು. ಅದು ಏನೆಂದು ನಿನ್ನ ನೋಟ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಯಾವ ಚೌಕಗಳಿಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಯಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಸ್ವೇಹಿತರೊಂದಿಗೂ ಈ ಆಟ ಆಡು.

ನಿಮ್ಮ ಉರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ?

ನೀನು ನೋಡಿರುವ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳು.

ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತೀಯ ಸನ್ನಿಹಿತ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸು. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಯಾರು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಹೇಳು.

ಒಂದಿ-ತೀಳ

ಉಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇಲಿ ಕೆಲವು ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತೀನಿಂಜು ಸಹ ಉರಿ ಹಬ್ಬಗಳೇ. ಜಾತೀದೇ ಉತ್ಸವ, ಉರುನ್ನು ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉರಿಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲ ಉಲಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಪಾಲ್ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅನಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಡಿ-ನಲ

ನಾನು ಹೊಂದೆ ಜಾತೀದೆ
ನಮ್ಮ ಉರಿ ಜಾತೀದೆ
ದೇಶೀಯರೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ
ಸೇಲಿದೆವು ಒಟ್ಟಿಗೆ
ರುಗರುಣಿಸುವ ಬೇಳಕಿದೆ
ಬೆರದಾದೆವು ಆ ರಂಣಿದೆ
ಸಿಹಿ ಸಿಹಿ ವಿಶಾಯಿದೆ
ಹಾಕಿದೆವು ಮುತ್ತಿದೆ.

ಹಾಡಿ-ನಲ

ಅಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳು
ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ, ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ
ಎನ್ನ ತಂದೆ? ಎನ್ನ ತಂದೆ?
ಕತ್ತಲಿ ತಂದೆ, ಕತ್ತಲಿ ತಂದೆ
ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ, ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ
ಎನ್ನ ತಂದೆ? ಎನ್ನ ತಂದೆ?
ನಂಟೆ ತಂದೆ, ನಂಟೆ ತಂದೆ
ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ, ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ
ಎನ್ನ ತಂದೆ? ಎನ್ನ ತಂದೆ?
ಸ್ವೇಕಲ್ಲಾ ತಂದೆ, ಸ್ವೇಕಲ್ಲಾ ತಂದೆ
ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ, ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ
ಎನ್ನ ತಂದೆ? ಎನ್ನ ತಂದೆ?
ಸರ ತಂದೆ, ಸರ ತಂದೆ
ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ, ಜಾತ್ರೆನೋಳಿದ್ದೆ
ಎನ್ನ ತಂದೆ? ಎನ್ನ ತಂದೆ?
ಘಾಬ್ ತಂದೆ, ಘಾಬ್ ತಂದೆ.

(ಈ ಹಾಡನ್ನು ಒಂದು ಸಾಲನ ಅಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಲನ ಅಭಿನಯ ಸೇಲಿಸುತ್ತಾ ಹಾಡಬೇಕು)

ಈ ಲೀಡಿಯ ಜಾತ್ರೆಯ ಕುಲತಾದ ಕವನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸು.

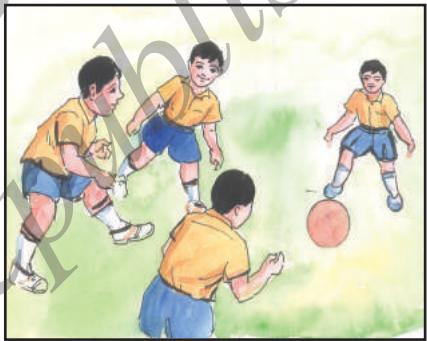
ನನ್ನ ಒಂದು ದಿನ

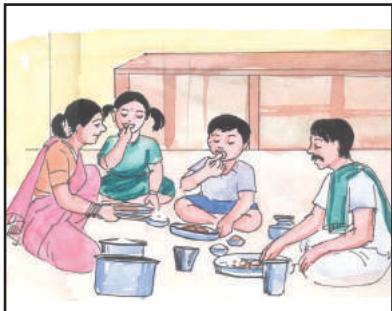
ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ನಿನ್ನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸದ ಪಟ್ಟ ತಯಾರಿಸುವೆ.
- ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬೇಕಾದ ಅನಿವಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಲಿಯುವೆ.

ರಾಮು ಮೂರನೇ ತರಗತಿ ಹುಡುಗ. ಇವನು ದಿನನಿತ್ಯ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ರಾಮು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆ. ನೀನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆದು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸು.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

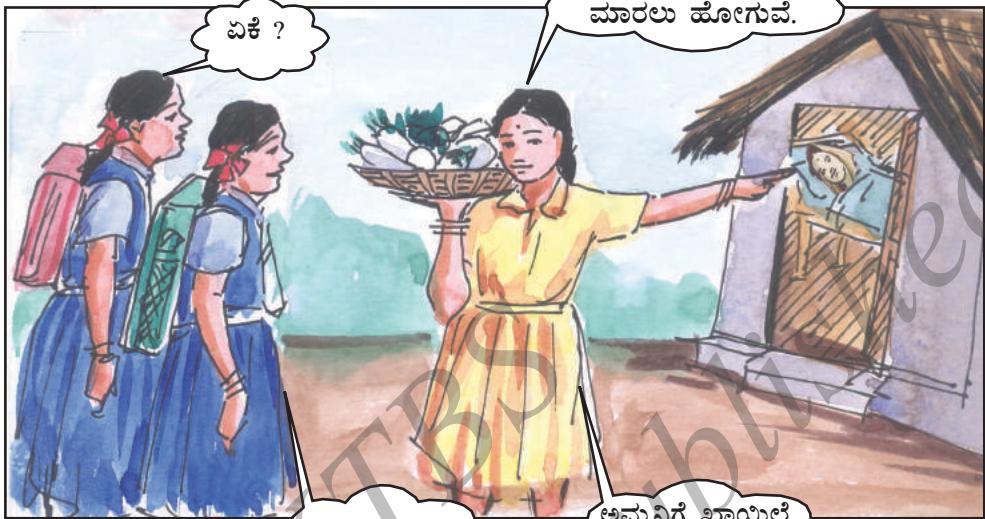
ನಿನ್ನ ಗಳಿಯರ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡು. ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಇದೆಯೆ ಗಮನಿಸು.

ಇಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆ.

1. ರಾತ್ರಿ ಉಣಿ ಮಾಡಿ ಮಲಗುವೆ. 1) _____
2. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವೆ. 2) _____
3. ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವೆ. 3) _____
4. ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುವೆ. 4) _____
5. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗನೆ ಏಳುವೆ. 5) _____
6. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿ ಪಾಠ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಓದುವೆ. 6) _____
7. ಸಂಚೆ ಸ್ವೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಆಡುವೆ. 7) _____

ಜೆಟುವಣಕೆ : ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾಳ ಜಿತ್ರುಕಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸು.

ಅಮೃನಿಗೆ ಶಾಯಿಲೆ ವಾಸಿಯಾದ ಕೊಡಲೆ ಬರುವೆ.

ಶಾಲೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಬರುವೆ ?

ಸುಮಾಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆಯಲು ಯಾರು ಬಂದರು?

ಸುಮ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗದೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಏಕೆ?

ಸುಮ ಮತ್ತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಯಾವಾಗ ಹೋದಳು?

ಈ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಯಾವ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಉಂಟಾಗಬಹುದು? ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿ ಬರೆ.

ಇವರು ಏಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಉಹಿಸಿ ಬರೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ

ಜಿಕ್ಕೆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವ ಮಕ್ಕಳು

- ಶಾಲೆ, ಕಲಾಕ್ರಿಯಾ, ಅಷಾಂಕೆಗಳಿಂದ ದೂರವಾದುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸೆಲಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿದುಪಡಿಲ್ಲ.
- ಹಲವು ಕೆಲಸಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಹಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರು ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಜೀವನೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ಮಾಲಕಲಿಂದ ದಂಡನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದುತ್ತಾರೆ.
- ಕೆಣ್ಣಿ ಚೆಟಗಳಿಗೆ ಬಳಯಾಗುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಹಿಂದಾಗಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಷೇಧ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾಲಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಶಾಲಾ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು.

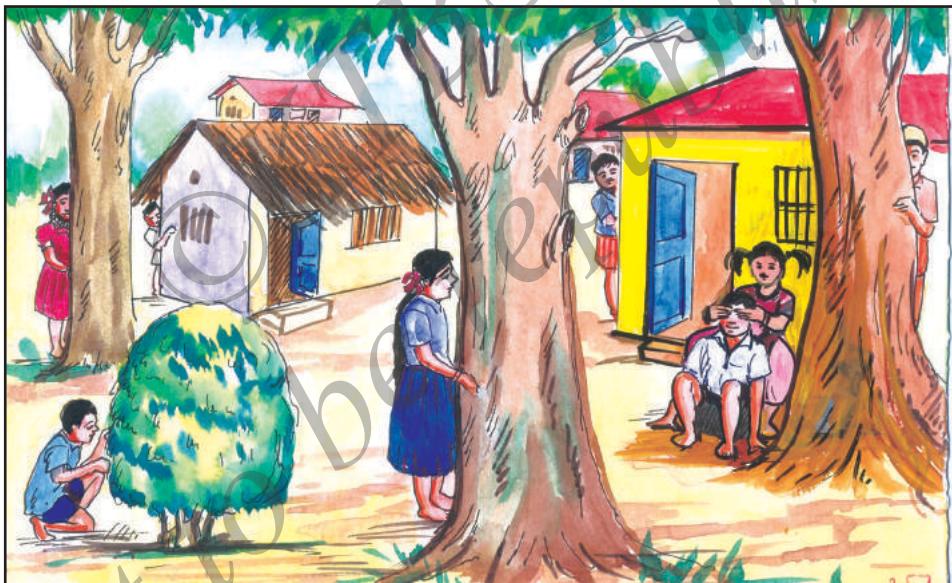
ಶಿಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳರೂ ಅತಿ ಆವಶ್ಯಕ.

ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚೆ ಕಾಡೆ ಗೂಡೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲತ ನಂತರ ನಿನ್ನು.

- ಆಟಗಳನ್ನು ಒಜಾಂದಣ ಮತ್ತು ಹೊರಾಂದಣ ಆಟಗಳಾಗಿ ವರೀರುತ್ತಿರುವುದೆ.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಿಳಿಯುವೆ.
- ಆಟಗಳಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.
- ಕಢಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ, ಆಟಗಳು, ರೇಣುಗಳೇ, ದೂರದಶನವಿಂದ ದೊರೆಯುವ ವಿವಿಧ ಮನರಂಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವೆ.

ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚೆ ಕಾಡೆಗೂಡೆ
ಉದ್ದಿನ ಮೂಟೆ ಉರುಳೇ ಹೋಯ್ಯು
ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿ ಬಿಟ್ಟೇ ಬಿಟ್ಟೇ
ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ

ಎಂದು ರಾಣಿ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿ ರಂಗನ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟಳು. ಸುಮ, ವಿನಯ, ಜಾನ್, ಹಸೀನಾ ಮರದ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿದರು. ರಂಗ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ

ಸುಮ, ಜಾನ್, ಹಸೀನಾ ಓಡಿ ಬಂದು ರಾಣಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ “ಓಹೋ, ನಾವು ರಾಣಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆವು” ಎಂದು ಶಾಗಿದರು. ರಾಣಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ವಿನಯ್ ನನ್ನ ರಂಗ ಮುಟ್ಟಿ ‘ಟೈಟ್’ ಎಂದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ರಂಗನ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಓಡಿದರು.

ರಂಗ : ನನ್ನ ಬಳಿ ಯಾವ ತಂದಿರುವ ಕಥೆ ಪ್ರಸ್ತರಕಾರಿವೆ. ನೋಡುವಿರಾ?

ವಿನಯ್ : ಇಂದು ಭಾನುವಾರ. ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ರಾಣಿ : ಟಿ.ವಿ. ಬೇಡ. ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಕೇಳೋಣ.

ಎಲ್ಲರೂ : ಬೇಡ, ಬೇಡ, ಆಟ ಆಡೋಣ.

ಸರಿ, ಯಾವ ಆಟ ಆಡೋಣ? ಮತ್ತೆ ಚಚೆ ಶುರುವಾಯಿತು.

ರಾಣಿ : ಚೌಕಾಬಾರ (ಚಕ್ಕಾಬಾರ) ಆಡೋಣ.

ರಂಗ : ಬೇಡ, ನಾವು ಆರು ಜನ ಇದ್ದೇವೆ. ನಾಲ್ಕರು ಮಾತ್ರ ಈ ಆಟ ಆಡಬಹುದು.

ಸುಮ : ಹಾಗಾದರೆ ಹಳಗುಣಿ ಮನೆ (ಅಟಗುಣಿ ಮಣಿ) ಆಟ ಆಡೋಣ.

ಜಾನ್ : ಬೇಡ, ಅದನ್ನು ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಆಡಬಹುದು.

ಹಸೀನಾ : ಕೇರಂ ಆಡೋಣವೇ?

ರಂಗ : ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇರಂಬೋಡ್ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.

ವಿನಯ್ : ಸಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಅಚ್ಚಿಕಲ್ಲು (ಅಣ್ಣಿಕಲ್ಲಿನಾಟ) ಆಡೋಣ.

ಜಾನ್ ಹೊರಗಡೆ ನೋಡಿ “ಮಳೆ ನಿಂತಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ” ಎಂದ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಹೋ ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕೊಗುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಬಯಲಿಗೆ ಓಡಿದರು. ಯಾವ ಆಟ ಆಡೋಣ ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಚಚೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಗೋತ್ತಿರುವ ಆಟಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಲಗೋರಿ, ಮರಹೋತಿ, ಚಿನ್ನಿದಾಂಡು, ಗೋಲಿ, ಬುಗುರಿ, ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಕುಂಟು ಮುಟ್ಟಾಟ, ಹಗ್ಗಿದಾಟ, ಚೆಂಡಾಟ ಯಾವುದು ಆಡೋಣ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕುಂಟು ಮುಟ್ಟಾಟ ಆಡಲು ತಯಾರಾದರು.

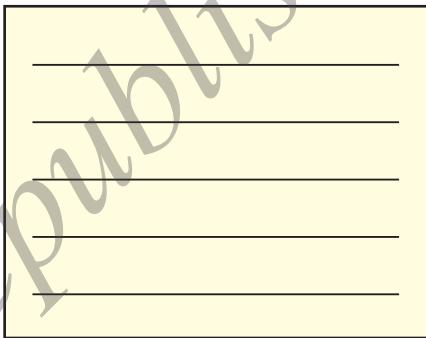
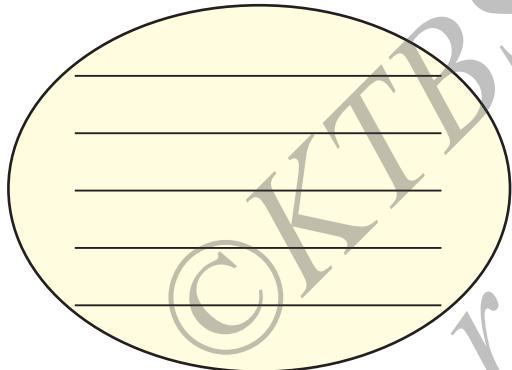
ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರುವ ಆಟಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಆಡುವ ಆಟಗಳು ಯಾವುವು? ವೃತ್ತದೊಳಗೆ ಬರೆ. ಮನೆಯ ಹೋರಗೆ, ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಬಹುದು? ಎಂದು ಚೋಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಈ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ನೀನು ಆಡುವ ಅಥವಾ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಆಟಗಳಿಗೆ ಗುರುತು ಮಾಡು. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಆಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊ.

ದಿನ-ತಿಂಗಳು

- ಮನೆಯ ಹೋರನೆ, ಬಯಲನಲ್ಲ, ಮೃದಾನದಲ್ಲ ಆಡುವ ಆಟಗಳನ್ನು ಹೋರಾಂಗಣ ಆಟದಳಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.
- ಮನೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಒಳಗೆ ಆಡುವ ಆಟಗಳನ್ನು ಒಳಾಂಗಣ ಆಟಗಳಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನೀನು ಆಡುವ ಹೋರಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಒಳಾಂಗಣ ಆಟಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಹೋರಾಂಗಣ

ಒಳಾಂಗಣ

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೀಕರು ಆಡಿಸುವ ಆಟಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಜೆಟುವಣಿಕೆ :

- ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಕೌಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹುಳ್ಳ ಅಡುತ್ತಿರುವ ಆಟಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಈ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಬೇಕಾದ ನಾಮಗ್ರಿಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಬರೆ. ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯಿದ್ದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕೆಳ ಬರೆ.

ಆಟಗಳ ಹೆಸರು

ಬೇಕಾದ ನಾಮಗ್ರಿಗಳು

- ಹಗ್ಗೆ, ಕೆಲ್ಲು, ಹುಣಸೆ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಯಾವ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

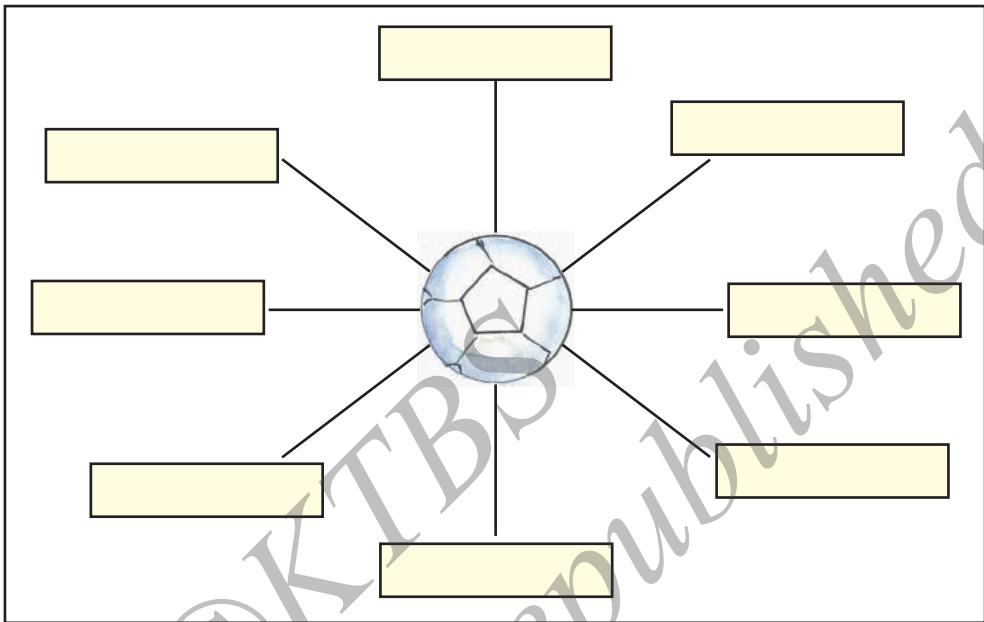

ಈ ಆಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊ.

ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಚೆಂಡು ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀನು ಯಾವ ಯಾವ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಚೆಂಡಿನ ಸುತ್ತ ಇರುವ ಚೌಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಯಾವುದು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ? ಏಕೆ?

ಟಿಪ್ಪಣಿ

- ದೂರದರ್ಶನ, ರೆಡಿಯೋ, ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಮನರಂಜನೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪವೇ.
- ಆಟಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಮನರಂಜನೆ ಸಿದ್ಧಿತ್ವದೆ. ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಲ್ಲಾಸ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.
- ಆಟಗಳಿಂದ ದೇಹ ದಣ್ಣಿಯಾಗಿ, ಆರೋಗ್ಯವು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಡುವ ಆಟಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸು.

ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ಒಳಾಂಗಣ ಆಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೊರಾಂಗಣ ಆಟವನ್ನು ಹೆಸರಿಸು.

ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಆಟವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ಒಳಾಂಗಣ ಆಟ :

ಹೊರಾಂಗಣ ಆಟ :

ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ ಸೇರಿ ನಿನಗಿಷ್ಟವಾದ ಆಟ ಆಡು.

ಅಷ-ಅಡು

ಸ್ವೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಈ ಆಟ ಅಡು. ನಿಂಮು ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಸ್ವೇಹಿತರು ಕ್ಯೇಂಡ್‌ನ್ನು ಬಂದೀಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಒಬ್ಬರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೆಂಜಲ, ಉಳಿದವರು ಉತ್ತರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ.

ಪ್ರಶ್ನೆ

ಕ್ಯೇಯೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲನೋಂದ್ವು?

ಸಂತೆ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು?

ಕರ್ಬ್ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ?

ನಿಷ್ಪೇಣಾ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ?

ಆಷ್ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು?

ಎಂಬಿರ್ ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ?

ಹೊಲ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು?

ಹುಲಿನ್ನು ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ?

ಹನು ಏನ್ ಕೊಡ್ತು?

ಹಾಲನ್ನು ಏನ್ ಮಾಡ್ತೆ?

(ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಬಂಜಕೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹಾಡಬಹುದು.)

ಉತ್ತರ

ಸಂತೆನ್ನೋಂದ್ವು

ಕರ್ಬ್ ಕೊಡ್ತು

ಕಟ್ಟಿನ ರನ್ ಸವಿದೆ

ಆಷ್ ಹಾಕೆ

ಎಂಬಿರ್ ಕೊಡ್ತು

ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕೆ

ಹುಲ್ಲು ಕೊಡ್ತು

ಹನುವಿದೆ ಹಾಕೆ

ಹಾಲು ಕೊಡ್ತು

ಹಾಲು ಕುಡಿದು ದಣ್ಣಿಯಾದೆ.

ಮಡಕೆಯ ಕಥೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಾರ್ಥಿನ್ನು ಪೂರ್ವೇಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸ್ತಾರಂಭಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಡಕೆ ಮತ್ತು ಚಕ್ರದ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸುವೆ.
- ಮಡಕೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವೆ.
- ಜೀವಿಮಣಿನಿಂದ ಮಡಕೆಯ ಮಾನಲಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವೆ.

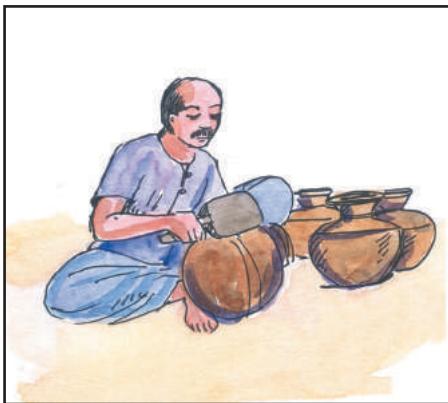
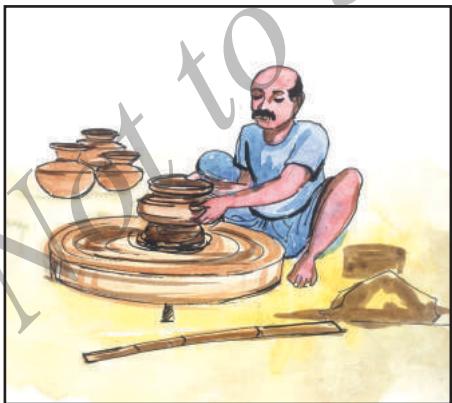
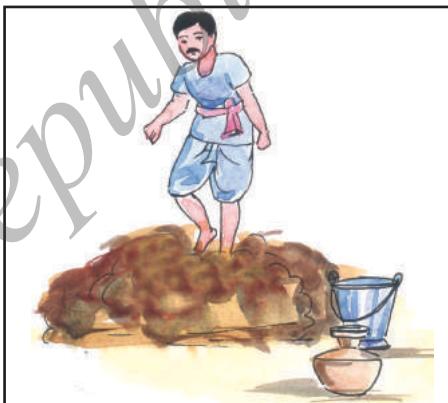
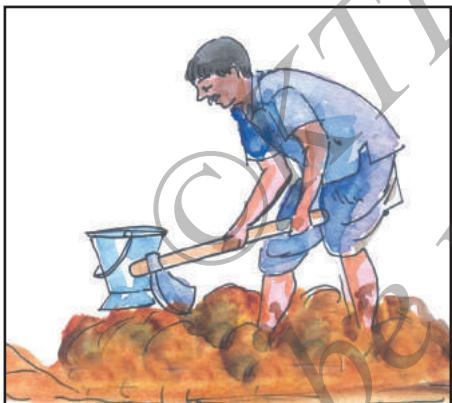
ನಿನಗೆ ದಿನನಿತ್ಯವೂ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿರುವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 5 ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಆಹಾರ ನಿನಗೆ ದಿನವೂ ಬೇಕು. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಗಮನಿಸು.

ಆಹಾರ ತಯಾರಿಸಲು ಏನೇನು ಬೇಕು? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು, ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಎಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀನು ಈಗಲೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರೆ. ನೀನು ನೋಡಿರುವ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? 5 ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುವು? ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡು.

ಮಡಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ನಿನಗೆ ಗೂತ್ತೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

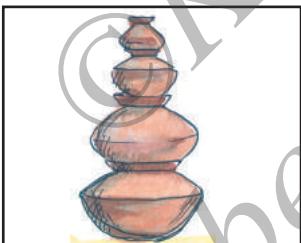
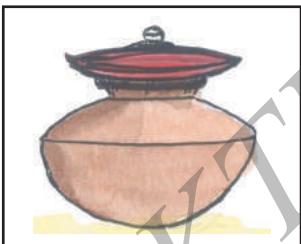
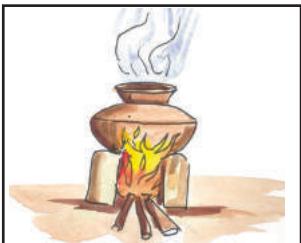

ಮಡಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು. ಮಡಕೆ ತಯಾರಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ 2 ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆ.

ತಿಗರಿ ತಿರುಗುವೆ ಗರಾಗಠಾ
ಮಡಕೆ ಮಾಡುವೆ ಭರಾ ಭರಾ
ನಾನು ಯಾರು?

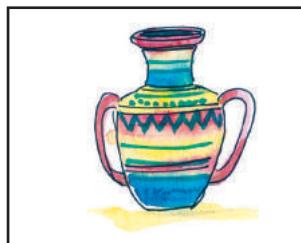
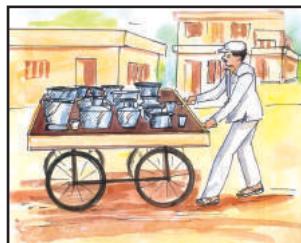
ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ? ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡು. ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಯೆ? ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅವು ಯಾವುವು ಎಂದು ಹೇಳು.

ಅಂದು

ಇಂದು

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳು ಯಾವುದೆಂದು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲ ಇಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಈ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸು.

ಅಂದು	ಇಂದು

ಅಂದಿನೂ ಇಂದಿನೂ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಿಂದ ತಿಳಿಸು.

ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಏಕೆ ಬಂದವು?

ದೇಶೀಯರೊಡನೆ, ಶಿಕ್ಷಕರೊಡನೆ, ಹಿಂದಿನ ಚಳಿಗಳನ್ನು/ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು.

- ನಿಮ್ಮ ಉಲ್ಲಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಂಬಾರರಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಡಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಡು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಮಡಕೆಗಳ ಬಣ್ಣ, ಆಕಾರ, ನಾತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ಜನರು ಇಂದು ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುಂಬಾರರೊಂದಿನೆ ತಿಳಿಸು.

ಮಾಹಿ-ನೋಡು

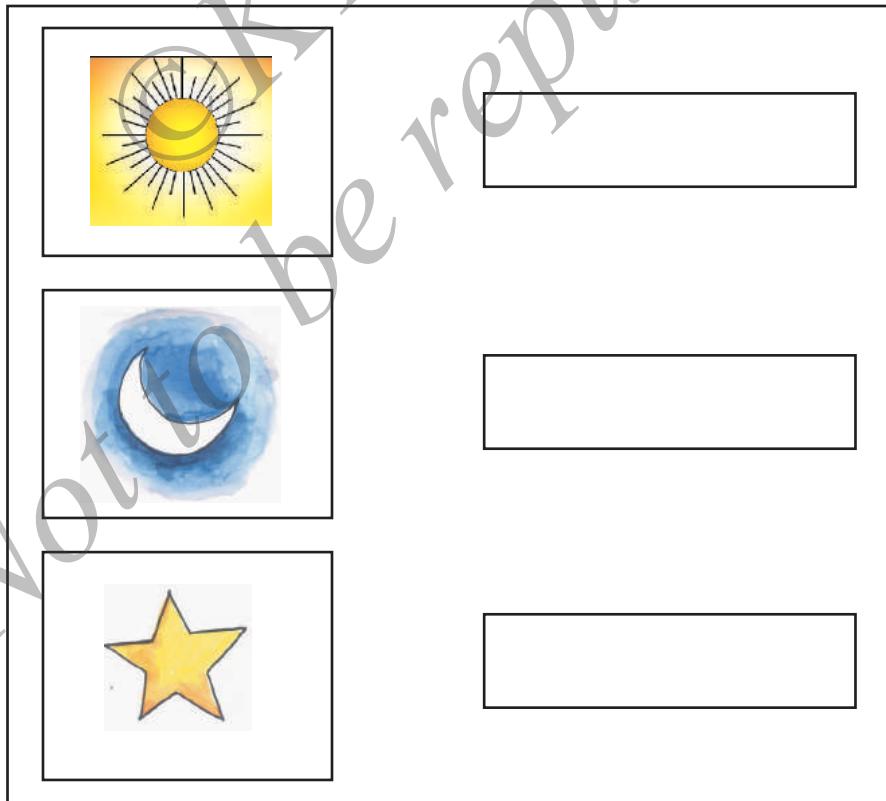
- ಮಣಿನಿಂದ ಸೆಣ್ಣಿ ಸೆಣ್ಣಿ ಮಡಕೆ ಕುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸು. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ಅಥವಾ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಇಡು.
- ಮಣಿನಿಂದ ಖಿನು, ಹಣ್ಣಿ, ಕುಂಡ, ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕುಡಿಕೆಗಳಂತಹ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಕಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕು.

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನೆ

ಈ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಾತ ನಂತರ ನೀನು,

- ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವೆ.
- ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು - ಮೋಡಕವಿದ, ಮಂಜೇಯ, ಇಸಿಲನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿವರಿಸುವೆ.
- ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನು ದಮನಿಸಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನುರುತ್ತಿಸುವುದನ್ನು ನೆನ್ನಪಿಲಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

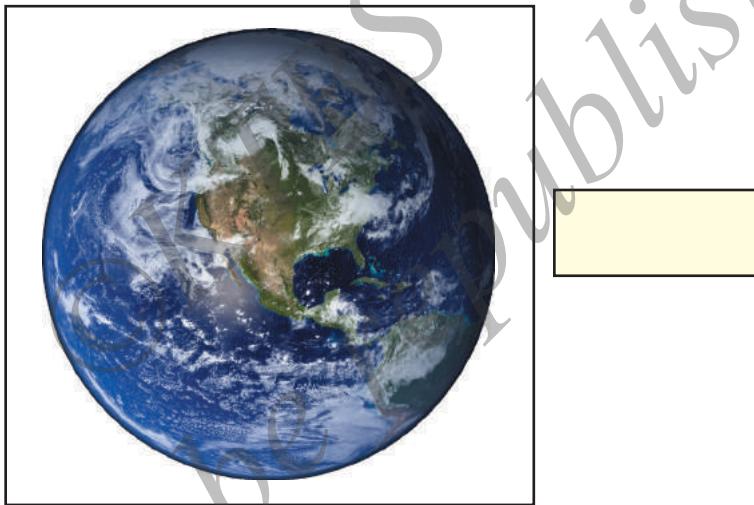
ಪುಟಾಣಿ, ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾನಂಗಳದ ಗೆಳೆಯರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರು. ಈ ಗೆಳೆಯರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ. ಸುಳಿವು ಚಿತ್ರಗಳ ನೆರವು ಪಡೆ.

ಮಾಡಿ-ನೋಡು

- ಹದಲನಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ನೀರು ತುಂಬರುವ ತಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಒಂಬ ಕಾಣುವಂತೆ ಹೊಂದಿಸು. ಸೂರ್ಯನ ಆಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸು.
- ಹುಣ್ಣಿಮೇ ದಿನ ಚೆಂದ್ರನನ್ನು ನೀನು ನೋಡಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದರ ಆಕಾರವನ್ನು 2 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸು.

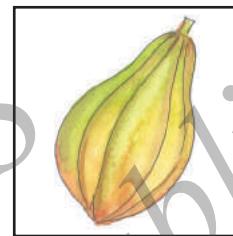
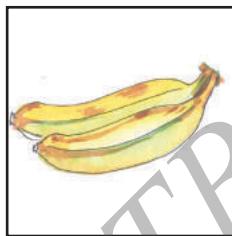
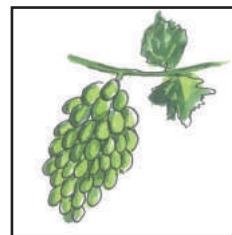
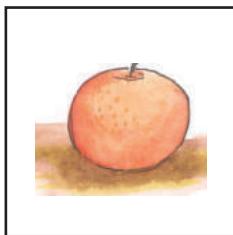
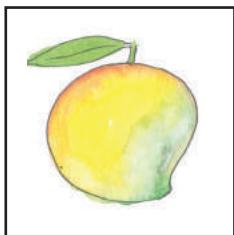
ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರ ನೋಡು. ಇದು ಯಾವುದರ ಚಿತ್ರ ಗೊತ್ತೆ? ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯರ ನೇರವಿನಿಂದ, ಹೊಟ್ಟಿರುವ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಇದರ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.

ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಸೂರ್ಯ ಚೆಂದ್ರರ ಆಕಾರವನ್ನು ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸು. ಏನಾದರು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೇ? ತಿಳಿಸು. ಸೂರ್ಯ, ಚೆಂದ್ರ, ಭೂಮಿಗಳ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿರುವ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

1.	ಸೂರ್ಯ	
2.	ಚೆಂದ್ರ	
3.	ಭೂಮಿ	

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟರುವ ಈ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ? ತಿಳಿಸು.

ಭೂಮಿಯ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಆಕಾರವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ. ಅದರ ಎರಡು ತುದಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡು. ಅವು ಹೇಳಿವೆ?

ಒಂದಿ-ತಿಳಿ

- ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಭೂಮಿಗೂ ಎರಡು ತುದಿಗಳವೇ. ಉತ್ತರ ತುದಿ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿ.
- ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ತುದಿಗಳು ಚಪ್ಪಬೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಗಳು ಚಪ್ಪಬೆಯಾಗಿವೆ. ಭೂಮಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಕಾರವಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ವಿಶೇಷಣಾದ ಈ ಆಕಾರವೇ ಭೂಮ್ಯಾಕಾರ.
- ನೀಲ, ಹಸಿರು ಮತ್ತು ಕಂದು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿಯ ಭಾಯಾಚಿತ್ರವು ಬಹು ಅಕಷ್ಟಕವಾಗಿ ಕಾಳುತ್ತದೆ.

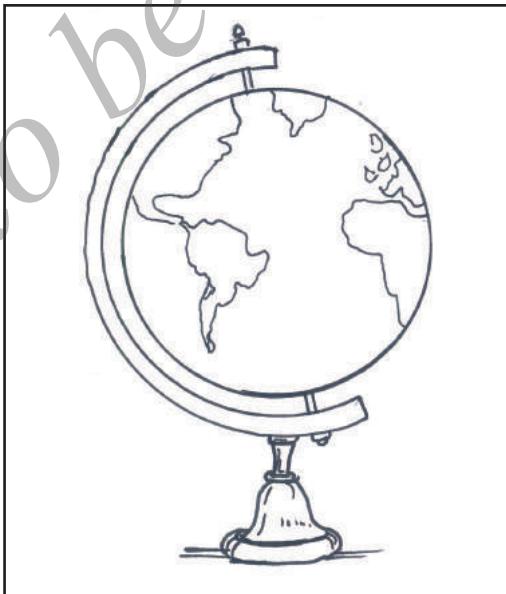
ಚಿತ್ರ ಗಮನಿಸು. ಭೂಮಿಯ ಕಿರು ಮಾದರಿ ಇದು. ಇದನ್ನು ಸೋಳ ಅಥವಾ ಸ್ಲೋಬ್ ಎನ್ನುವರು. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸೋಳವು ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರ, ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲಗಳನ್ನು ಅಶ್ಯಂತ ನಿರೂಪಿಸಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಸೋಳದಿಂದಾಗುವ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

1. _____
2. _____

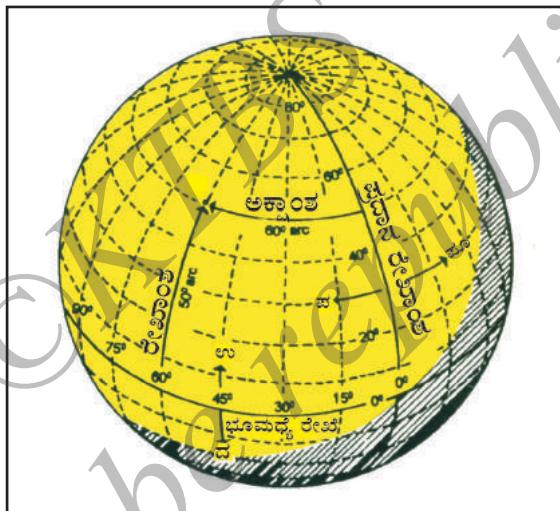
ನಿನ್ನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೋಳವನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಅದರಲ್ಲಿನ ನೆಲಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಜಲಭಾಗಗಳನ್ನು ಯೊಂದಿರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸುರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸುರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸೋಳದಲ್ಲಿ ನೆಲ ಮತ್ತು ಜಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸು. ಈ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತುಂಬು.

ಹಾಡಿ-ನಱ

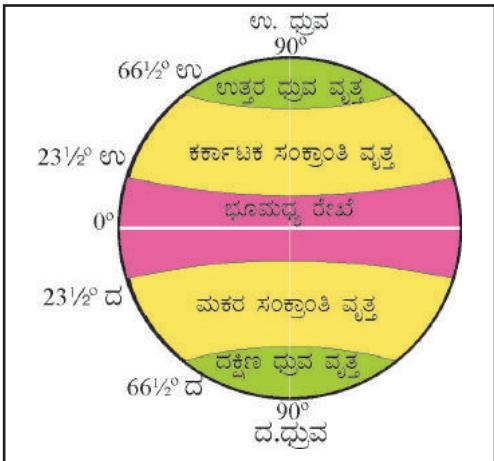
ನೋಳವ ನೋಳಡು ನೋಳವ ನೋಳಡು
ಅಮುವೆ ಭೂಮಿಯ ಮಾದಲಿ ನೋಳಡು
ಭೂಮಿಯು ತಿರುಗುವ ಪರಿಯನು ನೋಳಡು
ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಯ ಆಟವ ನೋಳಡು
ನೆಲದ, ಜಲದ ರಾಶಿಯ ನೋಳಡು
ಜಿವಿಗಳಿಂದು ಆಸರೆ ನೋಳಡು ॥ನೋಳವು॥

ಗೋಳವು ಭೂಮಿಯ ಮಾದರಿ ಎಂದು ನಿನಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿದೆ. ಗೋಳದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಸುಲಭ.

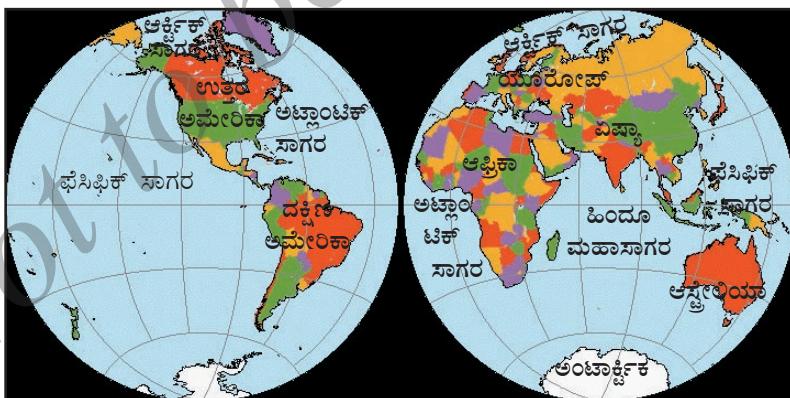
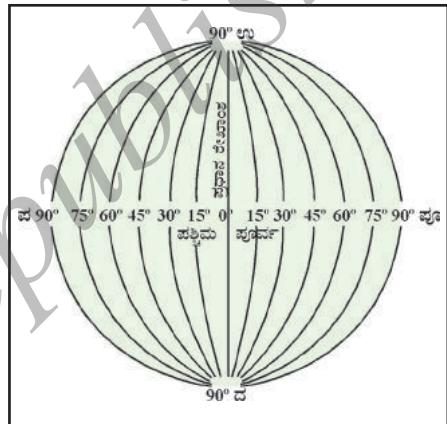
ಗೋಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊ. ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿರುವ ಅದರ ತುದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಮೇಲು ತುದಿಗೆ ಉತ್ತರ ಧ್ವನಿ ಕೆಳತುದಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಧ್ವನಿ ಎನ್ನುವರು.

ಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಹಲವು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಎಳೆದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಇವು ಕೇವಲ ಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಎಳೆಯಲಾದ ಉಂಟಾರೇಖಗಳು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ರೇಖೆಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಕಾಲವನ್ನು, ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಗೋಳದ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇವೇ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು. ಮುಖ್ಯ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಚಿತ್ರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಓದು.

ಜಿತ್ತು ಗಮನಿಸು. ಗೋಳಿದ ವೇಗೆ
ಅಡ್ಡರೇವೆಗಳಂತಹೀ ಉದ್ದವಾಗಿ ರೇಖೆಗಳನ್ನು
ಎಳೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇವೇ ರೇಖಾಂಶಗಳು.
ಜಿತ್ತುದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ರೇಖಾಂಶದ ಹೆಸರನ್ನು
ಓದು.

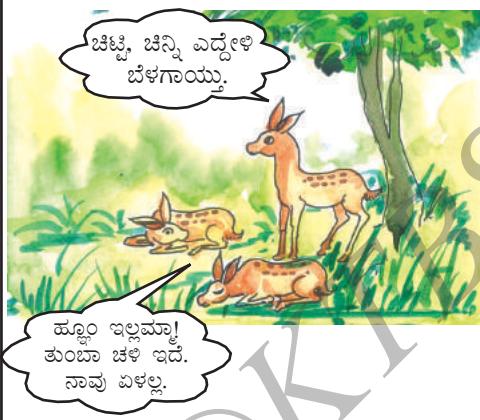
గోళదల్ని భూభాగక్కే నెలగోళవెందు, జలభాగక్కే జలగోళవెందు కరేయుతారె. మేలిన చిత్రగళన్ను ఏకీకైసు. భూభాగగఱు అల్లుల్లి హరడిశోండివే. గోళదల్ని కండుబరువ భూభాగగళే భూవిండగఱు. భూవిండగళన్ను

ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವ ಜಲಭಾಗವು ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಗರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಜಲಭಾಗವನ್ನು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

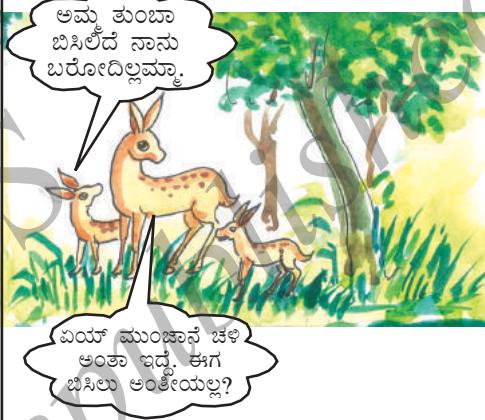

ಒಬ್ಬ-ತೀಳ

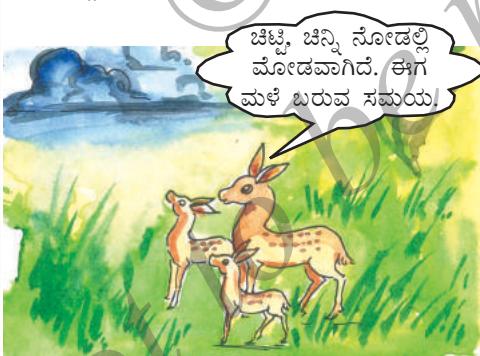
ಅದೊಂದು ಸುಂದರ ಕಾಡು. ಜಿಂಕೆಯೊಂದು ತನ್ನೆರಡು ಮರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಮುಂಜಾನೆ...

ತಾಯಿ ಜಿಂಕೆ ಮರಿಗಳನ್ನು ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ವಿಬ್ಬಿಸಿತು. ಆಹಾರ ಹಡುಕಲು ಮೂರೂ ಹೋರಣಪ್ಪ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಆಹಾರ ಹಡುಕಿದ ನಂತರ

ಹೊದು ಮತ್ತೊಂದೇ, ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ
ಚಳಿ, ಬಿಸಿಲು, ವೇಂಡ, ಗಾಳಿ ಮತ್ತೆ
ಮತ್ತೆ - ಇವೆಲ್ಲ ಹಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನವ
ಬದಲಾವಣೆಗೆಳು. ಇವನ್ನು ಹವಾಮಾನ
ಎನ್ನುವರು. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆ ಗಾಳಿ
ತಂಪಾಗಿರುತ್ತೆ. ಸೂರ್ಯ ಬಂದಾಗ
ಬಿಸಿಲು. ವೇಂಡ ಕವಿದಾಗ
ಮತ್ತೆ ಆಗುತ್ತೆ.

ಅಮ್ಮೆ ನೋಡಲ್ಲಿ
ಅದೇನು? ಬಣ್ಣ
ಬಣ್ಣಾಗಿದೆ?

ಒ! ಅದಾ!
ಕಾಮನಬಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲು
ಇದ್ದಾಗ ಮತ್ತೆ ಬಂದರೆ
ಅದು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ
ನಂತರ ಆಶಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲ ಮೂಡಿತು.

ಚಿಂಕಿ ಮತ್ತು ಮರಿಗಳ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಂದವು.

ಚಿನ್ನಿ, ಇವತ್ತಿನ ವಿಹಾರ
ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಲ್ಲವೇ?

ಚಿಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಿ ಏರಡೂ ಮನೆಯಂದ ಹೊರಟಿದ್ದು.

ವಿಯ್ ಎಲ್ಲಿಗೆ
ಹೊರಟ್ಟಿ?

ಹೊದು ಚಿಟ್ಟೆ, ಅಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ಇವತ್ತು
ಹವಾಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದು,
ನಂಗಂತೂ ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಾಯ್ತು.

ಹವಾಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮೆ
ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಬರ್ತೀವಮ್ಮು!

ಪ್ರುಟಾಣಿ, ಚಿಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಿಯರ ಕಥೆ ಹೇಗಿತ್ತು?

ಚಟುವಟಿಕೆ : ವಾರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೂಲಿನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ನೀನು ವಿಳ್ಳಿಸು. ಕೆಳಗಿನ ಚೌಕದಲ್ಲಿ (✓) ದುರುತ್ತು ಹಾಕು.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಾರ	ಸಮಯ	ಇಲ್ಲಿ	ಮತ್ತೆ	ಮೊದಡ	ಕಾಮನೆ ಇಲ್ಲು	ಚಾ
1	ಸೋಮವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					
2	ಮಂಗಳವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					
3	ಬುಧವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					
4	ಗುರುವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					
5	ಶುಕ್ರವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					
6	ಶನಿವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					
7	ಭಾನುವಾರ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಂಜೆ					

ಒಂದಿ-ತೀಳ

ಒಸಿಲು, ಮೋಡ, ನಾಳ, ಚೆಂಡಿ, ಮುಂಚೆ ಇವೆಲ್ಲ ಹವೆಯ ಅಂಶಗಳು. ಇವು ದಿನವೂ ಬದಲಾಗುವಂತಹ ಅಂಶಗಳು. ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ, ದಂಬೆಯಂದ ದಂಬೆಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಹವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆಯೇ ಹವಾಮಾನ. ಬೆಂಜರ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸಂಚೆಯ ವೇಳೆ ಸೂರ್ಯನ ಒಸಿಲು ಕಡಿಮೆ ಇನ್ನು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆ ಒಸಿಲು ಪ್ರವಾಣಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ ಸಂಜೆ ಮೋಡ ಕಬಿದು ಮಂಜೆಯಾಗಬಹುದು. ಗುಡುಗು ಖಂಚುಗಳುಂಟಾಗಬಹುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

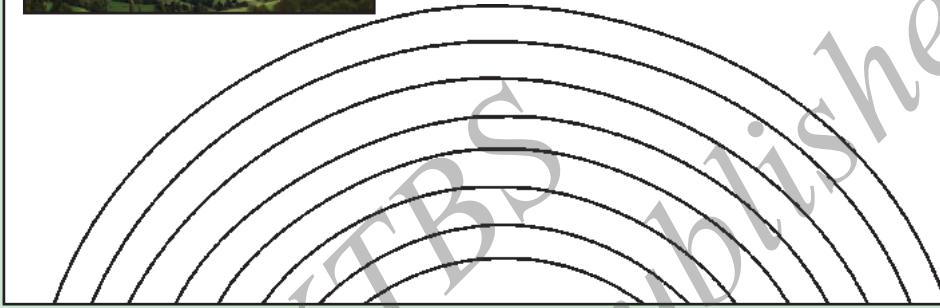
- ಒಸಿಲು ಒಳಿಷುವುದಲಿಂದ ನಮುದಾರುವ ಅನುಕೂಲದಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

1. ಬಣ್ಣೆಗಳು ಬೇದ ಒಣಗುತ್ತವೆ.
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

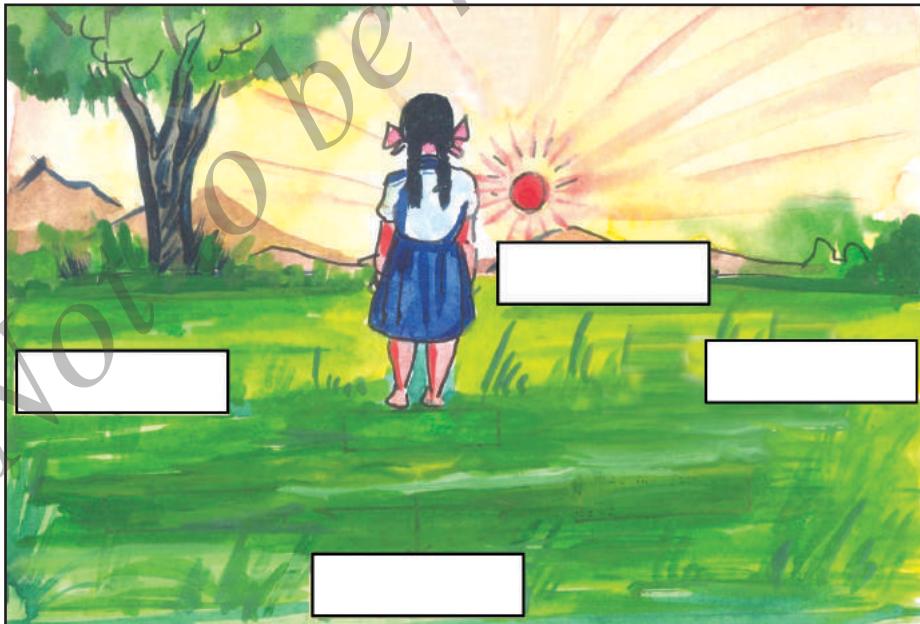
- ಮಂಜೆಯಂದ ಆದುವ ಅನುಕೂಲದಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುದಳಲ್ಲಿ ಬರೆ.

1. ನನ್ಯಾದಳು ಜೆನ್ನಾಡಿ ಬೆಂಜೆಯುತ್ತವೆ.
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

ಚರ್ಚುವಣಿಕೆ : ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ಕಾಮನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತುಂಬು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಕಾಮನಿಂಜಲಿನ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸು.

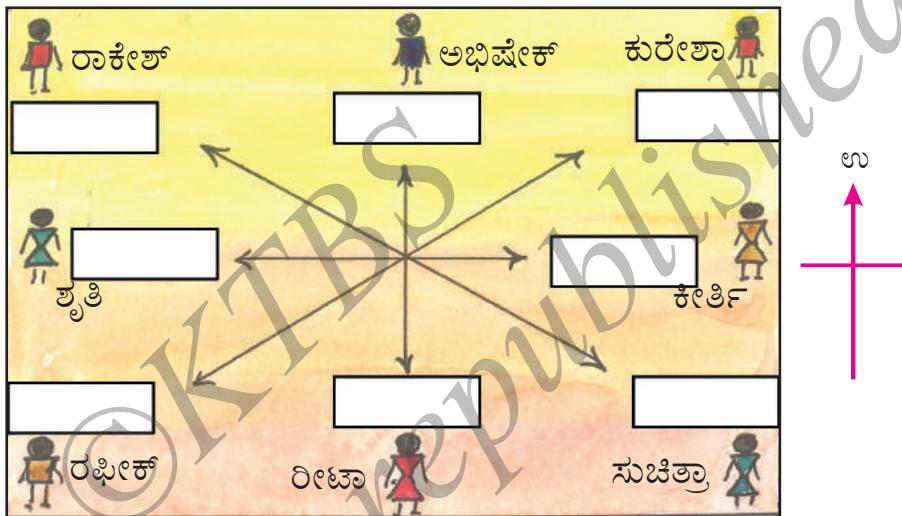

ದಿಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿರುವೆ, ನೆನಪಿಸಿಕೊ. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರ ನೋಡು. ಸಂಚೆ ಸಿಂಚನಾ ಸೂರ್ಯ ಮುಖಗುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ. ದಿಕ್ಕುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಚೋಕದಲ್ಲಿ ನೀನು ಬರೆ.

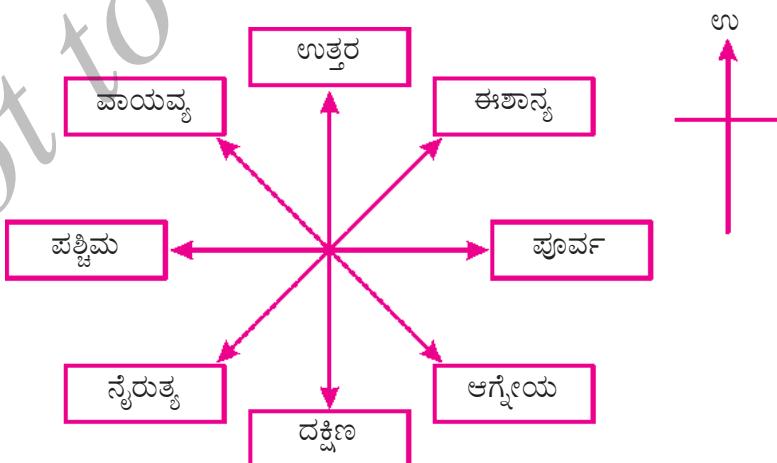

ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ನಿಂತು, ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನೀನು ತಿಳಿದಿರುವೆ. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸು.

ತರಗತಿ ಕೋಣಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಟ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಿಂತಿರುವ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸು. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಅಭಿಷೇಕ್, ಕೇತ್ತಿ, ರೀಟಾ ಹಾಗೂ ಶೃಂತಿ ಇವರು ನಿಂತಿರುವ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿರುವಿರಿ ಅಲ್ಲವೇ? ಕುರೇಶ್, ಸುಚಿತ್ರಾ, ರಫೀಕ್ ಮತ್ತು ರಾಕೇಶ್ ಇವರು ನಿಂತಿರುವ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗುರುತಿಸು. ಚೈಕದಲ್ಲಿ ಬರೆ.

ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮಧ್ಯ ಇರುವುದೇ ಆಗ್ನೇಯ. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಗೊಳಿಸು.

ನೈರುತ್ಯವು _____ ಮತ್ತು _____ ದಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವೆ ಇದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮಧ್ಯ ಇರುವುದೇ _____

ಈಶಾನ್ಯವು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು _____ ದಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವೆ ಇದೆ.

ಮಾತಿ-ನೋಡು

ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತ್ರಿಮಾಣಿ ನೆನಣಿಡಲು ಕೆಲವು ಸುಳಿವು ಪದಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲ
ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೆನಣಿಸಿಕೊ.

ಸುಳವು-1

ಆ ಸ್ನೇಹಾ ಈ
(ಆಗ್ನೇಯ, ನೈರುತ್ಯ, ವಾಯವ್ಯ, ಈಶಾನ್ಯ)

ಸುಳವು-2

ಉ ಈ ಪೂ ಆ ದ ಸ್ನೇಹ ವಾ
(ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸುಳವು)

ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೆನಣಿಡಲು ಅಥವಾ ನಿಖಿಲವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಹಲವು ಸುಳಿವು
ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ/ಹಿರಿಯರ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ
ಇನ್ನಿತರ ಸುಳಿವು ಪದಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿ.

ನ
ಕ
ಂ
ತ

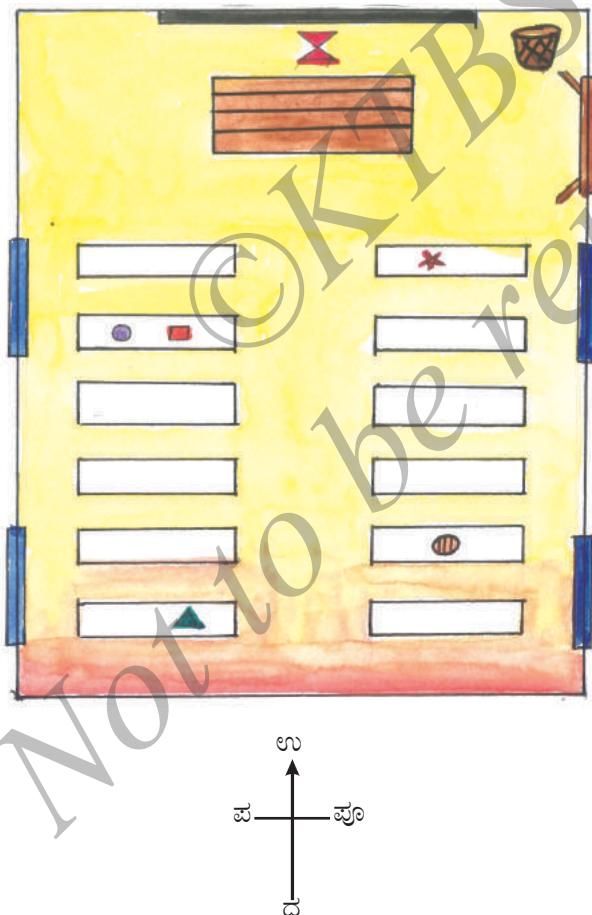
ఈ పాతవన్ను కలత నంతర నిఱు,

- ನೆರೆ-ಹೊರೆಯ ಸರಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನುರುತ್ತಿಸುವೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರ ಗಮನಿಸು. ರಮೇಶ ತನ್ನ ತರಗತಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬೇಕೆಂದು.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಸಂಕೇತ	ವಿವರ
	ಕಪ್ಪಹಲಗೆ
	ಶೀಕುಕರ ಕುಚೀನ
	ಮೇಜು
	ರಮೇಶ
	ರಿಯಾಜ್
	ಶೀಲಾ
	ಕೆವಿನ್
	ದಿಶಾ
	ಬಾಗಿಲು
	ಕೆಟಕೆ
	ಕಸದ ಡಬ್ಬಿ

ರಮೇಶನು ಬಲಭಾಗದ ಎರಡನೇ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆ. ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷಯ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸು.

ರಮೇಶನ ತರಗತಿಯ ಬಾಗಿಲು _____ ದಿಕ್ಕಿಗೆ.

ರಮೇಶನ ಬಲಭಾಗದ ಮೊದಲ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಹುಡುಗಿ _____

ಕಪ್ಪುಹಲಗೆ ಹಾಗೂ ಮೇಚಿನ ನಡುವೆ _____ ಇದೆ.

ಈಶಾನ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತು _____

ದಿಶಾಖ್ಯಾತಿ ರಿಯಾಜ್‌ನ ಬಲಭಾಗದ _____ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ.

ರಮೇಶನಂತೆ ನೀನೂ ನಿನ್ನ ತರಗತಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸು. ನಿನ್ನ ತರಗತಿ ಹೊಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಸರಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಮೂಡಿಸು. ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸರಕೇತವನ್ನು ಬಳಸು.

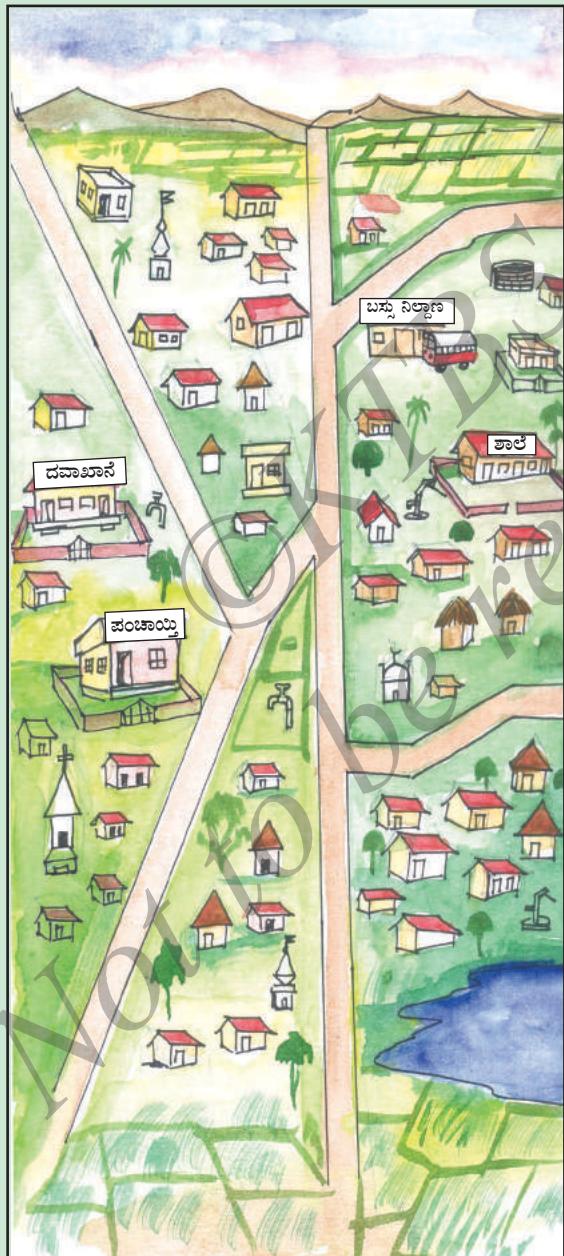

ಡಿ-ಟಿ-ಇ

- ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದ ಆಕಾರ, ಅಂಚು, ಅಲ್ಲಿರುವ ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ರಸ್ತೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳಂತಹ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ಥಾನ, ಅಂತರಗಳ ಕಿರುಜಿತ್ರವನ್ನು ನಕ್ಷೆ ಎನ್ನುವರು. ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿರಿದಾದ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬಹುದು.
- ನೋಡಿ ನೋಡಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಪ್ಪೆಯೊಂದಿನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೂಡ ನಕ್ಷೆಯೇ. ಇದನ್ನು ಭೂಪಟ ಎನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಯ ಇಡೀ ಚಿತ್ರವು ಒಂದೇ ನೋಡಿಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ನಕ್ಷೆ/ಭೂಪಟದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು/ಹಿರಿಯರ ನೇರವಿನಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚೀಯ ಮಾಡಲಿ ನಕ್ಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿಹ್ನೆ ಮತ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು/ಹಿಲಿಯರ್ ನೆರವಿನಿಂದ ಬರೆ.

ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆ.

ಚಿಹ್ನಗಳು

ವಿವರಗಳು

ನದಿ

ಮನೆ

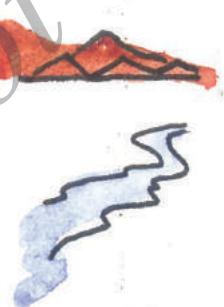
ಮರು

ಸೂಯ್ಯ

ಬೆಟ್ಟ

ಚಂಡ್ರ

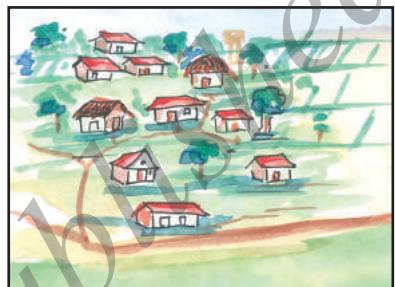
ಮನುಷ್ಯ

నన్న జల్లి - నన్న జల్లి

ఈ పాఠవన్ము కలాత నంతర నిఱు,

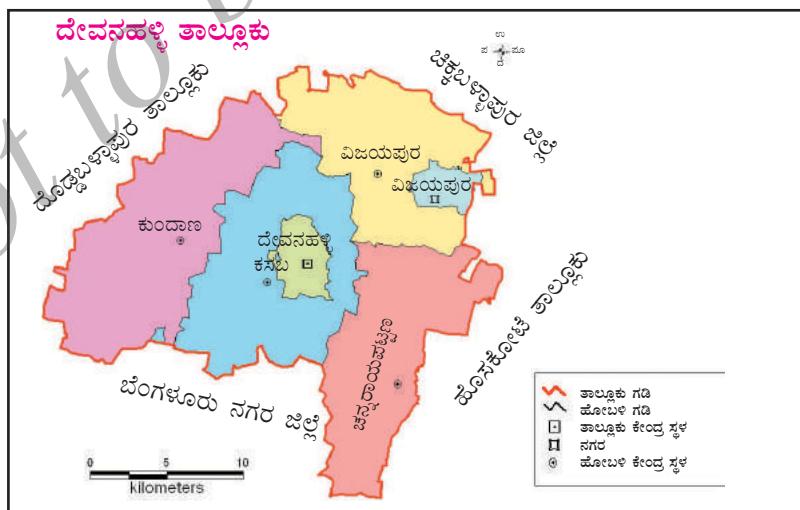
- ಜಲ್ಲೆಯ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಚಿತ್ರ ಗಮನಿಸು. ಇದು ಮಲ್ಲೇಪುರ ಗ್ರಾಮ. ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮನೆಗಳಿವೆ.

ಮುಲ್ಲೇಪುರ ಜನ್ಮರಾಯಪಟ್ಟಣ
ಹೊಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಹೊಬಳಿಯಲ್ಲಿ
ಮಲ್ಲೇಪುರದಂತಹ ಹಲವಾರು ಗಾಮಗಳಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹೋಬಳಿಗಳ ಚಿತ್ರವಿದೆ.
ಹಲವು ಹೋಬಳಿಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗುತ್ತದೆ.

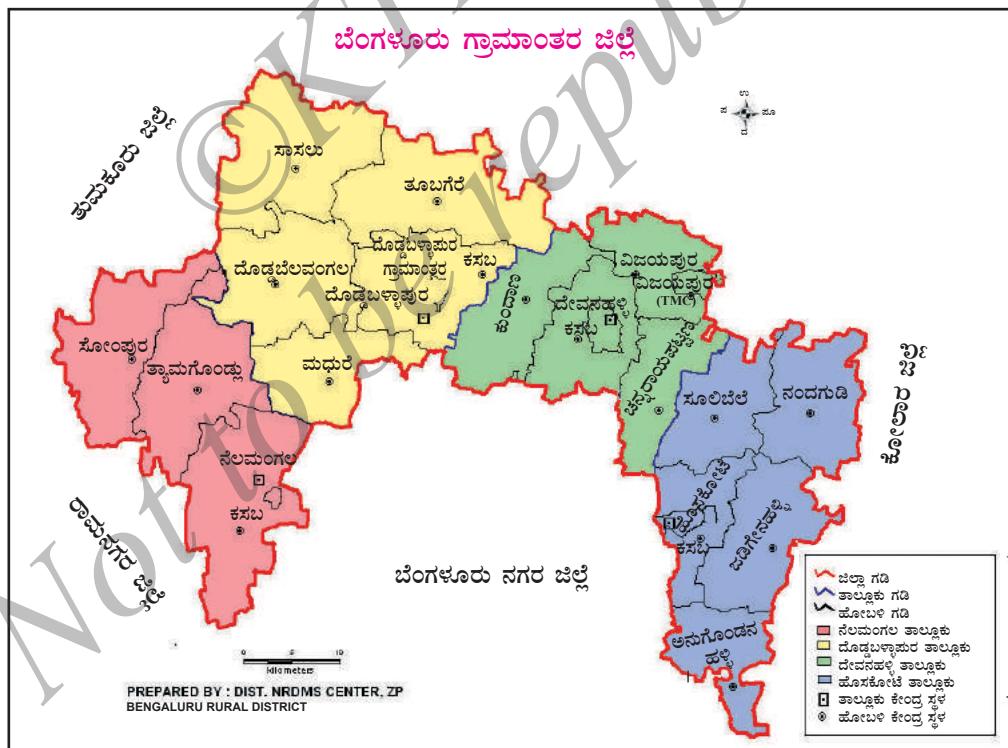

ನಿನ್ನ ಉರು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದು ಇರುವ ಹೋಬಳಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಪರಿಚಯವಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಬರೇದು, ಆ ಹಳ್ಳಿ ಇರುವ ಹೋಬಳಿ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು	ಹೋಬಳಿ	ತಾಲ್ಲೂಕು

ನಿನ್ನ ತಾಲ್ಯಾಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೋಬಳಿಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆದು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರದರ್ಶಿಸು.

ಹಲವು ಹೋಬಳಿಗಳು ಸೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆ. ಕೆಳಗಿನ ನಕ್ಷೆ ಗಮನಿಸು.

ಹಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವರು. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನ್ಯಾಕ್ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳು.

ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕನಾರಟಕ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಷ್ಟು? ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ? ಕನಾರಟಕದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು. ಒಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳು.

ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು _____

ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು _____

ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಹೆಸರು _____

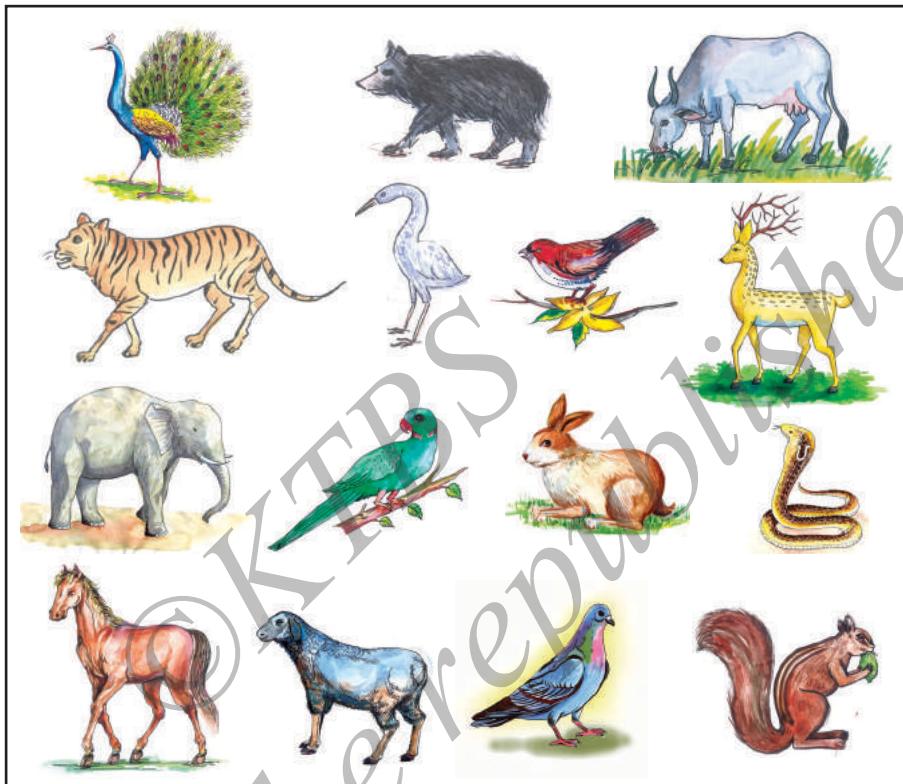

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸು. ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಪುದಿಗೆ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಾವುದು? ದಕ್ಷಿಣ ಪುದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯಾವುದು ಗಮನಿಸು.

ಉತ್ತರ: ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಅನುಸಾರ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟರುವ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೋ.

ದಿಕ್ಕುಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು
ಪೂರ್ವ	
ಪಶ್ಚಿಮ	
ಉತ್ತರ	
ದಕ್ಷಿಣ	
ಆಗ್ನೇಯ	
ಸೈರುತ್ಯ	
ವಾಯವ್ಯ	
ಕರ್ನಾಟಕ	

ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

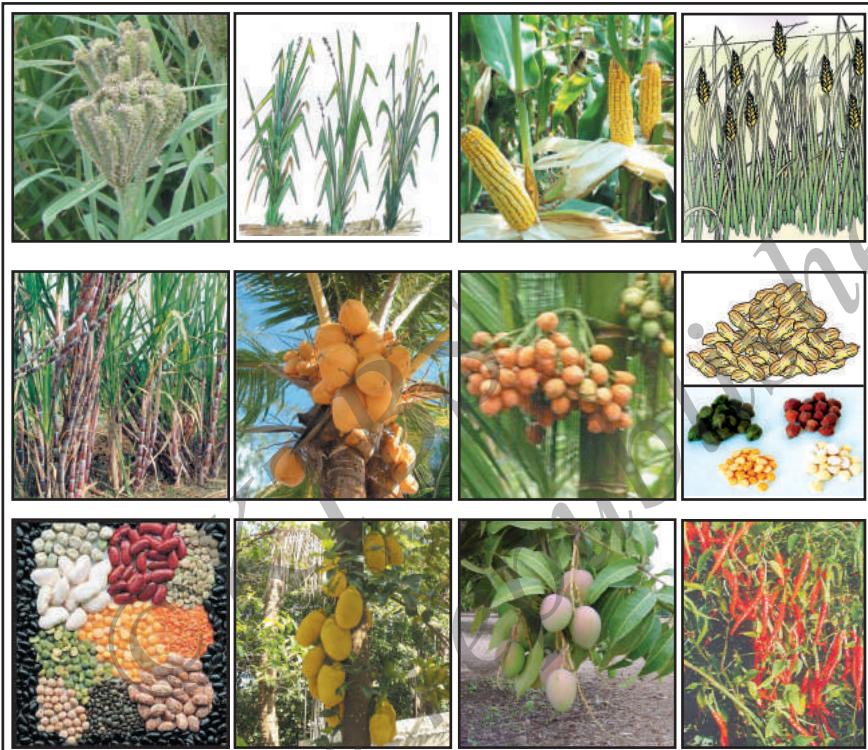

ಹೆಚ್ಚಿನಿಂದಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ತಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

ಸ್ತಾಣಿಗಳು	ಪಕ್ಷಿಗಳು

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಜೋಳ, ಕಬ್ಬಿ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳು, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡು.

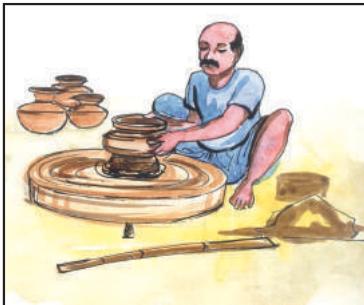
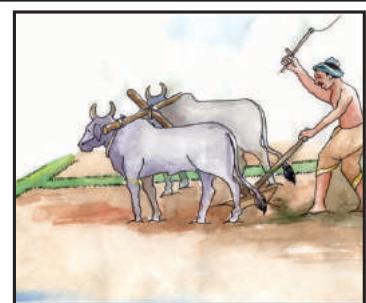

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಸಿಹೆಂಟ್, ಗೊಬ್ಬರ, ವಿಮಾನ, ಬಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಜಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

ಕೃಷಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸುವುದು, ಬುಟ್ಟೆ ಹೆಣೆಯುವುದು, ಮಡಕೆ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವಿಧದ ಕಸುಬುಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ : ನಿನ್ನ ಜಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು/ಹಿರಿಯರು ನೇರವಿನಿಂದ ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.

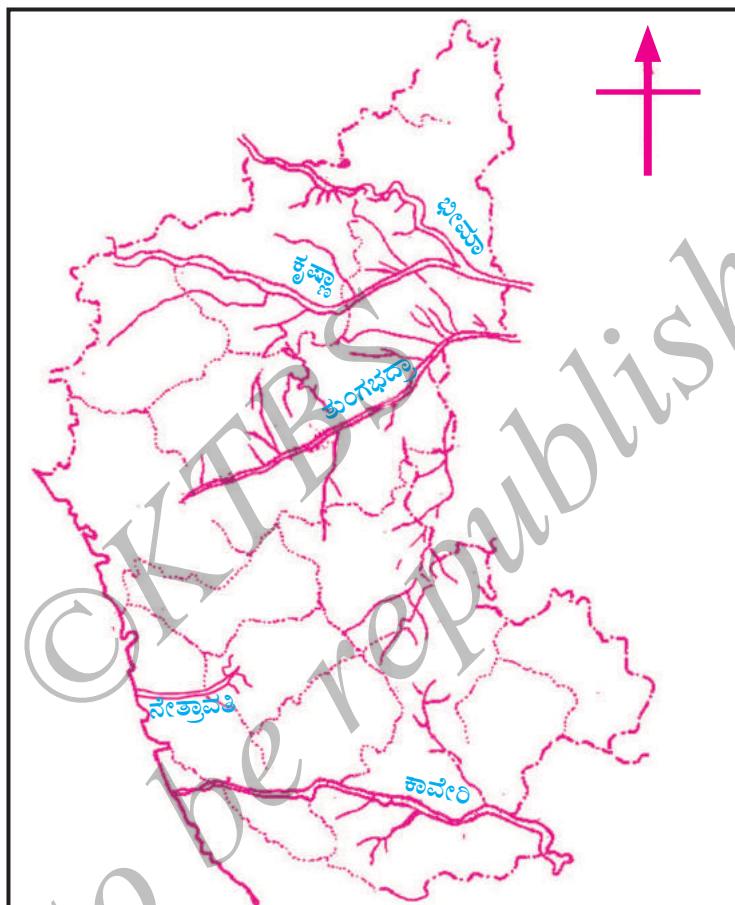

ಭೀಮಾ, ಕೃಷ್ಣಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ, ನೇತ್ರಾವತಿ, ಕಾವೇರಿ-ಹೀಗೆ ಹಲವು ನದಿಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ: ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಹಲಿಯುವ ನದಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೋ.

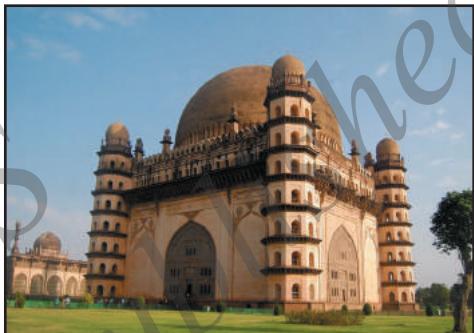

ಈ ಚಿತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳಾದ ಹಂಪೆ (ಕಲ್ಲಿನ ರಥ), ವಿಜಯಪುರ (ಗೋಳಗುಮ್ಮಟ), ಮೈಸೂರು (ಅರಮನೆ), ಬೆಂಗಳೂರು (ವಿಧಾನ ಸೌಧ), ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಚೋಗ ಜಲಪಾತ) ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ (ಕೊಕ್ಕರೆ ಬೆಳ್ಳಾರು ಪ್ರಕ್ಷಿಧಾಮ) ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

- ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆ.

_____ , _____ , _____ , _____ , _____.

ಇವು ಏಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊ.

- ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ವಿಶಿಷ್ಟ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹವಾಗುಣ, ಬೆಳೆಗಳು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳು, ಕೃಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಸುಬುಗಳು ಇವೆ. ನಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊ. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು.

